

รายงานการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารนิยธรรม เพื่อเสริมสร้างความ
เข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ

อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

Guideline For Development According To Saraniyadhamma Principles

To Strengthen The Help Center For The Poor Of Wat Pa Na Boon In

Nakhonratchasima Province

โดย

พระอนันต์ อภินนุโท (ผากา), ดร

พระมหาสุพร รกขิตธมโม, ผศ.ดร.

พระครูพิศาลภัทรบัณฑิต, ดร.

พระชนาเมธ เตชธโร, ดร.

ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๖๗

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

MCU RS 800766233

รายงานการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความ
เข้มแข็งบนพื้นฐานความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา
Guideline For Development According To Saraniyadhamma Principles
To Strengthen The Help Center For The Poor Of Wat Pa Na Boon In
Nakhonratchasima Province

โดย

พระอนันต์ อภินนุโท (ผากา), ดร.
พระมหาสุพร รุกขิตธมฺโม, ผศ.ดร.
พระครูพิศาลภัทรบัณฑิต, ดร.
พระचनाเมธ เตชธโร, ดร.
ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๖๗

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

MCU RS 800766233

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Research Report

Guideline For Development According To Saraniyadhamma Principles
To Strengthen The Help Center For The Poor Of Wat Pa Na Boon In
Nakhonratchasima Province

By

Phra Anan Phaka, Dr.

Phamaha Suporn Rakkhitadhammo, Asst.Prof. , Dr

Phrakru Phaisan Phattharabundit Dr.

PhraChanamet Tejadharo,Dr.

Dr. Benjamas Suwannawong

Mahachulalongkornrajavidyalaya University,Nakhon Ratchasima Campus

B.E 2567

Research Project Funded by

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Nakhon Ratchasima Campus

MCU RS 800766233

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานวิจัย	: แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา
ผู้วิจัย	: พระอนันต์ อภินนโท (ผกา), ดร, พระมหาสุพร รุกขิตถมโม, ผศ.ดร. พระครูพิศาลภัทรบัณฑิต ดร., พระชานาเมธ เตชธโร, ดร., ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์,
ส่วนงาน	: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
ปีงบประมาณ	: ๒๕๖๗
ทุนอุดหนุนการวิจัย	: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ได้ศึกษา“แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานพุทธวิธีความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา ” มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและประวัติความเป็นมาของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ วัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา ๒) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา ๓) เพื่อเสนอ แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี โดยการศึกษาการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอสีดา จำนวน ๓๖๗ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการจัดเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๒๕ รูป/คน

ผลวิจัยพบว่า

๑) สภาพปัญหาและประวัติความเป็นมาของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ วัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา โดยเฉพาะในชุมชนวัดป่านาบุญ ที่มีปัญหาสังคมเกี่ยวกับความยากจนและการขาดโอกาสทางสังคม ศูนย์ดังกล่าวมีบทบาทในการช่วยเหลือผู้ที่มีความต้องการ โดยอาศัยหลักการทางพุทธศาสนาในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของปัญหานี้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ทำให้ชุมชนต้องการแนวทางการพัฒนาใหม่ๆ เพื่อรับมือกับความยากจนและการขาดโอกาส รวมถึงการสร้างเสริมความเข้มแข็งในระดับชุมชน เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาวโดยการประยุกต์ใช้หลักสารณียธรรม

๒) แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา มีแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ หลักสารณียธรรม เป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ที่สามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การนำหลักธรรมนี้มาใช้ไม่เพียงแต่ช่วยในการให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้ แต่ยังช่วยส่งเสริมความสามัคคีและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ทั้งด้านเมตตา กายกรรม วจีกรรม และมโนกรรม ที่ทำให้ชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีและยั่งยืน และ

๓) เสนอแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานพุทธวิธีความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา การมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือฯ การวิจัยพบว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ การมีส่วนร่วมของประชาชนและการสื่อสารที่ชัดเจนทำให้ชุมชนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองและช่วยเหลือกันอย่างยั่งยืนและมีผลสำคัญต่อการสร้างความเชื่อมั่นในชุมชน และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

Research Title:	Guideline For Development According To Saraniyadhamma Principles To Strengthen The Help Center For The Poor Of Wat Pa Na Boon In Nakhonratchasima Province
Researcher:	Phra Anan Phaka, Dr. Phamaha Suporn Rakkhitadhammo, Asst.Prof. , Dr Phrakru Phaisan Phattharabundit} Dr., PhraChanamet Tejadharo,Dr., Dr. Benjamas Suwannawong
Department:	Mahachulalongkornrajavidyalaya University,Nakhon Ratchasima Canpus
Fiscal Year:	2567/2024
Research Sholarsship Sponsor:	Mahachulalongkornrajavidyalaya University,Nakhon Ratchasima Canpus

Abstract

This research has studied "Guidelines for developing centers to help the poor To strengthen the Buddhist method for social change of Wat Pa Na Bun Nakhon Ratchasima Province" has the objective 1) To study the state of problems and background of Help Center for the Poor of Wat Pa Na Boon in Nakhonratchasima province, 2) To study a guideline for development according to Saraniyadhamma principles to strengthen the Help Center for the Poor of Wat Pa Na Boon in Nakhonratchasima province in the changing society, and 3) To propose the guideline for development according to Saraniyadhamma principles to strengthen the Help Center for the Poor of Wat Pa Na Boon in Nakhonratchasima province in the changing society.

The results of the study found that:

1) The community of Wat Pa Na Boon has social problems concerning poverty and lack of opportunity in society. The center's role is to help people in the community to solve their problems caused by social changes and those problems

affect their way of life. People need guidelines for development to cope with their poverty and the lack of opportunity in society, and they want to strengthen their community. The center applies Saraniyadhamma principles in its operation in order that the people can be self-reliant in the long run.

2) A guideline for development according to Saraniyadhamma principles to strengthen the Help Center for the Poor of Wat Pa Na Boon in Sida district of Nakhonratchasima province in the changing society indicates that the application of this Dhamma principle in helping the poor is not just only help them but also encourage unity and participation of people in community development in loving-kindness through bodily action, verbal action and mental action. It also makes the community have good and sustainable relations.

3) The proposed guideline for development according to Saraniyadhamma principles to strengthen the Help Center for the Poor of Wat Pa Na Boon in Nakhonratchasima province in the changing society is the collaboration of people in community. The research results specify that to welcome the people's opinion, participation and decision in activities, and understandable and comprehensive communication help create potential to community in sustainable self-development and each other assistance. This also results in confidence of the community and supports community in giving collaboration.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้ กราบขอบพระคุณ คณะจารย์ บุคลากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา สำเร็จได้ก็ด้วยความช่วยเหลือเมตตาอนุเคราะห์จากผู้มีอุปการคุณหลายท่าน ผู้วิจัย และ ขอบกราบขอบพระคุณ พระมหาสุพร รุกขิตธมฺโม, ผศ. ดร. และ ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์ ที่ได้คำแนะนำเสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการเขียนงาน และช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยฉบับนี้ และเจริญพรขอบคุณ กลุ่มเป้าหมายในการลงพื้นที่วิจัยที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้งานมีความสมบูรณ์ จนทำให้วิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตนครราชสีมา ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

คุณค่าและประโยชน์จากงานวิจัยเล่มนี้ ขอถวายเป็นพุทธบูชาและบูชาบุพการี ญาติมิตร ครูบาอาจารย์ทุกท่าน ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย ได้โปรดคุ้มครอง อภิบาลทุกท่านที่มีอุปการคุณ ต่อผู้วิจัย ที่ได้กล่าวนามมาแล้ว และที่ไม่ได้กล่าวนามมาทุก ๆ ท่าน ให้ประสบแต่ความสุข ความเจริญ งอกงาม ไพบูลย์ในพระพุทธศาสนา ไปด้วย ลาภ ยศ สุข สรรเสริญ และบริวาร ด้วยกันทุกท่าน เทอญ

พระอนันต์ ผากา และคณะ

๓๐ เมษายน ๒๕๖๗

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ ๑ บทนำ.....	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย.....	๓
๑.๓ ปัญหาการวิจัย.....	๔
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย.....	๔
๑.๕ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	๕
๑.๖ กรอบแนวคิดการวิจัย.....	๗
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๗
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๘
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	๘
๒.๑.๑ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา.....	๙
๒.๑.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา.....	๑๕
๒.๑.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา.....	
	ผิดพลาด! ไม่ได้กำหนดบุ๊กมาร์ก
๒.๑.๔ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับศักยภาพ.....	๑๗
๒.๒ หลักสารานุกรม.....	๒๗
๒.๓ บริบทพื้นที่ศึกษาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ วัดปานาบุญ.....	
	ผิดพลาด! ไม่ได้กำหนดบุ๊กมาร์ก
๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๓๐
๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	๓๘
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย.....	๓๙

๓.๑ รูปแบบการวิจัย.....	๓๙
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	๓๙

สารบัญ (ต่อ)

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	๔๒
๓.๓.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๔๓
๓.๓.๒ การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๓
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๔๔
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๕
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๘
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน.....	๔๙
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย.....	๕๒
๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	๖๐
๔.๓ องค์ความรู้.....	๗๐
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	๗๕
๕.๑ สรุปผลการวิจัย.....	๗๕
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย.....	๘๕
๕.๓ ข้อเสนอแนะ.....	๘๘
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	๘๙
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ.....	๘๙
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	๙๐
บรรณานุกรม.....	๙๑
ภาคผนวก.....	๙๗
ภาคผนวก ก. ใบรับรองจริยธรรมในมนุษย์.....	๙๘
ภาคผนวก ข. หนังสือแนะนำ.....	๑๐๑
ภาคผนวก ค. เครื่องมือการวิจัย.....	๑๓๔
ภาคผนวก ง. ภาพประกอบการลงพื้นที่วิจัย.....	๑๔๙
ภาคผนวก จ. ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ.....	๑๖๗
ภาคผนวก ฉ. การนำวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	๑๗๐
ภาคผนวก ช. บทความวิจัย (รอตีพิมพ์).....	๑๗๔

ประวัติผู้วิจัย.....๑๘๙

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ๔. ๑ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	๔๙
ตารางที่ ๔. ๒ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	๔๙
ตารางที่ ๔. ๓ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	๕๐
ตารางที่ ๔. ๔ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ.....	๕๐
ตารางที่ ๔. ๕ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	๕๑
ตารางที่ ๔. ๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้ง ๖ ด้าน.....	๕๒
ตารางที่ ๔. ๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านเมตตาทักษะ.....	๕๓
ตารางที่ ๔. ๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านเมตตาวชิกรรม.....	๕๔
ตารางที่ ๔. ๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านเมตตามโนกรรม.....	๕๕
ตารางที่ ๔. ๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสาธารณสุข.....	๕๖
ตารางที่ ๔. ๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านศีลสามัญญตา.....	๕๗
ตารางที่ ๔. ๑๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านทวิภูมิสามัญญตา.....	๕๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป้าหมายประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๗๙ สังคมไทยเป็นสังคมที่เป็นธรรม มีความเหลื่อมล้ำน้อย อัตราความยากจนต่ำ มีการกระจายโอกาสการเข้าถึงทรัพยากรการสร้างฐานอาชีพ บริการทางสังคมที่มีคุณภาพ โดยที่ประชาชนทุกช่วงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบครัวอยู่ดีมีสุข ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ตามภารกิจกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติที่มุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เพื่อเร่งกระจายโอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมที่เสมอภาคและเป็นธรรม เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัยให้มีความรู้ สร้างความมั่นคงทางรายได้และการออม รวมทั้ง การส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงบริการของรัฐ ตลอดจน มีระบบสวัสดิการที่สมบูรณ์ ให้ประชาชนทั่วไปและผู้ประสบปัญหาทางสังคม ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ได้รับการคุ้มครอง พิทักษ์สิทธิคุ้มครองอย่างมีศักดิ์ศรี และการพัฒนาทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการเรียนรู้พัฒนาในทุกมิติ และพึ่งตนเองได้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำแผนแม่บทพัฒนาที่อยู่อาศัยระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) โดยสาระสำคัญของแผนแม่บทดังกล่าวได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อให้คนไทยได้มีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย ไว้ว่า “คนไทยทุกคนมีที่อยู่อาศัยถ้วนทั่วและมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายในปี ๒๕๗๙” การพัฒนาประเทศนั้น รัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ และใช้อำนาจนั้นเพื่อบริหารและจัดการให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ หน่วยงานซึ่งถือเป็นกลไกของรัฐบาลจะต้องนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนกลาง หน่วยงานบริหารราชการส่วนภูมิภาค หรือหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ล้วนแล้วแต่ต้องดำเนินการตามนโยบายที่วางไว้ทั้งสิ้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ในส่วนของเป้าหมายข้อที่ (๖) ระบุไว้ว่า เป้าหมายสำคัญตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ภาครัฐจะต้องดำเนินการพัฒนาให้ภาครัฐมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างมาก ดังเช่น แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ก็ได้มีการกำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนไว้เช่นเดียวกัน อันได้แก่ ๑) ชุมชนจะต้องมีความเข้มแข็ง ๒) ชุมชนจะต้องมีความปลอดภัย ๓) ชุมชนจะต้องมีความสงบเรียบร้อย ๔) หน่วยงานภาครัฐจะต้องมีการบริหารจัดการ

ที่ดีและองค์ประกอบรองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีความเข้มแข็ง ๕) พื้นที่ภูมิภาคและพื้นที่เศรษฐกิจจะต้องมีขีดความสามารถในการแข่งขัน กรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในส่วนนี้โดยตรง ก็ได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชนขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดไว้เช่นเดียวกัน โดยได้นำสถานการณ์ปัจจุบันและสภาพแวดล้อมของการบริหารประเทศ นำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงอนาคต ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงประเทศ ชุมชน ในด้านที่มีผลต่อการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน ให้มุ่งสู่เป้าหมายสูงสุดภายใต้วิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๗” กรมการพัฒนาชุมชนได้มุ่งขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด โดยดำเนินการผ่านหน่วยงานบริหารราชการต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อให้เข้าถึงและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชนของตนมากยิ่งขึ้น

การจะพัฒนาศักยภาพนั้นก็มีเป้าหมายสำคัญ เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบให้สมรรถนะของบุคคลและหน่วยงานเพิ่มขึ้น เพื่อสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการช่วยให้บุคลากร เกิดการเรียนรู้ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานควบคู่กันไป ด้วย วิธีการให้ความรู้ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจทักษะ และสร้างแรงจูงใจเปิดโอกาสให้บุคลากรได้นำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะออกมาใช้ให้เกิดสัมฤทธิ์ผล เพื่อให้บุคลากรมีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น^๑ ในปัจจุบันหน่วยงานบริหารราชการต่าง ๆ ของรัฐได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สิ่งใดบ้างที่ชุมชนต้องให้หน่วยงานของรัฐเข้ามาพัฒนา ก็สามารถนำเสนอหรือวางแผนร่วมกับหน่วยงานนั้น ๆ ได้ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของแต่ละชุมชนมากที่สุด หรือหากมีโครงการใดที่ประชาชนหรือชุมชนไม่เห็นด้วย ก็สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาาร่วมกันได้ แต่ที่ผ่านมาก็ยังมีประชาชนอีกหลายคนที่ยังไม่เข้าใจ หรือไม่ให้ความสนใจกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตน จากผลการวิจัยของ นงเยาว์ ทองสุข พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น มีปัญหาและอุปสรรคหลายประการด้วยกันคือ ปัญหาข้อจำกัดด้านเวลาที่จะเข้าร่วม ปัญหาด้านกิจกรรม การขาดความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วม การไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงาน ในกิจกรรมหรือโครงการ ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการติดตามประเมินผลของกิจกรรมต่าง ๆ เป็น

^๑ นายพิมพ์ลักษณ์ อยู่วัฒนา, แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุน เครือข่ายบริการสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม, รายงานวิจัย, กลุ่มงานบริหารทั่วไป ปฏิบัติงานหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม, ๒๕๕๗), หน้า ๑.

ต้น การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้ชุมชน เกิดความตระหนักรู้ถึง ความสำคัญในส่วนนี้ อันเป็นส่วนที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตและชุมชนของตน ชุมชนใดมีความรู้และมีความเข้ม แข็ง ชุมชนนั้นก็สามารถพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นได้ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สุขภาพ และอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งทั้งหมดนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ล้วนเกิดจากการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการ ร่วมกันติดตามตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ประชาชนย่อมมี สิทธิและเสรีภาพอย่างเต็มที่ ตั้งแต่ขั้นริเริ่มการพัฒนา ขึ้นวางแผน ขึ้นดำเนินการ ขึ้นรับผลประโยชน์ จนถึงขั้นประเมินผล ประชาชนมีสิทธิเสนอสิ่งที่ชุมชนต้องการให้หน่วยงานของรัฐได้รับทราบ เพื่อให้ ชุมชนเกิดการพัฒนาที่ตรงจุดและตรงความต้องการ สามารถเสนอความต้องการในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาในด้านต่าง ๆ ผ่านหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งหน่วยงานที่มีขนาดเล็กที่สุด แต่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด นั่นก็คือ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนระดับตำบล หมู่บ้าน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตาม ระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้ชุมชนแต่ละพื้นที่ที่มีความเจริญก้าวหน้า เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง มีความปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อย

ด้วยเหตุผลความสำคัญความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัย จะศึกษาแนวทางการพัฒนา ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความ เปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชน และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะได้ สร้างชุมชนให้เป็นชุมชนแบบมีส่วนร่วม ร่วมกันคิด ร่วมกันสร้าง ร่วมกันพัฒนา ให้ชุมชนเป็นชุมชนที่ มีแต่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน สืบต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและประวัติความเป็นมาของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ วัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา

๒. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

๓. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อ เสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

๑.๓ ปัญหาการวิจัย

๑. สภาพปัญหาและประวัติความเป็นมาของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ วัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา เป็นอย่างไร

๒. แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา เป็นอย่างไร

๓. นำเสนอแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมาได้อย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้ตั้งขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยนี้มุ่งเน้นการวิเคราะห์ ดังนี้

แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา” ประกอบด้วยเนื้อหา ใน ๗ ด้าน ประกอบด้วย

๑) ด้านเมตตาทายกรรม ๒) ด้านเมตตาจารกรรม ๓) ด้านเมตตาโมกกรรม ๔) ด้านสาธารณโภคี ๕) ด้านศีลสามัญญตา และ ๖) ด้านทิวาสัญญตา

๒. ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่วิจัยใน ๓ ระดับ ได้แก่

๑)ระดับนโยบาย ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน ซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญในการกำหนดนโยบาย

๒)ระดับอำเภอ ซึ่งเป็นพื้นที่ในจังหวัดนครราชสีมาจำนวน จำนวน ๑ แห่ง จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ อำเภอสีดา

๓.ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย

๑) การวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

การศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนด ประชากร กลุ่มเป้าหมายประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ๑. กลุ่มหัวหน้าส่วนราชการและข้าราชการ ๒. กลุ่มผู้นำทางศาสนา ๓. กลุ่มผู้นำชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิ ๔. ประชาชนในเขตพื้นที่ รวมประชากรกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด จำนวน ๒๕ คน

รวมประชากรกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด จำนวน ๒๕ คน

๔. ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยในครั้งนี้ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ จังหวัดนครราชสีมา

๕. ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยในครั้งนี้ เริ่มทำการศึกษาตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ถึง กันยายน ๒๕๖๗ รวมระยะเวลา ๙ เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาศักยภาพ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานนั้น ๆ ได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะหรือตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาที่มั่นคง และยั่งยืน ในงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ดังนี้ แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

สารณียธรรม หมายถึง หลักธรรมแห่งการเมตตาต่อกัน ที่ถือว่าเป็นธรรมที่เป็นพลังในการสร้างความรัก ความสามัคคีกัน และร่วมกันพัฒนา ดังนี้

๑) **เมตตาทายกรรม** หมายถึง ทำต่อกันด้วยเมตตา ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมพัฒนา ด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยเต็มใจ แสดงอาการกิริยาสุภาพ เคารพ นับถือกันประดุจเครือญาติ

๒) **เมตตาวิจารณ์กรรม** หมายถึง พูดต่อกันด้วยเมตตา คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมพูดแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะปัญหาและแนวทางในการวางแผน การทำโครงการต่าง ๆ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของตน โดยพูดสุภาพ ไพเราะ แสดงถึงความเคารพซึ่งกันและกัน

๓) **เมตตาตามโนกรรม** หมายถึง คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดวางแผน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันคิดแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน เพื่อให้เกิด

ผลประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชน โดยที่ไม่มีความอคติต่อกัน ต่างฝ่ายต่างคิดดีต่อกัน ไม่คิดถึง
ประโยชน์ส่วนตน มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกันเสมอต้นเสมอปลาย

๔) สาธารณโภคี หมายถึง รู้จักแบ่งปันผลประโยชน์ด้วยความยุติธรรม คือ ประชาชนมี
ส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่น
เพื่อต้องการให้ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาพัฒนาชุมชนของตนให้เจริญยิ่งขึ้น

๕) สีสสามัญญาตา หมายถึง มีความประพฤติเสมอภาคกัน มีความประพฤติสุจริต
ดีงาม ถูกต้องตามระเบียบวินัย คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำของชุมชนด้วยความสุจริต
มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกติกา อย่างเสมอภาคกัน

๖) ทัศนีสามัญญาตา หมายถึง มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน เปิดใจรับฟังและเคารพ
ความคิดเห็นของผู้อื่น หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นปัญหาและการแก้ไข
ปัญหาของชุมชน โดยการเคารพรับฟังเหตุผลซึ่งกัน เคารพความคิดเห็นกัน มีความเห็นชอบร่วมกัน
มีความสามัคคีปรองดองกัน ยึดถืออุดมคติเป็นหลักแห่งความดีงามหรือจุดหมายสูงสุดอันเดียวกัน

๑.๕.๓ อายุ หมายถึง อายุจริงของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกออกเป็น
๔ กลุ่มคือ ๑) ต่ำกว่าอายุ ๒๐ ปี ๒) ๒๑-๓๐ ปี ๓) อายุ ๓๑-๔๐ ปี และ ๔) อายุ ๔๑ ปีขึ้นไป

๑.๕.๔ ระดับการศึกษา หมายถึง การจบระดับการศึกษาชั้นสูงสุดตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการหรือสถาบันการศึกษาที่ราชการรับรอง โดยแบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ ๑. ต่ำกว่า
ปริญญาตรี ๒. ปริญญาตรี และ ๓. สูงกว่าปริญญาตรี

๑.๕.๕ รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นรายรับ
ของแต่ละเดือนแบ่งออกเป็น ๓ ช่วง ดังนี้ ๑) ต่ำกว่า ๙,๐๐๐ บาท ๒) ๙,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท
และ ๓) ๑๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป

อำเภอสีดา หมายถึง สีดา เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ทั้งสิ้น ๑๗๐.๑
ตารางกิโลเมตร มี ประชากรทั้งหมด ๒๔,๒๔๗ คน^๒

^๒ งานทะเบียนราษฎร เทศบาลตำบลสีดา, “จำนวนประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา อำเภอสี
ดา จังหวัดนครราชสีมา”, (๑๗ เมษายน ๒๕๖๗), (อัดสำเนา).

๑.๖ กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษา “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ทราบสภาพปัญหาและประวัติศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานพุทธวิธีความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา

๒. ทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา

๓. ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา

๔. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารัตถนิยมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งในการนำเสนอการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบและประเด็นการวิจัย โดยแยกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ หลักสารัตถนิยม

๒.๓ บริบทพื้นที่ที่ศึกษา

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การจะพัฒนาศักยภาพนั้นมีเป้าหมายสำคัญ เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบให้สมรรถนะของบุคคลและหน่วยงานเพิ่มขึ้น เพื่อสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งเป็นการช่วยให้บุคลากร เกิดการเรียนรู้ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานควบคู่กันไปด้วย วิธีการให้ความรู้ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจทักษะ และสร้างแรงจูงใจเปิดโอกาสให้บุคลากรได้นำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะออกมาใช้ให้เกิดสัมฤทธิ์ผล เพื่อให้บุคลากรมีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น^๑ ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพของคนนั้นจึงมีความหมายกว้างลึกกว่าการฝึกอบรม คือมีความหมาย ตั้งแต่การศึกษา การปฐมนิเทศ การอบรมสัมมนา การติดตามประเมินผลการปฏิบัติ ตลอดจนการบริหาร จัดการการอาชีพ การพัฒนาพนักงานต้องสร้างคำถาม ว่าทำไมต้องทำ เมื่อรู้ว่าทำไมต้องทำ สิ่งที่จะตามมา คือ การชี้้นำให้สามารถกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงานได้ง่าย

^๑ นายพิมพ์ลักษณ์ อยู่วัฒนา, แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุน เครือข่ายบริการสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม, รายงานวิจัย, กลุ่มงานบริหารทั่วไป ปฏิบัติงานหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม, ๒๕๕๗), หน้า ๑.

และชัดเจนขึ้น การพัฒนาศักยภาพด้านบุคลากรจึงมีความสำคัญทั้งต่อตัวเองและต่อองค์กร^๒ ได้แก่ ความรู้ ความคิดใหม่ ๆ ทันต่อความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี สามารถเพิ่มทักษะ ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น จึงนับได้ว่าการพัฒนาบุคลากรก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตัว บุคลากรเองและต่อหน่วยงานควบคู่กันไป

๒.๑.๑ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนา อธิบายได้ว่า มนุษย์โดยธรรมชาติย่อมอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ไม่อยู่อย่างโดดเดี่ยว และเมื่อมนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ย่อมเป็นธรรมชาติอีกทีในแต่ละกลุ่ม จะต้อง มี “ผู้นำกลุ่ม” และ “ผู้ตาม” คือ ประชาชนหรือคนในกลุ่ม รวมทั้งมี “การควบคุมดูแลกัน ภายในกลุ่ม” หรือ “การจัดระเบียบภายในกลุ่ม” ซึ่งอาจเรียกว่า การบริหารหรือการพัฒนาภายใน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิด ความสงบเรียบร้อยและความสุข และในบางกรณีการควบคุมดูแลอาจเกี่ยวข้องกับ ภายนอกด้วย เช่น กรณีการติดต่อ ประสานงาน การต่อสู้ หรือการทำสงครามกับกลุ่มอื่น สภาพเช่นนี้ ได้มีวิวัฒนาการ ตลอดมา โดยผู้นำกลุ่ม อาจเรียกผู้บริหารและการบริหารนั้น ว่านักพัฒนาและการพัฒนา ตามลำดับ ด้วยเหตุผลเช่นนี้ มนุษย์จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงจากการพัฒนา ได้ง่าย และทำให้กล่าวได้อย่างมั่นใจว่า ที่ใดมีกลุ่ม ที่นั่นย่อมมีการพัฒนา

จากสภาพของกลุ่มในยุคเริ่มแรกซึ่งธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ อิทธิพลของธรรมชาติจะมีต่อมนุษย์ที่รวมกันอยู่ในกลุ่มมาก โดยการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ของมนุษย์จะอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ อีกทั้งธรรมชาติและผู้นำเป็นตัวกำหนดแนวทางการพัฒนา ซึ่งครอบคลุมวิธีการประกอบอาชีพด้วย ลักษณะการพัฒนาและการประกอบอาชีพในยุคนั้น ไม่ซับซ้อนและจำนวนประชากรก็มีไม่มาก

ต่อมาเมื่อจำนวนมนุษย์ที่รวมตัวกันอยู่ในกลุ่มมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทำให้กลุ่มมีขนาดใหญ่ขึ้น เปลี่ยนเป็นชุมชน และเป็นประเทศ ในเวลาเดียวกัน ทรัพยากรธรรมชาติเริ่มเสื่อมโทรม ผู้นำ และผู้ตาม คือ ประชาชน พยายามเอาชนะธรรมชาติ ได้ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน (folk wisdom) และการลองผิดลองถูก (trial and error) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและการประกอบอาชีพ เมื่อกลุ่มมีขนาดใหญ่และมั่นคงขึ้นเป็นประเทศ ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติได้ถูกนำมาใช้เป็น จำนวนมาก บางส่วนเสื่อมสลาย ถูกทำลาย และสิ้นสภาพไปเป็นจำนวนมาก ประกอบกับผู้นำ และผู้ตามหรือประชาชนมีการศึกษาสูงขึ้น มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความชำนาญ

^๒ ประเวศน์ มหารัตน์สกุล, การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ, กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), ๒๕๔๕, หน้า ๖๒.

เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น นำวิชาความรู้ที่เป็นศาสตร์ (Science) หรือความรู้ที่เป็นระบบ ข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีมาใช้เพิ่มขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น จำนวนประชากรได้เพิ่มมากขึ้น เกิดการแข่งขันกันระหว่างกลุ่ม ระหว่างประเทศ หรือหลายๆ ประเทศเพื่อเร่งปริมาณและเวลาในการทำงาน และการผลิต เป็นต้น เหล่านี้ ทำให้ผู้นำประเทศต้องค้นหาแนวทางการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อเอาชนะธรรมชาติ พึ่งพาธรรมชาติน้อยลง หรือไม่ต้องอยู่ภายใต้อิทธิพลของธรรมชาติ ตัวอย่างเช่น เดิมมนุษย์ อยู่ภายใต้อิทธิพลของธรรมชาติ ทุกปีจะเกิดน้ำท่วม ต่อมามนุษย์มีวิชาความรู้ มีความสามารถ และมีเทคโนโลยีสูงขึ้น ได้สร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วม และยัมนำธรรมชาติไปใช้ประโยชน์มากขึ้น เช่น มนุษย์ นำน้ำจากน้ำตกไปผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้า และมีหน่วยงานที่คอยเฝ้าระวังและเตือนภัยเกี่ยวกับ ธรรมชาติ เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา เป็นต้น สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น (human Component) ถือว่าเป็นการประดิษฐ์คิดค้นหรือสร้างผลผลิตใหม่ (innovation) เพื่อนำมาใช้แทนสิ่งที่ธรรมชาติสร้างขึ้น (natural Component) หรือใช้แทนทรัพยากรธรรมชาติ (natural resource) ที่นับวันจะลดน้อยลง

คำว่า การพัฒนา ใช้ในภาษาอังกฤษว่า Development นำมาใช้เป็นคำเฉพาะ การพัฒนาจึงถูกนำไปใช้กันโดยทั่วไปและมีความหมายแตกต่างกันออกไป ดังกล่าวแล้ว เกี่ยวกับความหมายของการพัฒนานั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมายทั้ง ความหมายที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน^๓

การพัฒนา โดยความหมายจากรูปศัพท์จึงหมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดความเจริญเติบโตงอกงามและดีขึ้นจนเป็นที่พึงพอใจ ความหมายดังกล่าวนี้ เป็นที่มาของความหมายในภาษาไทยและเป็นแนวทางในการกำหนดความหมายอื่นๆ เป็น ๒ ระดับ คือ ความหมายอย่างแคบ และความหมายอย่างกว้าง ^๔

ส่วนความหมายอย่างกว้างนั้น การพัฒนา เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงในตัวระบบการกระทำทั้งด้านคุณภาพ ปริมาณและสิ่งแวดล้อม ให้ดีขึ้นไปพร้อม ๆ กัน ไม่ใช่ด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว^๕

^๓ พระนิมิต กลิ่นดอกแก้ว, ความหมายของคำว่า “การพัฒนา”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/300377> [๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔].

^๔ ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒**, (กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์, ๒๕๔๖), หน้า ๒๓๘.

^๕ สนธยา พลศรี, **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗), หน้า ๓.

ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (Directed Change) หรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า (planned change) มีการกระทำที่เกิดขึ้น คือ เปลี่ยนจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่า^๖ การพัฒนา อาจจัดแบ่งออกเป็น ๓ ด้านใหญ่ ๆ ได้แก่

๑) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ หมายถึง การพัฒนาด้านการผลิต การจำหน่ายจ่ายแจก การแลกเปลี่ยน การลงทุนเพื่อให้ประชาชนไม่ยากจน เป็นต้น

๒) การพัฒนาทางสังคม หมายถึง การพัฒนาด้านจิตใจ แบบแผน พฤติกรรม รวมตลอดทั้งความสัมพันธ์ของคนในสังคมเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เป็นต้น

๓) การพัฒนาทางการเมือง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สร้างกระบวนการปกครองให้เป็นประชาธิปไตย และประชาชนในประเทศมีสิทธิเสรีภาพตามกฎหมาย เป็นต้น พร้อมทั้งกันนั้น ยังได้จัดกลุ่มการให้ความหมายคำว่า การพัฒนา ออกเป็น ๕ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง มีความเห็นว่า การพัฒนา หมายถึง ความเจริญเติบโต (growth) อันเป็นการเพิ่มของผลผลิต (output) ซึ่งกระทำโดยระบบสังคม (social system) ร่วมกับสิ่งแวดล้อม (environment) เช่น การผลิตข้าวเพิ่มขึ้น การสร้างถนน สะพาน เขื่อน หรือบ้านเรือน ให้ประชาชนได้มีโอกาสใช้สิ่งเหล่านี้มากขึ้น

กลุ่มที่สอง มีความเห็นว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงระบบการกระทำ (development is change in the with performs) เช่น มีการเปลี่ยนแปลงระบบสังคม ระบบการเมือง และระบบบริหาร เป็นต้น

กลุ่มที่สาม มีความเห็นว่า การพัฒนา หมายถึง การเน้นที่วัตถุประสงค์เป็นหลัก ถ้าเป็นการบริหารจัดการก็ต้องบริหารจัดการด้วยวัตถุประสงค์ (management by objectives) คือ การปฏิบัติงานมุ่งไปที่วัตถุประสงค์นั่นเอง การพัฒนาตามความเห็นของกลุ่มนี้จึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ว่า ผู้กำหนดวัตถุประสงค์จะได้ระบุไว้อย่างไร มีอะไรบ้างที่ต้องการ ปัญหาต่อมาก็คือ วัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นนั้นมีเหตุผลหรือได้รับความเห็นชอบและการสนับสนุนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใด ซึ่งถ้าวัตถุประสงค์ของประเทศประชาชนในประเทศก็น่าจะเป็นผู้มีส่วนรับรู้สนับสนุนหรือได้รับประโยชน์จากการพัฒนานั้นด้วย อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์ของประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายจะมีการกำหนดไว้กว้าง ๆ เช่น เป็นการสร้างความเจริญก้าวหน้าในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เป็นต้น

^๖ พระราชวรมุนี (ประยูร ปยุตโต), ทางสายกลางของการศึกษาไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๐), หน้า ๑๕.

กลุ่มที่สี่ มีความเห็นว่า การพัฒนา หมายถึงการเปลี่ยนแปลงโดยการวางแผนเพื่อ นำไปใช้ในการดำเนินงาน ตามความเห็นของกลุ่มนี้เน้นว่าการพัฒนาอยู่ที่การมีแผน และการนำแผน ไปดำเนินการเพื่อกำหนดหรือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์นั้น ๆ

กลุ่มที่ห้า มีความเห็นว่า การพัฒนา หมายความทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ โดยคุณลักษณะทั้งสองแง่นี้ไม่อาจแบ่งแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาดคือทั้งปริมาณและคุณภาพต้องควบคู่กันไปเสมอในแง่ของปริมาณ ผลของการพัฒนาสามารถมองเห็นได้เป็นวัตถุ จับต้องและวัดผลได้ง่าย เช่น เงินเดือนเพิ่มขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น มีถนนหนทาง โรงเรียน มหาวิทยาลัย หรือโรงพยาบาล ส่วนในแง่คุณภาพจับต้องไม่ได้วัดผลได้ยาก เช่น การพัฒนาให้ประชาชนมีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร รักระเบียบวินัยและความสะอาด เป็นต้น และเป็นความจริงเสมอว่า การพัฒนาส่วนใหญ่จะเน้นในแง่ของปริมาณทั้งสิ้น เพราะสามารถที่จะวัดได้ ยิ่งสังคมเจริญมากขึ้นเท่าไร การพัฒนาจำต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่รู้เฉพาะเรื่องของสาขาที่ตนชำนาญ โดยขาดความสนใจในความเป็นมนุษย์ในวงกว้างออกไป การวัดผลการพัฒนาจึงเน้นไปที่ความสำเร็จในด้านสาขาวิชาชีพของตนเป็นส่วนใหญ่ เช่น นักเศรษฐศาสตร์จะวัดผลสำเร็จของตนด้วยการเพิ่มผลผลิต รายได้ประชาชาติ เพิ่มการส่งสินค้าออก เพิ่มการอุตสาหกรรม และเพิ่มการลงทุน เป็นต้น โดยคำนึงถึงมนุษย์น้อยมาก

พุทธทาสภิกขุ อธิบายว่า คำว่า “พัฒนา” หรือ วัฒนา ในภาษาบาลี แปลว่า รก คือ รกอย่างหนาแน่น เช่น ฝมบนศรีษะรก เรียกว่า พัฒนา หรือวัฒนา หรือวัฒนะ เป็นความเจริญเหมือนกัน และถ้าใครมีความประพฤติไม่มีประโยชน์ ก็เรียกว่า คนทำโลกให้รก ใช้คำเดียวกับคำว่าวัฒนะ จึงมีคำห้ามไว้ว่า น สียา โลกวัณโน อย่าเป็นคนรกโลก โลกวัณโน แปลว่า คนทำโลกให้รก ดังนั้นถ้าจะให้รกไปด้วยคนดี ของดี ก็ต้องพัฒนาทางจิต ซึ่งเป็นผู้นำของกาย^๗

พระธรรมญาณมุนี (วราณ มนุญโญ) กล่าวว่า การพัฒนาเป็นเครื่องรักษาชีวิตทุกชนิดให้อยู่ได้ชีวิตของคนอยู่ได้ด้วยการพัฒนา การพัฒนา คือ การคุ้มครองการเปลี่ยนแปลงให้อยู่ในสถานที่เหมาะสมประการหนึ่ง เป็นการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีที่เราต้องการให้เกิดขึ้นในปริมาณที่เพียงพออีกประการหนึ่ง คนเราย่อมอยู่กับความเปลี่ยนแปลง หน้าที่ของมนุษย์จะต้องควบคุมการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสม เรียกว่า สร้างความเจริญ ถ้าเปลี่ยนแปลงไปไม่เหมาะสมก็เป็นความเสื่อมการพัฒนา จึงเป็นลักษณะ

^๗ พุทธทาสภิกขุ, การเมืองคือธรรมะ, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อรุณวิทยา, ๒๕๓๑), หน้า ๑๙๙ - ๒๐๐.

การคุ้มครองความเปลี่ยนแปลงได้เหมาะสมตามที่เราต้องการและเป็นการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามที่เราต้องการที่ยังไม่มีให้ขึ้นในลักษณะที่เหมาะสม^๔

วิทยายา เชียงกุล กล่าวไว้ว่า การพัฒนาที่แท้จริงควรหมายถึงการทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย ความอยู่ดีกินดี ความเจริญทางศิลปวัฒนธรรม และจิตใจและความสงบสันติ ซึ่งนอกจากจะขึ้นอยู่กับ การได้รับปัจจัยทางวัตถุเพื่อสนองความต้องการของร่างกายแล้ว ประชาชนยังต้องการพัฒนาทางการศึกษาสิ่งแวดล้อมที่ดีการพักผ่อนหย่อนใจ และการพัฒนาทางวัฒนธรรมและจิตใจด้านต่างๆ ด้วยความต้องการทั้งหมดนี้บางครั้ง เราเรียกกันว่าเป็นการพัฒนา “คุณภาพ” เพื่อที่จะอยู่เห็นว่าการพัฒนาไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การเพิ่มปริมาณ สินค้าหรือการเพิ่มรายได้เท่านั้น หากอยู่ที่การเพิ่มความพอใจความสุขของประชาชนมากกว่า^๕

สนรยา พลศรี กล่าวไว้ในหนังสือ “ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน” ว่าลักษณะของการพัฒนามีหลายประการแต่ลักษณะที่สำคัญได้แก่

๑) เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่นด้านสุขภาพปริมาณและสิ่งแวดล้อมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีขึ้นหรือให้มีความเหมาะสมอันเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้านไม่ใช่เปลี่ยนแปลงในด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวเท่านั้น

๒) มีลักษณะเป็นกระบวนการคือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอนและอย่างต่อเนื่องกัน

๓) มีลักษณะเป็นพลวัตคือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาไม่หยุดนิ่งแต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะเป็นแบบรวดเร็วหรือช้าๆ ปริมาณมากหรือน้อยก็ได้

๔) เป็นแผนและโครงการคือเกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้าว่าจะเปลี่ยนแปลงใครด้านใดด้วยวิธีการใดเมื่อไรใช้งบประมาณเท่าใดใครรับผิดชอบเป็นต้น

๕) เป็นวิธีการการพัฒนาเป็นมรรควิธีหรือกลวิธีที่นำมาใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เช่นการพัฒนาสังคมการพัฒนาชนบทการพัฒนาการเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชนต่างก็เป็นวิธีการพัฒนาแบบหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง

๖) เป็นปฏิบัติการคือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงไม่เป็นเพียงแนวความคิดหรือเป็นเพียงแนวคิดหรือเป็นเพียงรายละเอียดของแผนและโครงการเท่านั้น

๗) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์

^๔ พระธรรมญาณมุนี (วราณ มนุญโญ), วัดช่วยชาวบ้านได้อย่างไร : การแสวงหาเส้นทางการพัฒนาชนบทของพระสงฆ์ไทย, การประชุมพระสังฆาธิการ กรมการศาสนา. ๒๕๒๖, (อัสสัมชัญ).

^๕ วิทยากร เชียงกุล, การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทย: บทวิเคราะห์, (กรุงเทพมหานคร: ฉบับแก้ไข, ๒๕๒๗), หน้า ๑๗ - ๑๘.

๘) ผลที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสมหรือพึงพอใจ

๙) มีเกณฑ์หรือเครื่องชี้วัดคือสามารถบอกได้ว่าลักษณะที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นการพัฒนาหรือไม่^{๑๐}

โฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ ได้ให้ความหมายของการพัฒนาไว้ใน ๓ ลักษณะ ได้แก่

๑) การพัฒนา หมายถึง ความก้าวหน้า ซึ่งตามทัศนะของการพัฒนาโดยทั่วไปนั้น ควรหมายถึง เรื่องความก้าวหน้าทางสังคมด้วย ไม่เฉพาะแต่ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจเท่านั้น

๒) การพัฒนา หมายถึง ความมั่นคง เช่นกันเราต้องการเห็นความมั่นคงทางสังคม เป็นสังคมที่สงบสุข ความมั่นคงจึงเป็นเรื่องใหญ่และในการพัฒนาที่ต้องคิดถึงเรื่องนี้ด้วย

๓) การพัฒนา หมายถึง ความก้าวหน้าและความมั่นคง ในลักษณะที่ว่าประชาชนทุกคนที่เป็นสมาชิกของสังคมได้เข้ามีส่วนร่วม และได้รับผลตอบแทนจากการที่มีส่วนในการพัฒนาตามควร ดังนั้น การพัฒนาที่เราต้องการจึงควรเป็นการพัฒนาในรูปแบบที่ช่วยสร้างความเป็นธรรมด้วย^{๑๑}

สนิท สมักรการ กล่าวว่า การพัฒนา เป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของบุคคลภายในสังคมการพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางสังคมที่มีต่อกันภายในสังคมไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ในแง่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการเมืองหรือผลประโยชน์ส่วนตัวต้องเป็นทั้งกระบวนการวิธีการกรรมวิธีเปลี่ยนแปลงและแผนการดำเนินงานกล่าวคือ

๑) เป็นกระบวนการ (Process) เพราะการแก้ปัญหาสังคมต้องกระทำต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากลักษณะหนึ่งไปสู่อีกลักษณะหนึ่งซึ่งจะต้องเป็นลักษณะที่ดีกว่าเดิม

๒) เป็นวิธีการ (Method) คือ ต้องกำหนดวิธีการในการดำเนินงานโดยเฉพาะเน้นความร่วมมือของประชาชนในสังคมนั้นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลที่จะทำงานร่วมกันและวิธีการนี้ต้องเป็นที่ยอมรับว่าสามารถนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่สังคมได้อย่างถาวรและมีประโยชน์ต่อสังคม

๓) เป็นกรรมวิธีเปลี่ยนแปลง (Movement) การพัฒนาสังคมจะต้องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้ได้และจะต้องเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นโดยเฉพาะเน้นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของตนเพื่อให้เกิดสำนึกในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ของส่วนรวมและรักความเจริญก้าวหน้าอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางวัตถุ

^{๑๐} สนธยา พลศรี, **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗), หน้า ๑๗๔ - ๑๗๕.

^{๑๑} โฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์, **การพัฒนาประเทศไทย**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๓๒), หน้า ๒๕.

๔) เป็นแผนการดำเนินงาน (Planning) การพัฒนาสังคมจะต้องทำอย่างมีแผนมีขั้นตอน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้แผนงานนี้จะต้องมีทุกระดับเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี^{๑๒}

สรุปได้ว่า การพัฒนา คือ การสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าจนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาวะการณ์ของสังคมจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่งที่มีคุณค่าเพิ่มขึ้น และต้องการมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมว่า การพัฒนาต้องมีแนวทาง หรือรูปแบบของกิจกรรมหรือโครงการที่หนุนเสริมการพัฒนาโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม รวมกำลัง ดำเนินการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนให้มีความเป็นปึกแผ่นรวมถึงการทำชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีความสุข ความสะดวกสบาย ความอยู่ดีกินดี ความเจริญทางศิลปวัฒนธรรม และจิตใจ ผ่านกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ

๒.๑.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

ทฤษฎีศักยภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย (Development Potential Diffusion Theory) ตามทฤษฎีนี้ สังคมจะพัฒนาโดยมีเหตุปัจจัย ๖ ประการ คือ ^{๑๓}

๑) ทรัพยากรธรรมชาติของมนุษย์ (Natural Resource) ทำให้เกิดการพัฒนา หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ไม่ใช่สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ตัวอย่างเช่น ดิน น้ำ แร่ธาตุ ปัจจัยเหตุ คือ ทรัพยากรธรรมชาติ ก่อให้เกิดปัจจัยผล คือ การพัฒนา เหตุผลก็คือ เมื่อมีทรัพยากรก็จะทำให้เกิดทรัพย์สินเงินทอง สามารถนำไปใช้จ่ายยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ให้สูงขึ้น ยังมีทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่าจำนวนมาก ก็ยิ่งทำให้ระดับการพัฒนาสูงมากขึ้นไปอีกด้วย

๒) ทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) ทำให้เกิดการพัฒนา ปัจจัยเหตุโดยเฉพาะมนุษย์ในวัยแรงงานก่อให้เกิดปัจจัยผล คือ การพัฒนา ยังมีคนในวัยแรงงานมากเท่าใดก็ยิ่งทำให้ระดับการพัฒนาสูงมากขึ้นเท่านั้น เหตุผล คือ คนในวัยแรงงานมีกำลังที่สามารถใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตได้ เช่นเพิ่มการศึกษาทำให้สุขภาพอนามัยแข็งแรง จิตใจมั่นคงเข้มแข็ง ซึ่งปัจจัยนี้เป็นเหตุให้เกิดการพัฒนาได้

๓) องค์การทางสังคม (Social Organization) ทำให้เกิดการพัฒนาโดยที่องค์กรทางสังคมเหล่านี้ช่วยให้เกิดพลังในการทำงานใหญ่ขึ้นและมากขึ้น เพราะเป็นการรวมตัวของกำลังแรงงานกับงานใหญ่ๆ ที่ทำคนเดียวไม่ได้องค์กรก็สามารถทำได้ และทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะได้ร่วม

^{๑๒} สนิท สมัครการ, การศึกษากับการพัฒนา, วารสารการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๒๖, หน้า ๑๖-๒๑.

^{๑๓} สัญญา สัญญาวิวัฒน์, ทฤษฎีศักยภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๗), หน้า ๑๔-๑๙.

ช่วยกันคิด ช่วยกันพิจารณา จึงมีความรอบคอบ บกพร่องน้อย จึงเป็นเหตุให้เกิดการพัฒนาได้อีกทางหนึ่ง

๔) ภาวะผู้นำ (Leadership) ทำให้เกิดการพัฒนา ภาวะผู้นำหรือจำนวนผู้นำประเภทต่าง ๆ ยิ่งมีมากเท่าใด ก็ยิ่งทำให้เกิดการพัฒนาที่มีระดับคุณภาพสูงมากเท่านั้น ทั้งนี้เป็นเพราะผู้นำมักเป็นคนที่มีความรู้ การทำงานของผู้นำจึงพลอยมีคุณภาพหรือมีประสิทธิภาพไปด้วยหรือไม่เช่นนั้น ผู้นำจะสามารถรวบรวมคนได้เป็นจำนวนมาก จึงทำงานใหญ่หรืองานปริมาณมากได้ นอกจากนี้ ด้วยบารมีของผู้นำ ทำให้คนที่รวมตัวกันทำงาน ทำงานอย่างทุ่มเท จึงเกิดผลดีแก่การพัฒนา

๕) การติดต่อ (Contract) ทำให้เกิดการพัฒนา หมายถึง การติดต่อระหว่างชุมชนระหว่างเมืองหรือประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่ด้อยพัฒนาจะได้ประโยชน์จากประเทศที่พัฒนาแล้วหรือเจริญกว่า ทั้งนี้ เพราะการติดต่อเช่นนั้นทำให้เกิดการถ่ายทอด เรียนรู้ รับเอาความรู้ ความชำนาญ สินค้า เทคโนโลยีจากสังคมที่เจริญมาใช้ป้อนมาผลิตเครื่องมือ สินค้า ขึ้นมาในสังคมด้อยพัฒนา ทำให้สังคมด้อยพัฒนาเจริญก้าวหน้าตามไปด้วย

๖) การฝึกอบรม (Training) ทำให้เกิดการพัฒนา เพราะการฝึกอบรมก็เหมือนกับการศึกษาเพราะทำให้ความรู้ความชำนาญด้านต่าง ๆ ของผู้คนสูงขึ้น การพัฒนาก็ย่อมจะสูงขึ้นตามไปด้วย

ขยายกรณี ชี้นำรุ่งโรจน์ กล่าวว่า การพัฒนาเป็นการดำเนินการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงทรัพยากรที่มีอยู่ซึ่งอยู่ในสภาพเดิมให้เปลี่ยนแปลงไปสู่สภาพใหม่ที่ดีขึ้นและเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ เพื่อดึงดูดให้เดินทางเข้าไปเยี่ยมเยือน “การพัฒนา” จำเป็นต้องมีปัจจัยเบื้องต้น ๓ ประการ

๑. ความต้องการของคนในท้องถิ่น การพัฒนาต้องได้รับการยอมรับและเป็นความต้องการของคนส่วนใหญ่ในท้องถิ่นและการพัฒนาควรให้มีความสอดคล้องกับค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม และประเพณี เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อลักษณะทางกายภาพของทรัพยากรอีกด้วย

๒. ความจำเป็นพื้นฐาน ซึ่งเป็นปัญหาหากไม่ได้มีการพัฒนา เช่น การสูญเสียศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านเนื่องจากคนในท้องถิ่นได้ละทิ้งวัฒนธรรมเก่าแก่ไปประกอบอาชีพอื่นหรือย้ายถิ่นฐานออกไปจากชุมชนเพื่อหางานอื่นทำในแหล่งใหม่

๓. ศักยภาพและกลยุทธ์ในการพัฒนาศักยภาพ ในที่นี้นั้นหมายรวมถึงทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งดึงดูดใจและความพร้อมด้วย^{๑๔}

^{๑๔} ขยายกรณี ชี้นำรุ่งโรจน์, ปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ฉบับที่ ๗, จุลสารการท่องเที่ยว, ๒๕๔๒, หน้า ๒๕.

สรุปได้ว่า การพัฒนา คือ การสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าจนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาวะการณ์ของสังคมจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่งที่มีคุณค่าเพิ่มขึ้น และต้องการมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมว่า การพัฒนาต้องมีแนวทาง หรือรูปแบบของกิจกรรมหรือโครงการที่หนุนเสริมการพัฒนาโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม รวมกำลัง ดำเนินการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนให้มีความเป็นปึกแผ่นรวมถึงการทำชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีความสุข ความสะดวกสบาย ความอยู่ดีกินดี ความเจริญทางศิลปวัฒนธรรม และจิตใจ ผ่านกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ

๒.๑.๔ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับศักยภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพเริ่มจากการนำเสนอบทความทางวิชาการของเดวิด แมคเคลแลนด (David C. McClelland) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเมื่อปี ค.ศ.๑๙๖๐ ซึ่งกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่ดีของบุคคล (excellent performer) ในองค์กร กับระดับทักษะความรู้ ความสามารถ โดยกล่าวว่า การวัด IQ และการทดสอบบุคลิกภาพ ยังไม่เหมาะสมในการทำนายความสามารถหรือสมรรถนะของบุคคลได้ เพราะไม่ได้สะท้อนความสามารถที่แท้จริงออกมาได้ ในปี ค.ศ.๑๙๗๐ US State Department ได้ติดต่อบริษัท McBer ซึ่งแมคเคลแลนด เป็นผู้บริหารอยู่ เพื่อให้หาเครื่องมือชนิดใหม่ที่สามารถทำนายผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ได้อย่างแม่นยำ แทนแบบทดสอบเก่า ซึ่งไม่สัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน เนื่องจากคนได้คะแนนดี แต่ปฏิบัติงานไม่ประสบผลสำเร็จ จึงต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการใหม่ แมคเคลแลนด ได้เขียนบทความ “Testing for competence rather than for intelligence” ในวารสาร American Psychologist เพื่อเผยแพร่แนวคิดและสร้างแบบประเมินแบบใหม่ที่เรียกว่า Behavioral Event Interview (BEI) เป็นเครื่องมือประเมินที่ค้นหาผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานดี ซึ่งแมคเคลแลนด เรียกว่า สมรรถนะ (competency)

ในปัจจุบันองค์กรของเอกชนชั้นนำได้นำแนวคิดสมรรถนะไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานมากขึ้น และยอมรับว่าเป็นเครื่องมือสมัยใหม่ที่องค์กรต้องได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับต้น ๆ มีการสำรวจพบว่ามี ๗๐๘ บริษัททั่วโลก นำ Core Competency เป็น ๑ ใน ๒๕ เครื่องมือที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับ ๓ รองจาก Corporate Code of Ethics และ Strategic Planning แสดงว่า Core Competency จะมีบทบาทสำคัญที่จะเข้าไปช่วยให้งานบริหารประสบความสำเร็จ จึงมีผู้สนใจศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักการของสมรรถนะมาปรับให้เพิ่มมากขึ้น

๒.๑.๔.๑ ความหมายของศักยภาพ

ได้มีนักวิชาการหลายท่านในประเทศไทย ได้ให้คำจำกัดความของศักยภาพไว้หลายคำและมีคำที่เรียก แตกต่างกันไปหลายคำ บางท่านเรียกว่า “ขีดความสามารถ” บางท่านเรียกว่า “สมรรถนะ” บ้าง ถึงแม้ว่าจะเรียกแตกต่างกันออกไป แต่ก็ล้วนแล้วแต่มาจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า

“Competency” ทั้งสิ้น^{๑๕} ความหมาย Competency หมายถึง ความรู้ (knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ ส่วนบุคคล (personal characteristic or attributes) ที่ทำให้บุคคลผู้นั้นทำงานในความรับผิดชอบ ของตนได้ดีกว่าผู้อื่น หรืออาจกล่าวได้ว่า Competency คือ คุณลักษณะ ทั้งในด้านทักษะ ความรู้ และพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งจำเป็นต่อ การปฏิบัติงาน ในตำแหน่งหนึ่ง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ

ขั้นที่ ๑ การกำหนดนิยาม (Define) สาเหตุจากการกำหนดปัญหา หรือประเด็นที่จะ พัฒนาร่วมกันไม่ชัดเจน หรือไม่ตรงกัน เป็นเหตุทำให้สมาชิกในทีมทำงานไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ให้แก้ไขโดยกำหนดนิยาม ปัญหาหรือหัวข้อพัฒนาให้ชัดเจน เพื่อให้เข้าใจตรงกัน

ขั้นที่ ๒ การกำหนดวิธีวัด (Measure) สาเหตุเกิดจากวัดผลการดำเนินงานไม่ได้ จึงยาก ต่อการสรุปผล ให้แก้ไขโดยกำหนดตัวชี้วัดและวิธีวัดให้ชัด ทั้งนี้เพื่อสามารถพิสูจน์ผลการดำเนินการ ให้ได้ มิฉะนั้นการดำเนินงานที่ผ่านมาจะไม่มี ความหมาย

ขั้นที่ ๓ วิเคราะห์หาสาเหตุ (Analyze) สาเหตุเกิดจากไม่ทราบถึงปัจจัยหรือสาเหตุของ ปัญหาหรือประเด็นที่จะพัฒนา ให้แก้ไขโดยการแยกวิเคราะห์หาสาเหตุ หรือองค์ประกอบของปัญหา ให้ได้

ขั้นที่ ๔ การปรับปรุง (Improve) หลังจากทีทราบค่านิยาม ตัววัดสาเหตุหรือปัจจัยแล้ว ก็ยังไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ ถ้าไม่สามารถบอกวิธีพัฒนาหรือวิธีปรับปรุงงาน ในกรณีเช่นนี้ ให้แก้ไขโดยการจัดทำแผนพัฒนาหรือแผนปรับปรุง โดยการกำหนดกิจกรรมของแผนนั้น ต้องให้ สอดคล้องกับ สาเหตุของปัญหาหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับปรุงพัฒนา

ดังนั้น ความรู้เพียงอย่างเดียวจะไม่เป็นศักยภาพ แต่ถ้าเป็นความรู้ที่สามารถนำมาใช้ให้ เกิดกิจกรรมจนประสบความสำเร็จถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของศักยภาพ ศักยภาพในที่นี้จึงหมายถึง พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลงานสูงสุดนั้นตัวอย่างเช่น ความรู้ในการขับรถ ถือว่าเป็นความรู้ แต่ถ้านำ ความรู้มาทำหน้าที่เป็นผู้สอนขับรถ และมีรายได้จากส่วนนี้ ถือว่าเป็นศักยภาพ ในทำนองเดียวกัน ความสามารถในการก่อสร้างบ้านถือว่าเป็นทักษะ แต่ความสามารถในการสร้างบ้านและนำเสนอให้ เกิดความแตกต่างจากคู่แข่ง ได้ถือว่าเป็นศักยภาพหรือในกรณีเจตคติ / แรงจูงใจก็เช่นเดียวกันไม่ใช่ ศักยภาพ แต่สิ่งจูงใจให้เกิดพลังทำงานสำเร็จตรงตามเวลาหรือเรียกว่ากำหนด หรือดีกว่ามาตรฐาน ถือว่าเป็นศักยภาพ ศักยภาพตามนัยดังกล่าวข้างต้นสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ

^{๑๕} สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency Based Learning*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน), ๒๕๔๘), หน้า ๑๓.

๑. ศักยภาพขั้นพื้นฐาน หมายถึง ความรู้ หรือ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของบุคคลที่ต้องมี เพื่อให้สามารถที่จะทำงานที่สูงกว่าหรือซับซ้อนกว่าได้ เช่น สมรรถนะในการพูด การเขียน เป็นต้น

๒. ศักยภาพที่ทำให้เกิดความแตกต่าง (differentiating Competencies) หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีผลการทำงานที่ดีกว่าหรือสูงกว่ามาตรฐาน สูงกว่าคนทั่วไปจึงทำให้เกิดผลสำเร็จที่แตกต่างกัน

ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายว่า “ศักยภาพ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Potential ตามความหมายของรูปศัพท์แปลว่า “ภาวะแฝงอำนาจหรือคุณสมบัติที่มีแฝงอยู่ในสิ่งต่าง ๆ อาจทำให้ปรากฏเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้”^{๑๖}

รัชฎาภรณ์ โปธิ์พันธ์ กล่าวว่า ศักยภาพคือความชำนาญในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้บุคคลสามารถกระทำการหรือดเว้นกระทำการในกิจการใด ๆ ให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ซึ่งความสามารถเหล่านี้ได้มาจากการเรียนรู้ประสบการณ์การฝึกฝน และการปฏิบัติเป็นนิสัย^{๑๗}

ฐนันดรศักดิ์ บวรนนท์กุล กล่าวไว้ว่า ศักยภาพก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ ดังนี้

๑) การเสริมสร้างศักยภาพ ช่วยพัฒนาคุณภาพและวิธีการทำงานของบุคคล ทำให้บุคคลมีสมรรถภาพในการดำเนินงาน มีความรู้เพิ่มขึ้น เข้าใจบทบาทหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขข้อบกพร่องให้ดีขึ้น

๒) การเสริมสร้างศักยภาพ ช่วยทำให้เกิดการประหยัดเวลาและลดความสูญเปล่าทางการดำเนินงาน เพราะบุคคลที่ได้รับการพัฒนาจนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพนั้นย่อมไม่ทำอะไรผิดพลาดง่าย ๆ สามารถใช้ทรัพยากรการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพทำการ การดำเนินงานด้านการพัฒนาได้ผลเต็มที่และตรงตามจุดประสงค์ ส่วนด้านการพัฒนามีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์กำหนด

๓) การเสริมสร้างศักยภาพ ช่วยทำให้บุคคลได้เรียนรู้งานในหน้าที่ได้ เร็วขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่เพิ่งได้รับการเรียนรู้ในการดำเนินการใหม่

๔) การเสริมสร้างศักยภาพ ช่วยแบ่งเบาหรือลดภาระหน้าที่ของรัฐหรือการดำเนินการต่าง ๆ เพราะบุคคลที่ได้รับการพัฒนาอย่างดีและอย่างต่อเนื่อง จะมีความเข้าใจงานการดำเนินงานและงานอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

^{๑๖} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๘), หน้า ๗๘๐.

^{๑๗} รัชฎาภรณ์ โปธิ์พันธ์, การรับรู้ภาวะผู้นำและศักยภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในจังหวัดจันทบุรี, วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๘), หน้า ๗.

๕) การเสริมสร้างศักยภาพ ช่วยกระตุ้นให้บุคคลปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าในชุมชน การงานกล่าวคือ ทำให้บุคคลทุกคนมีโอกาสพัฒนาและชุมชนก้าวหน้าไปสู่สถานภาพที่ดีขึ้น

๖) การเสริมสร้างศักยภาพ ช่วยทำให้บุคคลเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งในด้านความรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งหลักการปฏิบัติงานและเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ การเสริมสร้างศักยภาพ เป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินการใดๆ โดยเฉพาะการดำเนินการร่วมกันที่ผ่านมา การดำเนินการที่เน้นการเสริมสร้างศักยภาพได้รับการยอมรับในวงกว้างรอบ แนวคิดทั่วไปในการดำเนินการสามารถปรับประยุกต์ได้หลากหลาย อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้จะถูก เน้นนำไปใช้โดยการพัฒนาความร่วมมือกับชุมชน และการดำเนินการด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร จัดการในระดับต่าง ๆ ของการจัดการสิ่งแวดล้อม ในระดับประเทศและภูมิภาค เนื่องจากการให้ ความสำคัญในกระบวนการพัฒนา ศักยภาพตัวเองจากการที่บุคคลมีบทบาทในการเป็นเจ้าของท้องถิ่นและเจ้าของกระบวนการและความร่วมมือที่การสนับสนุนการพัฒนา การเสริมสร้างศักยภาพเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาขององค์กรเนื่องจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กระบวนการสร้างเสริมและสกัดเอาสิ่งที่บุคคลมี การสร้างความเข้าใจและการเตรียมทักษะ รวมทั้งการเข้าถึงข้อมูลความรู้และการฝึกอบรม เป็นสิ่งที่ช่วยให้สามารถที่จะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังมีส่งเสริมการเกิดขึ้นของสภาพแวดล้อมโดยรวม เป็นแนวนโยบายที่มักสื่อถึงการพัฒนาศักยภาพ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว การพัฒนาศักยภาพนั้นสามารถดำเนินการได้อีกหลากหลายมิติ การเสริมสร้างศักยภาพยังเรียกว่าการพัฒนา ศักยภาพเป็นแนวทางไปสู่การพัฒนาทั้ง ความคิด การดำเนินการและทักษะที่มุ่งเน้นการทำ ความเข้าใจ ขจัดปัญหาอุปสรรคที่ยับยั้ง บุคคลไม่ ว่าจากการดำเนินการของรัฐบาล องค์กรระหว่าง ประเทศและองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ(NGOs) ให้ ตระหนักถึงเป้าหมายของพวกเขาในการพัฒนา ในขณะที่ความจำเป็นในการเพิ่มขีดความสามารถ ก็เป็นสิ่งสำคัญในการที่จะช่วยให้พวกเขาเพื่อให้บรรลุผล และเกิดความยั่งยืน^{๑๘}

นอกจากนี้ยังมีแนวทางในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยนำเอาหลักการที่ ดำเนินการด้าน การพัฒนาศักยภาพชุมชน (Community Capacity Building) มาใช้ เพราะสิ่งหนึ่งที่ พบมากในการเสริมสร้างศักยภาพ คือ การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนโดยทั่วไป ศักยภาพ ชุมชน (Community Capacity Building) จะประกอบด้วยมิติดังต่อไปนี้

๑. มิติด้านชุมชน (Community domain) ซึ่งประกอบด้วย พลังอำนาจในชุมชน ประวัติศาสตร์ข้อมูลชุมชน ความขัดแย้งในชุมชน ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม

^{๑๘} ฐนันต์ศักดิ์ บวรนนท์กุล. การเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, วิชาการ, มหาวิทยาลัยปทุมธานี ๑๘๖ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๗): ๑๓.

๒. มิติด้านสถาบัน (Institutional domain) ประกอบด้วยด้านอิทธิพลของสถาบัน บทบาท ทรัพยากรของสถาบัน นโยบาย วาทกรรม การตอบสนอง

๓. มิติด้านการเชื่อมโยง (Linking domain) ประกอบด้วยเครือข่ายระหว่างองค์กร ทั้งที่อยู่ในระบบและนอกระบบ ปฏิสัมพันธ์ การร่วมมือ การตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน

๔. มิติด้านการเรียนรู้ (Knowledge domain) ประกอบด้วย ปฏิบัติการในเชิงวิพากษ์ ความตระหนักถึงพลังอำนาจ กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ที่ตรงกับความต้องการของชุมชน

๕. มิติด้านทักษะและความสามารถ (Skills and abilities domains) ประกอบด้วยด้าน ภาวะผู้นำ ความเชื่อถือได้ ความสามารถในการแก้ไขปัญหา

๖. มิติด้านการถ่ายโอนทรัพยากร (Resource Transfer domain) ประกอบด้วย การเคลื่อนย้ายทรัพยากร โดยหลักการแล้ว ศักยภาพชุมชนสามารถพิจารณาได้จาก ศักยภาพหรือความสามารถของผู้คนในชุมชนที่จะเข้าร่วมในการดำเนินการโดยยึดเอาผลประโยชน์ของชุมชนเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นบุคคล การรวมกลุ่ม องค์กร หรือ เครือข่าย ศักยภาพชุมชนจึงเป็นปฏิสัมพันธ์ของ ทุนมนุษย์ (Human capital) ทรัพยากรองค์กร (Organizational resources) และทุนทางสังคม (Social capital) ที่มีอยู่ในชุมชนนั้น ๆ ที่จะใช้เพื่อแก้ปัญหาโดยส่วนรวม และปรับปรุงดูแลความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นการดำเนินการผ่านกระบวนการทางสังคมที่ไม่เป็นทางการ หรือเป็นความพยายามขององค์กร รวมไปถึง การกระจายอำนาจสู่ชุมชน (Community empowerment) ด้วยเช่นกัน^{๑๙}

วิรุณศิริ ไจมาและคณะ กล่าวไว้ว่า ศักยภาพ หมายถึง พลังความสามารถของบุคคลหรือองค์กรทั้งที่มองเห็นได้และซ่อนเร้นอยู่ภายใน ซึ่งสามารถจะนำออกมาใช้เพื่อดำเนินการหรือประกอบกิจการในการพัฒนาได้เป็นผลสำเร็จ ศักยภาพมีลักษณะไม่ตายตัวแต่อาจจะทำให้มีมากขึ้นหรือแข็งแรงขึ้นจาก การพัฒนาจึงถือได้ว่าศักยภาพเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้การพัฒนาสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ และยังจำเป็นต่อความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาในอนาคตอีกด้วย^{๒๐}

สุภาภรณ์ หาญทอง กล่าวไว้ว่า ศักยภาพ คือ พลังความสามารถของบุคคลหรือหน่วยงานที่มีอยู่ในตัวซึ่งสามารถจะนำออกมา ใช้เพื่อดำเนินการหรือประกอบกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งภายใน

^{๑๙} ฐนันต์ศักดิ์ บวรนนท์กุล. การเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, วารสารวิชาการ, มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ๑๘๖ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๗): ๑๓., หน้า ๑๘๙-๑๙๐.

^{๒๐} วิรุณศิริ ไจมา และคณะ. ศักยภาพ บทบาท และความต้องการของภาคธุรกิจ ใน จังหวัดเชียงรายในการวางแผนและจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัด, ชุดโครงการการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน, รายงานการวิจัย, (กลุ่มจังหวัดล้านนา: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๐), หน้า ๖

ของเขตได้เป็นผลสำเร็จ หนึ่งจะมีลักษณะที่ไม่ตายตัว แต่อาจจะทำให้มีมากขึ้น หรือแข็งแรงขึ้นจากการพัฒนา ฉะนั้นศักยภาพจึงเป็นพลังที่ไม่ได้เป็นของตายตัว แต่จะขึ้นอยู่กับโอกาสและ ความสามารถของผู้นำมาใช้และสามารถพัฒนาได้^{๒๑}

๒.๑.๔.๒ รูปแบบของการพัฒนาศักยภาพ

Nadler และ Wiggs ได้อธิบายว่า การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ว่าเป็นกระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน โดยวิธีการฝึกอบรม การให้การศึกษา และการพัฒนาขอบเขตของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงครอบคลุม ๓ เรื่องด้วยกัน คือ

๑) การฝึกอบรม (Training) เป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อการเรียนรู้สำหรับงานปัจจุบัน มุ่งหวังให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ทันที

๒) การศึกษา (Education) เป็นกระบวนการที่จัดขึ้น เพื่อเตรียมบุคคลให้มีความพร้อมที่จะทำงานตามความต้องการขององค์กรในอนาคต

๓) การพัฒนา (Development) เป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์แก่บุคลากรขององค์กร และจุดหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรขององค์กรช่วย^{๒๒}

เชาว์ โรจนแสง ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวทรัพยากรมนุษย์ที่มีผลเกี่ยวกับงาน อย่างถาวรที่ช่วยให้เกิดการปรับปรุงคุณลักษณะต่าง ๆ ของทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวกับงาน เช่น ความรู้ ทักษะ ทศนคติและพฤติกรรมในการทำงาน รวมทั้งความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา การที่องค์กรต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังกล่าว แต่ละองค์กรจึงพยายามคิดค้นวิธีการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้สามารถบรรลุได้ตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การจำแนกประเภทของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อาจจำแนกได้ตามแนวคิดของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ดังนี้

๑) การพัฒนาบุคลากร ประเภทมุ่งเพิ่มประสบการณ์และการเรียนรู้ให้แก่ทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วยการพัฒนาบุคลากรโดยการศึกษา (Education) การพัฒนาบุคลากรโดยการฝึกอบรม (training) และการพัฒนาบุคลากรโดยการพัฒนา (Development) ซึ่งการฝึกอบรมจะเน้นการพัฒนางานในปัจจุบันการศึกษาจะเน้นการพัฒนางานในอนาคต และการพัฒนาจะเน้นการพัฒนางานเพื่อการเปลี่ยนแปลง

^{๒๑} สุภาภรณ์ หาญทอง. ศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง, ภาคนิพนธ์, (บัณฑิตวิทยาลัย:สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๓), หน้า ๔๐.

^{๒๒} Nadler และ Wiggs, (อ้างใน) เนตรชนก ดวนใหญ่, การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในศาลอาญา ยุคดิจิทัล ประจำปี ๒๕๖๒, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, โครงการศึกษาภาคพิเศษ วิทยาเขตบางนา, ๒๕๖๒, หน้า ๑๑.

๒) การพัฒนาบุคลากร ประเภทมุ่งการปรับปรุงพฤติกรรมบุคลากรประกอบด้วย การพัฒนาปัจเจกบุคคล (Individual Development) การพัฒนาสายอาชีพ (Career Development) และการพัฒนาองค์การ (Organization Development) การพัฒนาปัจเจกบุคคลเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ และการปรับปรุงพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมการพัฒนาสายอาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาที่เน้นการเตรียมความพร้อมและสร้างโอกาสให้กับทรัพยากรมนุษย์

๓) การพัฒนาบุคลากร ประเภทมุ่งพัฒนาองค์การให้เป็นองค์การการเรียนรู้ (learning organization) เป็นการบูรณาการการเรียนรู้กับงานเข้าด้วยกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งระดับบุคคล กลุ่ม และองค์การ การพัฒนาบุคลากรโดยมุ่งพัฒนาองค์การเป็นสิ่งที่ต่อเนื่องมาจากการพัฒนาโดย การศึกษา การอบรม การพัฒนาปัจเจกบุคคล และการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาองค์การ มุ่งที่ ทรัพยากรมนุษย์ ทั้งหมดในองค์การ การพัฒนาบุคลากรอาศัยกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ เน้นการกำหนดเป้าหมายและการกำหนดแผนปฏิบัติการมุ่งเปลี่ยนพฤติกรรม ทักษะ การปฏิบัติงานของคนในกลุ่มต่าง ๆ ขององค์การโดยมีเป้าหมายสำคัญของการพัฒนา คือ เพื่อความเจริญเติบโตของบุคลากรในด้านอาชีพและในองค์การ การพัฒนาองค์การต้องมีผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้กระตุ้น กระบวนการพัฒนาให้ดำเนินการไปได้^{๒๓}

จากความหมาย การพัฒนา ที่ยกมาข้างต้นนี้ ทำให้สรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ถ้าเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี ก็ไม่เรียกว่าการพัฒนา ขณะเดียวกัน การพัฒนามีได้หมายถึงการเพิ่มขึ้นปริมาณสินค้าหรือรายได้ของประชาชนเท่านั้น แต่หมายรวมไปถึงการเพิ่มความพึงพอใจและ เพิ่มความสุขของประชาชนด้วย

การพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นระบบปรับปรุงประสิทธิภาพของพนักงานในการทำงานให้ดีขึ้นเมื่อใดก็ตามที่พนักงานทำงานมีประสิทธิภาพจะส่งผลทำให้กลุ่มและองค์การมีประสิทธิภาพด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงมีขอบข่ายถึงการพัฒนาบุคคล (Individual Development) รู้จักวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของตัวเองแล้วพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปรวมทั้งการพัฒนาองค์การ (Organization Development) และการพัฒนาอาชีพ (Career Development)^{๒๔} ดังนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ

^{๒๓} เซาว์ โรจนแสง, เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หน่วยที่ ๑-๗, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, ๒๕๕๔), หน้า ๓๗-๓๘.

^{๒๔} เสน่ห์ จัยโต และคณะ, การจัดการทรัพยากรมนุษย์หน่วยที่ ๔, (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, ๒๕๔๗), หน้า ๑๕๑.

พัฒนาบุคคล (Individual Development) การพัฒนาองค์การ (Organization Development) และการพัฒนาอาชีพ (Career Development) ซึ่งมีนักวิชาการที่ให้รายละเอียดไว้ ดังนี้

๑. การพัฒนาบุคคล (Individual Development) การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การให้การศึกษาในอันที่จะส่งเสริมความรู้ความสามารถ ความถนัดและทักษะบุคลากรทั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาศักยภาพของคนในองค์การให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านความรู้ความสามารถความชำนาญและประสบการณ์ นอกจากนี้ การพัฒนาบุคลากรยังมีความหมายที่จะพัฒนาทัศนคติหรือเจตคติของการ ปฏิบัติงานให้เป็นไปในทางที่ดี มีกำลังใจในการทำงาน และมีความคิดที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอีกด้วย^{๒๕} การพัฒนาบุคคลจะนำมาใช้กับบุคลากรระดับบริหาร เพื่อเสริมสร้างความรู้ ประสบการณ์ตลอดจนแนวคิดต่าง ๆ ให้บุคลากรในระดับนี้สูงขึ้นเพื่อรองรับความเจริญเติบโตด้าน เศรษฐกิจ ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ตลอดจนการขยายตัวขององค์การและการปรับโครงสร้างของระบบงาน ด้วยเหตุผลดังกล่าว องค์การจึงจำเป็นต้องผู้บริหารระดับต่าง ๆ ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่จะปฏิบัติงานในระดับสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล^{๒๖}

จากการพัฒนาบุคคลที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ ในการพัฒนาบุคคลเป็นการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ประสบการณ์รวมทั้งแนวคิดและยังเป็นกระบวนการให้บุคคลเจริญในหน้าที่การงานมีทักษะในการทำงานดีขึ้น ทำให้เกิดความชำนาญในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบอยู่ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพราะองค์การมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

๒. การพัฒนาอาชีพ การพัฒนาอาชีพเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในอาชีพ วิชาชีพและการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อทำให้เป้าหมายอาชีพบรรลุผล มีการให้คำจำกัดความ การพัฒนาอาชีพว่าเป็นปฏิสัมพันธ์ของปัจจัยทางจิตวิทยาสังคมวิทยาเศรษฐศาสตร์กายภาพ และโอกาสที่หล่อหลอมผลของงานอาชีพวิชาชีพที่บุคคลอาจเข้าร่วมในช่วงชีวิตของเขาการพัฒนาอาชีพ เป็นลักษณะที่สำคัญของการพัฒนามนุษย์ มันรวมถึงช่วงชีวิต และความสนใจทั้งหมดของคนทั้งคน การพัฒนาอาชีพเกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพในอดีตปัจจุบัน และอนาคตของบุคคล การพัฒนาอาชีพเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับความเจริญงอกงามผ่านชีวิตและงานเกี่ยวกับการเรียนรู้การมีประสบการณ์การเป็นอยู่ การทำงานและการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการสร้างและการค้นพบแนวทางผ่านชีวิต และการทำงานของบุคคล

^{๒๕} รังสรรค์ ประเสริฐศรี, องค์การและการจัดการงานบุคคลหน่วยที่ ๑๑, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, ๒๕๔๓), หน้า ๔๖๑ - ๔๖๒.

^{๒๖} วิลาวรรณ รพีพิศาล, การบริหารทรัพยากรมนุษย์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิจิตรหัตถกร, ๒๕๕๐), หน้า ๑๕๘.

ความสำคัญของการพัฒนาอาชีพได้แก่

- ๑) การพัฒนาอาชีพช่วยพัฒนาทักษะและสมรรถนะของพนักงานเพื่อการริเริ่มการขยายและการจัดองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการโฟกัสไปยังสถานการณ์ธุรกิจและวิธีปฏิบัติที่เป็นจริง
- ๒) การพัฒนาอาชีพช่วยพัฒนาจิตวิญญาณและศักยภาพการประกอบการค้าในหมู่พนักงาน เพื่อให้เขาเป็นนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จ
- ๓) เพื่อช่วยให้ได้มาซึ่งทักษะความรู้และสมรรถนะที่จำเป็น เพื่อความเป็นเลิศขององค์กร
- ๔) เพื่อทักษะและสร้างศูนย์รวมของคนที่ความสามารถพิเศษ เพื่อนำกลยุทธ์ทางธุรกิจขององค์กรออกใช้โดยประสบความสำเร็จ
- ๕) เพื่อสร้างและนำระบบการบริหารที่มีความเป็นเลิศในองค์กรออกใช้
- ๖) เพื่อช่วยการวางแผนและพัฒนาการสืบทอดตำแหน่ง เพื่อประกันความเจริญงอกงามและความสำเร็จในระยะยาวขององค์กร
- ๗) การพัฒนาอาชีพช่วยเพิ่มการจูงใจคุณภาพและผลิตภาพของพนักงาน
- ๘) ความสนใจขององค์กรต่อการพัฒนาอาชีพ ช่วยดึงดูดนักวิชาการระดับสูงและรักษาไว้ซึ่งพนักงานที่มีคุณค่า
- ๙) การสนับสนุนการพัฒนาอาชีพและความเจริญงอกงามของพนักงานเป็นปรัชญาของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ดังนั้น การพัฒนาอาชีพจึงเป็นความพยายามที่ดำเนินอย่างต่อเนื่องและเป็นทางการซึ่งโฟกัสไปยังการพัฒนาพนักงานให้มีความสามารถมากขึ้น^{๒๗} เพราะทรัพยากรที่สำคัญที่สุด คือ คนคนเป็นสื่อสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพทรัพยากรบุคคลของประเทศส่วนใหญ่อยู่ในชนบท ซึ่งเป็นทรัพยากรที่ต้องใช้แรงงานและเป็นทรัพยากรที่ด้อยคุณภาพ เนื่องจากขาดการเรียนรู้ขาดโอกาสของการฝึกฝนอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ^{๒๘} ถือว่าเป็นกระบวนการพัฒนาบุคลากรให้เติบโตก้าวหน้าตามสายงานนั้นซึ่งขึ้นอยู่กับบาทขององค์กรที่ต้องพัฒนาให้บุคลากรแต่ละคนมีความรู้ความสามารถและความรับผิดชอบงานในตำแหน่งที่สูงขึ้นได้อย่างมั่นใจ โดยจัดให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ขณะเดียวกันตัวบุคลากรเองก็ต้องขวนขวายหาความรู้ประสบการณ์และทักษะเพิ่มเติมด้วยตนเอง เมื่อองค์กรมีการขยายขอบเขตงานและต้องการบุคลากรที่มีศักยภาพรับผิดชอบ

^{๒๗} ชาญชัย อาจินสมาจาร, การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, เอกสารอัดสำเนาเย็บเล่ม, หน้า ๑๖๘.

^{๒๘} พนิจดา วีระชาติ, การฝึกอบรมกับการพัฒนาอาชีพ, (กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พรินติ้งเฮ้าส์, ๒๕๔๓), หน้า ๑๖.

งานในหน้าที่ดังกล่าว บุคลากรที่มีความเตรียมความพร้อมในงานอาชีพนั้นย่อมมีโอกาสได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งทันที^{๒๙} และการพัฒนาสายอาชีพเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ สอดคล้องระหว่างเป้าหมายของบุคคลในเรื่องงานกับเป้าหมายขององค์กร เพื่อแสดงให้เห็นบุคลากรทราบถึงบทบาทหน้าที่ตำแหน่งงาน และความก้าวหน้าทางอาชีพของตนซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร^{๓๐} พนักงานใหม่ทุกคนเมื่อได้รับการบรรจุเข้าทำงานย่อมจะมีความหวังที่จะมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานหากองค์กรให้ความสำคัญกับกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต้องดำเนินการทุกอย่างเพื่อความมั่นคง และเป็นหลักประกันให้กับพนักงานว่าเมื่อเข้าร่วมกับองค์กรแล้ว ทุกคนจะมีความก้าวหน้าในอาชีพอย่างแน่นอน ดังนั้น องค์กรจะต้องดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาสายอาชีพ (Career Development) ให้กับพนักงานทุกคน^{๓๑}

ในเรื่องการพัฒนาสายอาชีพตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ ใน การพัฒนาอาชีพถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าทุกคนที่เข้ามาทำงานก็ย่อมต้องการความเจริญก้าวหน้า ในการงานอาชีพของตนถือได้ว่าเป็นผลตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรอาจจะมีการเลื่อน ตำแหน่งงานในหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งเพื่อไปสู่ตำแหน่งสูงสุดของสายงานนั้น ๆ

๓. การพัฒนาองค์กร การพัฒนาองค์กรเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผนไว้ ล่วงหน้าเป็นการวัดประเมินค่าตัวเองที่อยู่บนรากฐานของค่านิยม โดยมีความเกี่ยวพันกับการนำ เทคนิคการพัฒนาองค์กรเข้ามาใช้อย่างมีแผนนอกจากนี้ยังเกี่ยวพันกับกลยุทธ์และเทคโนโลยีต่างๆ กระบวนการดังกล่าวเกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร ทั้งระบบให้ดีขึ้น เป็นกระบวนการที่วางแผนและจัดการอย่างมีระบบระเบียบมุ่งให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรม และระบบการปฏิบัติต่างๆ ในองค์กรด้วยความมุ่งหมายที่จะเพิ่มพูน ประสิทธิภาพขององค์กรในการ แก้ปัญหาและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างสมบูรณ์

ความจำเป็นของการพัฒนาองค์กร องค์กรสมควรได้รับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ สาเหตุที่ทำให้เกิดความจำเป็นของ การพัฒนาองค์กรมีดังต่อไปนี้

๑. การเปลี่ยนแปลงตามวงจรชีวิตขององค์กรมี ๕ ช่วง คือ (๑) ช่วงการเกิด (๒) ช่วงการ เติบโต (๓) ช่วงเข้มแข็ง (๔) ช่วงการเปลี่ยนแปลง (๕) ช่วงตกต่ำ

^{๒๙} วิลาวรรณ รพีพิศาล, การบริหารทรัพยากรมนุษย์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ วิจิตรหัตถกร, ๒๕๕๐), หน้า ๑๖๖.

^{๓๐} สุจิตรา ธนานันท์, การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๐), หน้า ๒๘.

^{๓๑} อนิวิษ แก้วจาง, การจัดการทรัพยากรมนุษย์, (สงขลา: บริษัทนำศิลป์โฆษณาจำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๑๖๑.

๒. อิทธิพลของปัจจัยสิ่งแวดล้อม องค์การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม องค์การจึงตกอยู่ภายใต้ อิทธิพลของสภาพแวดล้อมขององค์การซึ่งมีอิทธิพลทำให้้องค์การได้รับผลกระทบไปด้วยปัจจัย สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อองค์การได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี

๓. การด้อยประสิทธิภาพขององค์การ การขาดประสิทธิภาพในการทำงานทั้งระดับบุคคล และหน่วยงานจะเป็นที่สังเกตพบ โดยทั่วไปการใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่าเกิดการสูญเปล่า การใช้เวลา ใช้คนและใช้งบประมาณที่มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น มีผลกระทบต้นทุนและการลงทุนที่สูงทำให้ผลลัพธ์ ที่ได้รับมีมูลค่าน้อยลงเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนกับการลงทุน ซึ่งเมื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจะ พบข้อบกพร่องทั้งโครงสร้างองค์การ นโยบายการบริหารงานบุคคล การใช้เทคโนโลยี การควบคุม คุณภาพการผลิตและปัญหาคุณภาพ บุคลากรเป็นที่มาของการด้อยประสิทธิภาพทั้งบุคคลและ องค์การ

๒.๒ หลักสาราณียธรรม

๒.๒.๑ ความหมายของสาราณียธรรม

หลักสาราณียธรรม ธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกถึงกัน ทำให้มีความเคารพ นับถือ ช่วยเหลือกันและกัน และสามารถค้ำพร้อมเพรียงกัน อันจะทำให้คนสามารถอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขได้ มีนักวิชาการให้ความหมายเกี่ยวกับหลักสาราณียธรรมไว้ดังต่อไปนี้

สาราณียธรรม ๖ หมายถึง ธรรมเป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน ๖ ประการ เป็นคุณธรรมที่ทำให้ คนเราไม่เห็นแก่ตัว แต่จะคิดถึงคนอื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น เข้าใจคนอื่นมากขึ้น ระลึกถึงกัน ผูกพัน เชื่อมโยงบุคคลไว้ด้วยน้ำใจ^{๓๒} สาราณียธรรม ๖ คือ

๑) เมตตาทายกรรม ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ ช่วยเหลือกิจธุระของผู้ร่วมคณะด้วยความเต็มใจ แสดงกิริยาอาการสุภาพ เคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๒) เมตตาวจีกรรม คือ ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ สั่งสอน แนะนำตักเตือนด้วยความหวังดี กล่าววาจาสุภาพ แสดงความเคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๓) เมตตา मनกรรม คือ ตั้งจิตปรารถนาดี คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน มองกันในแง่ดี มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน

^{๓๒} นรฤทธิ์ สุทธิสังข์, ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสาราณียธรรม ๖ กับบทบาทผู้นำของผู้บริหารใน องค์การ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://bit.ly/2RrX53D> [๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔].

๔) สาธารณโภคี ได้ของสิ่งใดมาก็แบ่งปันกัน

๕) สีสสามัญญตา คือ มีความประพฤติสุจริตตั้งงาม ถูกต้องตามระเบียบวินัย ไม่ทำตนให้เป็นที่น่ารังเกียจของหมู่คณะ

๖) ทิฏฐิสามัญญตา คือ มีความเห็นชอบร่วมกันในข้อที่เป็นหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่ความหลุดพ้น สิ้นทุกข์ หรือขจัดปัญหา^{๓๓}

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม” สารานียธรรม ๖ แปลว่า ธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความให้ระลึกถึง, ธรรมเป็นเหตุที่ระลึกถึงกัน, หลักการอยู่ร่วมกัน ได้แก่

(๑) เมตตากายกรรม

(๒) เมตตาวจีกรรม

(๓) เมตตามโนกรรม

(๔) สาธารณโภคี

(๕) สีสสามัญญตา

(๖) ทิฏฐิสามัญญตา^{๓๔}

อโศก ได้กล่าวว่า สารานียธรรม ๖ ประการ สะท้อนให้เห็นถึงมิติ ๖ ด้าน ของความระลึกถึงกันด้วยความรักที่เป็น “สารานียะ” ซึ่งประกอบไปด้วยความปรารถนาดีต่อกันทั้งทางกาย วาจา ใจ^{๓๕}

๒.๒.๓ สารานียธรรม ๖ สำหรับภิกษุ สามเณร

๑) เมตตากายกรรม คือ ภิกษุ และสามเณรทั้งหลาย พึงกระทำให้สิ่งใดก็ตามให้ยึดมั่นด้วยความเมตตา ได้แก่ การแสดงความมีน้ำใจช่วยเหลือจนชายในกิจการงานต่าง ๆ ที่ควรของเพื่อนภิกษุสามเณร ของเพื่อนอุบาสกอุบาสิกาทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็หน้าหรือลับหลังก็ตาม

^{๓๓} ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๓๑๗/๒๕๗.

^{๓๔} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอส.อาร์.พรีนติ้งแมส โปรดักส์ จำกัด, ๒๕๔๘), หน้า ๒๐๐.

^{๓๕} ดอกหญ้า, (ออนไลน์), แหล่งที่มา : <http://www.asoke.info/๐๙Communication/DharmaPublicize/Dokya/D๑๐๕/๐๐๓.html>, (๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗).

๒) เมตตาวจีกรรม คือ ภิกษุ และสามเณรทั้งหลายพึงกล่าววาจาที่ประกอบขึ้นด้วยเมตตา ได้แก่ การพูดวาจาที่เป็นคำสัตย์ คำจริง คำสมานสามัคคีด้วยคำไพเราะ น่าฟัง และคำที่มีประโยชน์ภายใต้พื้นฐานที่มาจากความเมตตา และจิตอันบริสุทธิ์ต่อคนที่ตนพูดด้วย และคนที่พูดถึงพูดต่อหน้าอย่างไร ลับหลังก็ต้องพูดอย่างนั้น ลับหลังพูดอย่างไร ต่อหน้าก็ควรพูดอย่างนั้น

๓) เมตตามโนกรรม คือ ภิกษุ และสามเณรทั้งหลายพึงระลึกลงในจิตที่มีเมตตา ได้แก่ การตั้งความรู้สึกลงในคนและสัตว์ทั้งหลายว่า ชีวิตแต่ละชีวิตไม่ต้องการความทุกข์ แต่ต้องการความสุขฉันทใด เพราะฉะนั้นขอให้บุคคลนั้น ๆ ดำรงชีวิตอยู่ด้วยความไม่มีเวร ไม่มีภัย ไม่เบียดเบียนกัน ไม่ประทุษร้ายกัน ให้แต่ละคนอยู่ดีมีสุขตามสมควรแก่ฐานะของตน เมื่อจะคิดถึงใครก็ตามไม่ได้จำเพาะเจาะจงว่าเป็นภิกษุสามเณรเท่านั้น ให้คิดถึงกันด้วยเมตตา และพร้อมที่จะแสดงออกทางกาย ทางวาจา ทั้งต่อหน้าและลับหลังบุคคลเหล่านั้น

๔) สาธารณโภคี คือ ภิกษุ และสามเณรทั้งหลาย พึงแบ่งปันภัตตาหารหรือสิ่งของของตนให้แก่เพื่อนภิกษุสามเณรด้วยกัน พึงละเว้นจากความเห็นแก่ตัวไม่แบ่งปันผู้อื่น คือ หลักการอยู่ร่วมกันของพระภิกษุสามเณรนั้น ต้องรู้จักเที่ยวบิณฑบาตอาหารจากชาวบ้านผู้มีจิตศรัทธา เป็นการได้อาหารมาในทางที่ชอบธรรม

๕) สีสสามัญญตา คือ ภิกษุ และสามเณรทั้งหลาย พึงรักษาศีลให้บริสุทธิ์เสมอกัน เนื่องด้วยการอยู่ร่วมกันของพระภิกษุ สามเณรนั้น ก็เป็นสังคมหนึ่งที่คล้ายกับฆราวาส มีผู้รู้มากบ้าง และมีผู้น้อยบ้าง แต่ถ้าไม่มีปัญหาเรื่องการประพฤติปฏิบัติแล้ว ย่อมเป็นที่ยอมรับนับถือของผู้ที่เกี่ยวข้องกันแม้จะเป็นเพื่อนรักร่วมใจกัน ทำให้เกิดเป็นความเรียบร้อยสวยงามขึ้นที่พระพุทธเจ้าทรงเรียกว่า สังฆโสภโณ คือ หมู่คณะที่งดงาม

๖) ทิฎฐิสามัญญตา คือ เคารพความเห็นของผู้อื่นเสมอ ไม่พึงวิวาทกันเอง เพราะเพียงความเห็นที่ไม่ตรงกัน โดยในฐานะของภิกษุในพระพุทธศาสนา ถ้าเป็นความเห็นเกี่ยวกับวินัย ก็ต้องเอาวินัยเป็นมาตรการกำหนดตัดสินว่า ความเห็นของใครถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับธรรมะก็ตรวจสอบเทียบเคียง สอบทานหลักธรรมะว่า ข้อนี้ พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้อย่างไร แล้วก็หาจุดกลางทางความคิดมาพบกัน แต่บางอย่างเป็นเรื่องของกิจการงาน หรือแม้แต่เรื่องความเห็นทั่วไป อาจจะมี ความขัดแย้งในหลักการและวิธีการบางอย่าง แต่ว่าสามารถประสพผลเช่นเดียวกันได้ ก็ต้องรู้จักผ่อนปรน ไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท เพราะเหตุว่าความเห็นขัดแย้งกัน เว้นไว้แต่บุคคลนั้นมีความเห็นขัดแย้งกับธรรมวินัย ซึ่งภิกษุสามเณรรู้ห้วงใยในพระพุทธศาสนา จะต้องถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะจัดปรับการวิวาทเหล่านั้นให้ยุติลงด้วยความเรียบร้อย

สรุปได้ว่า สาราณียธรรม หมายถึง หลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงสอนให้บุคคลมีความเอื้อเพื่อ สามัคคี เคารพกันอย่างจริงใจ หรือหลักการพัฒนาบุคคลให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มี ๖ ประการ คือ

๑) เมตตากรรม คือ การกระทำงานกายประกอบด้วยความรักความสามัคคี และให้อภัยต่อกันอยู่เสมอ

๒) เมตตาวจีกรรม คือ การพูดจาด้วยคำไพเราะ พูดจาสุภาพอ่อนโยน พูดกันด้วยความรัก พูดให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ไม่นินทาทั้งต่อหน้าและลับหลัง พูดแนะนำในสิ่งที่ดีพูดความจริง ไม่พูดโกหก ทำให้ชุมชนมีความน่าเชื่อถือ ประชาชนมีสัจจะ จริงใจ ตรงไปตรงมา

๓) เมตตามโนกรรม คือ การมีความคิดดี คิดบวก มีความคิดสร้างสรรค์ ร่วมกันคิดและร่วมกันทำ ทำให้ชุมชนพัฒนาไปสู่เป้าหมายตามที่ประชาชนในชุมชนต้องการได้

๔) สาธารณโภคี คือ การไม่แบ่งแยก มีความยุติธรรม ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก ประชาชนในชุมชนมีความรักความสามัคคีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๕) สีสสามัญญตา คือ การรักษากฎ ทำให้ชุมชนมีความเป็นระเบียบวินัย มีความมั่นคงปลอดภัย น่าเชื่อถือ มีความเคารพต่อกัน ทำให้ง่ายต่อการพัฒนาชุมชน ประชาชนอยู่กันอย่างมีความสุข

๖) ทิฏฐิสามัญญตา คือ ประชาชนร่วมกันคิดแผนพัฒนาชุมชนอย่างสร้างสรรค์และมีความคิดเห็นเหมือนกัน ปราศจากความขัดแย้ง มีทัศนคติที่ดีต่อกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ประชุมมองทางความคิดเข้าหากัน อยู่ร่วมกันได้อย่างดี

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นางสาวจรรุเนตร เกื้อภักดี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ผลการวิจัยพบว่า

๑. สภาพปัญหาในการดำเนินการด้านการศึกษามีปัญหาและมีความต้องการพัฒนามากที่สุด รองลงมาคือด้านการฝึกอบรม และด้านที่มีปัญหาและความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด คือด้านการพัฒนา

๒. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลรัตนโกสินทร์ มีดังนี้ ๑. ด้านการศึกษา ได้แก่ การสนับสนุนทุนการศึกษา และการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษให้แก่บุคลากรสายสนับสนุน ๒. ด้านการฝึกอบรม ได้แก่ การสำรวจ ความ

ต้องการและจัดหาหลักสูตรที่ทันสมัยในการจัดฝึกอบรมให้กับบุคลากรสายสนับสนุนสามารถ นำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง

๓. ด้านการพัฒนา ได้แก่ การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และใช้ระบบพี่เลี้ยงในการสอนงานหรือช่วยตัดสินใจแก้ไขปัญหาในงานที่รับผิดชอบ จากผลการศึกษา สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ และกำหนดแนวทาง ต่างๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อยกระดับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต^{๓๖}

สุรียั๋ม เข็มทองและ โอลิมพิ์ งามวิชัยกิจ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการบริการในธุรกิจโรงแรมขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงแรมในจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า

๑) ลักษณะการประกอบกิจการ ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจแบบครอบครัว กิจการส่วนใหญ่ไม่ได้มีการจัดฝึกอบรมบุคลากรอย่างเป็นทางการ บุคลากรใช้วิธี เรียนรู้ไปด้วยกันกับเพื่อนร่วมงาน อัตราการหมุนเวียนของบุคลากรค่อนข้างสูง ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคม อาเซียนมีข้อจำกัด โดยเฉพาะความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ

๒) สถานประกอบการมีความต้องการ พัฒนาศักยภาพบุคลากรเกี่ยวกับทักษะ ๕ ด้าน คือ

๒.๑) การจัดการบริการด้วยไมตรีจิต

๒.๒) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๓) การสื่อสารและการประสานงานกับลูกค้า

๒.๔) การเป็นผู้นำและผู้ประกอบการในการพัฒนาทีม และ

๒.๕) ภาษาต่างประเทศ

๓) ผู้เข้ารับการอบรมได้ประเมินว่าตนเองว่ามีความรู้ และทักษะเพิ่มขึ้นหลังได้รับการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้ประกอบการ ข้อเสนอแนะคือภาครัฐควรมีการสนับสนุนการพัฒนาและการฝึกอบรม ศักยภาพของบุคลากรในโรงแรมขนาดเล็ก และสถานประกอบการร่วมมือกับภาครัฐในการพัฒนาศักยภาพการบริการ โดยส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ^{๓๗}

^{๓๖} นางสาวจรรุเนตร เกื้อภักดิ์, แนวทางพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๙), บทคัดย่อ.

^{๓๗} สุรียั๋ม เข็มทองและ โอลิมพิ์ งามวิชัยกิจ, การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการบริการในธุรกิจโรงแรมขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงแรมในจังหวัดเลย, วิชาการบริหารธุรกิจ, สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ ประจำ เดือนมกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๑.

ว่าที่ร้อยตรีหญิงสุทธธัญญา โอบอ้อม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า

๑. สภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานะสมรส ร้อยละ ๔๕.๗ เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๗๓.๕ มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี ร้อยละ ๔๖.๐ มีการศึกษาปริญญาตรีร้อยละ ๕๙.๑ เป็นข้าราชการ ร้อยละ ๕๔.๖ และมีประสบการณ์ในการทำงาน ๖ -๑๐ ปี ร้อยละ ๔๙.๑ สำหรับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม พบว่า ด้านการฝึกอบรม ด้านการศึกษา และด้านการพัฒนารวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($X = ๓.๐๔, S.D. = ๐.๖๙๘$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

๒. แนวคิด ทฤษฎี และหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ๑) ด้านการฝึกอบรม จัดโครงการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะ ตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล การฝึกอบรมขั้นศีล คือ ปรับแก้การ แสดงออกของพฤติกรรมกาย วาจา ชั้นสมาธิ คือ พัฒนาจิตใจให้มีสภาวะอดทน ชั้นปัญญา คือ ชี้แนะ ให้เห็นพฤติกรรมที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ๒) ด้านการศึกษา ได้ส่งเสริมให้บุคลากรศึกษา ต่อใน ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ชั้นศีลคือ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วย ระบบ การศึกษา ชั้นสมาธิ คือ พัฒนาพฤติกรรมจิตใจให้มี EQ ชั้นปัญญา คือ ให้มีการศึกษาเพิ่มเติม ๓) ด้าน การพัฒนา ชั้นศีล คือ ให้การบ่มเพาะพฤติกรรมนิสัยที่ดีงาม ชั้นสมาธิ คือ ฝึกจิตใจให้เป็นไป ใน ทิศทางที่ควร ชั้นปัญญา คือ ส่งเสริมพัฒนาให้มีการศึกษาเพิ่มเติม ส่วนการพัฒนาศักยภาพ คือ กลุ่ม ของความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) และคุณลักษณะ (attributes) ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมี ผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงานหนึ่ง ๆ โดยกลุ่มความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะดังกล่าว สัมพันธ์กับผลงานของตำแหน่งงานนั้น ๆ และสามารถวัดผลเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และเป็น สิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้ โดยผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนา

๓. แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนว พระพุทธศาสนา ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ จะต้องเริ่มจากกระบวนการหรือวิธีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ใน ๓ ด้าน คือ T (training) การฝึกอบรม, E (education) การศึกษา และ D (development) การ พัฒนานำมาบูรณาการกับหลักพระพุทธศาสนา คือ หลัก ไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญา จะ ก่อให้เกิดศักยภาพของบุคลากร ใน ๓ ด้าน คือทางด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านพฤติกรรมที่พึง ประสงค์ดังนั้น แนวทางการพัฒนานี้สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการ

พัฒนาศักยภาพบุคลากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะได้แนวทางจากการสังเคราะห์ (Synthesis Model) คือ $TED + SSP = KSA$ ^{๓๘}

จันทะบูน สีปะเส็ดและคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร แผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า

๑) ศักยภาพของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นรายด้าน ได้แก่ คุณภาพงาน รวดเร็ว ถูกต้อง ทักษะการบริหารเวลา และความรู้เกี่ยวกับเป้าหมายและภารกิจของหน่วยงาน

๒) ปัญหาของ บุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นรายด้าน ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเป้าหมายและภารกิจของหน่วยงาน การคิด อย่างเป็นระบบ และการตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาทางที่รับผิดชอบด้วยตนเอง

๓) ความต้องการพัฒนาของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเป็นรายด้าน ได้แก่ คุณสมบัติที่พึงประสงค์ความรู้ และทักษะ ตามลำดับ

๔) แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ประกอบด้วย (๑) การจัดทำแผนการบริหาร ทรัพยากรบุคคล ที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์กร (๒) การสื่อสารภายใน องค์กรที่สร้างความเข้าใจทิศทางการพัฒนาองค์กร (๓) การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรที่ ส่งเสริมความสำเร็จขององค์กร (๔) การประเมินผลการ ปฏิบัติงานของบุคลากรที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของ งาน (๕) การพัฒนาที่เน้นบุคลากรเป็นสำคัญ ได้แก่ การฝึกอบรม ประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ การศึกษาดูงาน และการมีระบบพี่เลี้ยง ข้อเสนอแนะ ได้แก่ พัฒนาความรู้เกี่ยวกับ นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ จัดหาแหล่งเรียนรู้หลากหลาย และฝึกปฏิบัติทักษะวิชาชีพ ทักษะ คอมพิวเตอร์เพื่องานในสำนักงาน และทักษะภาษาอังกฤษ^{๓๙}

^{๓๘} ว่าที่ร้อยตรีหญิงสุทธัญญาณ์ โอบอ้อม, การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพระพุทธศาสนา, *ดุขนิพนธ์พุทธศาสตร์ดุขนิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), บทคัดย่อ.

^{๓๙} จันทะบูน สีปะเส็ดและคณะ, แนวทางการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรแผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว, *หลักสูตรยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค, วิชาการการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม ปีที่ ๕ ฉบับ พิเศษ (สืบเนื่องจากงานประชุมวิชาการ) คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๖๓, หน้า ๒๓-๒๔.*

ด.ต.เพลิน จามจรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพตำรวจตระเวนชายแดนบนพื้นฐานความมั่นคงของประเทศ: ศึกษากรณีกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๒๔ อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า

๑) การพัฒนาศักยภาพตำรวจตระเวนชายแดนบนพื้นฐานความมั่นคงของประเทศ : ศึกษากรณีกองร้อย ตชด. ที่ ๔๒๔ อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๔$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ตำรวจตระเวนชายแดนกองร้อย ตชด.ที่ ๔๒๔ มีการพัฒนาศักยภาพ ด้านสวัสดิการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๖๓$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการฝึกอบรม ($\bar{X} = ๓.๕๓$) ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ($\bar{X} = ๓.๕๓$) ด้านการศึกษาต่อ ($\bar{X} = ๓.๒๘$) และด้านการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๒๕$)

๒) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพตำรวจตระเวนชายแดนบนพื้นฐานความมั่นคงของประเทศ : ศึกษากรณีกองร้อย ตชด. ที่ ๔๒๔ อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ควรส่งเสริมให้บุคลากร เจ้าหน้าที่ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ส่งเสริมฝึกทักษะเฉพาะของงานในแต่ละตำแหน่ง เป็นการกำหนดความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่ง ควรมีการเพิ่มสวัสดิการให้เพียงพอ อาทิ บ้านพัก เรียนฟรี รักษาพยาบาล ควรส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาศักยภาพการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถปฏิบัติงานด้านคอมพิวเตอร์ รวมทั้ง ระบบอินเทอร์เน็ต การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานหรือเลื่อนตำแหน่ง โดยใช้การสอบรูปแบบต่างๆ เพื่อประเมินความรู้ ความสามารถของบุคคลที่มีคุณสมบัติครบตามที่ต้องการ โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลทางเศรษฐกิจหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นตัวกำหนดตำแหน่ง^{๔๐}

นงนุช จิตตะเสโณ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อาสาสมัครกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต : กรณีศึกษาอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า

๑. อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา เป็นกลไกการขับเคลื่อนงานด้านสังคมของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลาในพื้นที่ชุมชนทั้งใน

^{๔๐} ด.ต.เพลิน จามจรี, การพัฒนาศักยภาพตำรวจตระเวนชายแดนบนพื้นฐานความมั่นคงของประเทศ: ศึกษากรณีกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๒๔ อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต** สาขาวิชาการพัฒนาสังคม, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๕), บทคัดย่อ.

ระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล โดยการค้นหากลุ่มเป้าหมายและเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่ การประสานงานกับเครือข่ายในระดับชุมชน นอกชุมชน และเชื่อมโยงการทำงานระหว่างภาครัฐกับท้องถิ่นรวมถึงการเป็นผู้ผลักดันและกระตุ้นให้ชุมชนร่วมมือ ร่วมใจเพื่อระดมความคิดเพื่อจัดทำแผนของชุมชน

๒. การปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านชี้เป้า เฝ้าระวัง ด้านเชื่อมกลุ่มเดิม เสริมสร้างกลุ่มใหม่ และด้านร่วมใจทำแผนชุมชน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมายในทางที่ดีขึ้นใน ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านจิตใจและอารมณ์ ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม

๓. มีแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา ได้แก่ ๑) การกำหนดแนวทางการทำงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำหมู่บ้าน อพม. ที่ชัดเจน ๒) การอบรมเพื่อเพิ่มทักษะให้กับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำหมู่บ้าน อพม. ๓) การสนับสนุนเครื่องมือและงบประมาณในการปฏิบัติงาน และ ๔) การสร้างการยอมรับและความร่วมมือในการปฏิบัติงานให้กับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำหมู่บ้าน อพม.^{๔๑}

๒.๕.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัคร

นิวัฒน์ สีลาโท ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพอาสาสมัครกัญชาจังหวัดขอนแก่น ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปฏิบัติงานอาสาสมัครกัญชาต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพร่างกาย การเพิ่มความสามารถด้านร่างกายขึ้นอยู่กับการฝึกฝนโดยเน้นย้ำให้มีการออกกำลังกายเพื่อเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพที่ดี อาสาสมัครกัญชาต้องมีความรู้เบื้องต้นในภารกิจที่ได้รับมอบหมายศูนย์กัญชามีเจ้าหน้าที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ตลอด ๒๔ ชั่วโมง อาสาสมัครกัญชาต้องรู้จักตนเองซึ่งเป็นรากฐานของการเชื่อมั่นในตนเอง การเสียสละของเจ้าหน้าที่กัญชาเป็นอีกหนึ่งพื้นฐานของจิตใจที่ดึงมารู้จักการให้มากกว่าการรับความช่วยเหลือ ผู้ได้รับบาดเจ็บให้รอดชีวิตคือกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดี ความเครียดความกังวลส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่ราบรื่น อาสาสมัครกัญชามีการเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นถือเป็นสิ่งสำคัญ อาสาสมัครกัญชาจะต้องมีการประเมินสถานการณ์ มีการถ่ายทอดความรู้จากประสบการณ์ของอาสาสมัครผู้ชำนาญงาน มีการจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือให้มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา มีทีมปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาและอุปสรรค อุปกรณ์กัญชาที่ดีมีคุณภาพ

^{๔๑} นงนุช จิตตะเสโณ, อาสาสมัครกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต : กรณีศึกษาอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๖๑, บทคัดย่อ.

ผู้ใช้จะเกิดความมั่นใจและต้องคำนึงถึงความปลอดภัยทุกครั้งที่ใช้ อาสาสมัครกู้ภัยต้องได้รับการฝึกฝน การใช้เครื่องมือช่วยเหลือ ประสบการณ์ช่วยให้สามารถใช้อุปกรณ์และเครื่องมือได้อย่างคล่องแคล่ว เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจเครื่องมือต้องได้รับการเก็บรักษาอย่างถูกวิธี^{๔๒}

พระครูสมุห์พิสิทธิ์ อนาโลโย (ช่วยตริก) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเพิ่มพลังศักยภาพแก่อาสาสมัครกู้ภัยของสมาคมกู้ชีพกู้ภัยคอกช้าง จังหวัดยะลา โดยหลักสังคหวัตถุ ๔” ผลการวิจัยพบว่า

๑) แนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครกู้ภัย สมาคมกู้ชีพกู้ภัยคอกช้าง จังหวัดยะลา พบว่า แนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครกู้ภัย ได้แก่ อาสาสมัครกู้ภัยต้องผ่านการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพที่ดี อาสาสมัครกู้ภัยต้องมีความรู้เบื้องต้นในภารกิจที่ได้รับมอบหมาย มีการจัดกำลังเจ้าหน้าที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ตลอด ๒๔ ชั่วโมง อาสาสมัครกู้ภัยต้องรู้จักตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานของการเชื่อมั่นในตนเอง และการเสียสละของเจ้าหน้าที่กู้ภัย เป็นอีกหนึ่งพื้นฐานของจิตใจที่ดีงาม รู้จักการให้มากกว่าการรับ ดูแลผู้ประสบเหตุทุกคนอย่างเสมอภาคเหมือนญาติพี่น้อง เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น มีการประเมินสถานการณ์ มีการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ จากประสบการณ์ของอาสาสมัครผู้ชำนาญงาน และมีการจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ ให้มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา รู้จักฝึกฝนพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการช่วยเหลือผู้ประสบภัยและการปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับผู้บาดเจ็บ การปฏิบัติงานตามกฎระเบียบที่ถูกกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

๒) หลักสังคหวัตถุ ๔ ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท พบว่า สังคหวัตถุ หมายถึงธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดเหนี่ยวจิตใจของกันและกัน อันเป็นไปเพื่อการสงเคราะห์กัน มี ๔ อย่าง คือ ทาน คือ การให้ ปิยวาจา คือ วาจาเป็นที่รัก อตถจริยา คือ ประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์ และสมานัตตตา คือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย

๓) การเสริมสร้างเพิ่มพลังศักยภาพแก่อาสาสมัครกู้ภัยของสมาคมกู้ชีพกู้ภัยคอกช้าง จังหวัดยะลา โดยหลักสังคหวัตถุ ๔ พบว่า การเพิ่มพลังศักยภาพแก่อาสาสมัครกู้ภัยของสมาคมกู้ชีพกู้ภัยคอกช้าง จังหวัดยะลา โดยหลักสังคหวัตถุ ๔ ด้านทาน (การช่วยเหลือด้วยวัตถุสิ่งของ) ด้านปิย

^{๔๒} นิวัฒน์ สีลาโท, ศักยภาพอาสาสมัครกู้ภัยจังหวัดขอนแก่น ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ (๒๐๑๕) : วารสารสหวิทยาการวิจัย : ฉบับบัณฑิตศึกษา, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วาทา (การพูดจาด้วยคำไพเราะอ่อนหวาน) ด้านอัตถจริยา (การอุทิศตนเพื่อบำเพ็ญประโยชน์) และ ด้านสมานัตตตา (ความเสมอต้นเสมอปลาย ความเสมอภาค)^{๔๓}

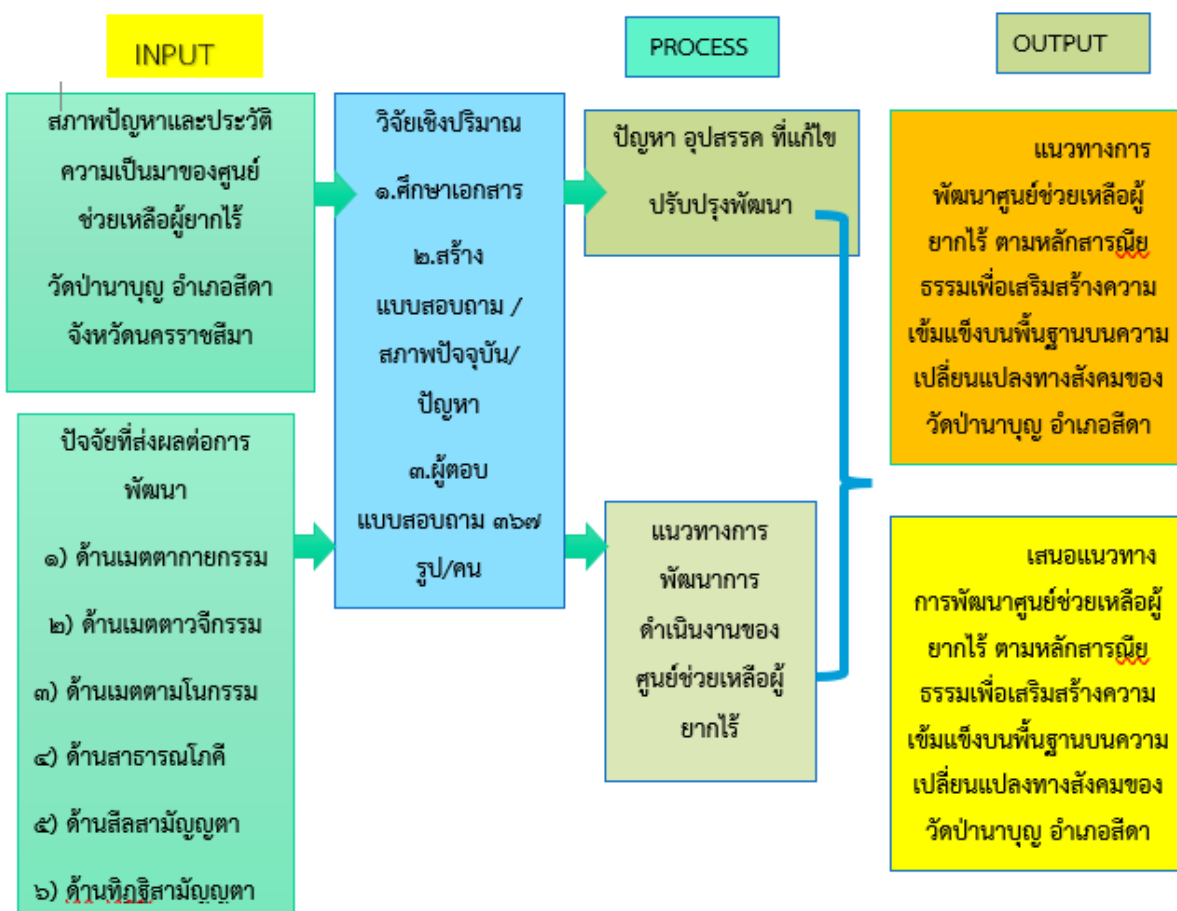
สรุปจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า มีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการได้รับการยอมรับนับถือจากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน กลุ่มเพื่อน และบุคคลอื่นทั่วไป ซึ่งการยอมรับนับถือนี้อาจบางครั้งอาจแสดงออกในรูปของการยกย่องชมเชย ลักษณะงาน หมายถึง ความรู้สึกที่ดีและไม่ดีต่อลักษณะงานว่างานนั้นเป็นงานที่จำเจน่าเบื่อหน่าย หรือท้าทายความสามารถ ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์หรือเป็นงานที่ยากหรือง่าย ความรับผิดชอบ หมายถึง ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานใหม่ ๆ และมีอำนาจในการรับผิดชอบงานอย่างเต็มที่ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในสถานะหรือตำแหน่งของบุคคลในองค์กร แต่ในกรณีที่บุคคลย้ายตำแหน่งจากแผนกหนึ่งไปยังอีกแผนกหนึ่งขององค์กร โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงสถานะ ถือเป็นเพียงการเพิ่มโอกาสให้ความรับผิดชอบมากขึ้น เรียกได้ว่าเป็นการเพิ่มความรับผิดชอบ แต่ไม่ใช่ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานอย่างแท้จริง

^{๔๓} พระครูสมุห์พิสิทธิ์ อนุโลโย (ช่วยตริก), การเพิ่มพลังศักยภาพแก่อาสาสมัครกู้ภัยของสมาคมกู้ชีพ กู้ภัยคอกช้าง จังหวัดยะลา โดยหลักสังคหวัดถุ ๔, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓), บทคัดย่อ.

๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารงานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

๑

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา” เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนของระเบียบวิจัย ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยกำหนดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน ๒๕ รูป/คน โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ครั้งนี้ได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบมีจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลัก เพื่อให้ได้กลุ่ม

ตัวอย่างที่มีคุณสมบัติภายใต้กรอบของการศึกษาวิจัย ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติ จำแนกเป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้

ตารางที่ ๓.๑ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	จำนวน
๑. กลุ่มหัวหน้าส่วนราชการและข้าราชการ	๗ คน
๒. กลุ่มผู้นำทางศาสนา	๕ คน
๓. กลุ่มผู้นำชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิ	๕ รูป/คน
๔. ประชาชนในเขตพื้นที่	๘ คน
รวมทั้งสิ้น	๒๕ รูป/คน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๒๔,๒๔๘ คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยการเปิดหาอัตรากลุ่มตัวอย่าง จากตารางสำเร็จรูปของ เครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๖๗ คน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๑) ค่า IOC สำหรับหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม^๑

จากสูตร IOC =

เมื่อ IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
R	แทน	ผลรวมของคะแนนความเชื่อของผู้เชี่ยวชาญ
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

๒) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Method)^๒

$$\frac{r_2}{r_2 - 1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{\sum s_t^2} \right]$$

^๑ พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓ (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๘), หน้า ๑๑๗.

^๒ อ่างแล้ว, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, หน้า ๒๐๕.

สูตร	α_k	=	
เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	N	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	s_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

๓) ค่าร้อยละ (Percentage)

สูตร	P	=	$\frac{X \times 100}{N}$
เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	X	แทน	จำนวนข้อมูล
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

๔) การหาค่าเฉลี่ย (Mean)

สูตร	\bar{X}	=	$\frac{\sum x}{N}$
เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม
	N	แทน	จำนวนประชากร

๕) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)^๓

สูตร	SD	=	$\sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$
เมื่อ	SD	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
	$\sum fx$	แทน	ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ
	N	แทน	จำนวนประชากร
	MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

^๓ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคทางการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น ๒๕๔๐), หน้า ๕๓.

ผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)^๔ ตามสัดส่วนจากศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา เป็นตัวกำหนดตัวอย่างการวิจัย

ตารางที่ ๓.๒ แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำบล

อำเภอสีดา	จำนวนประชาชน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
สีดา	๒๔,๒๔๘	๓๖๗
รวม	๒๔,๒๔๘	๓๖๗

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

๑) กำหนดจุดมุ่งหมายและกรอบการวิจัยในการสร้างแบบสอบถาม โดยได้ศึกษาและสร้างแบบสอบถามขึ้นเอง และมีปรากฏในการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามครั้งนี้

๒) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานและ แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารนิยธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

๓) เขียนนิยามปฏิบัติการให้ครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละลักษณะที่ต้องการวัด และสร้างข้อคำถามตามที่นิยามไว้

๔) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ ท่าน ได้ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา จากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ได้ค่าดัชนีสอดคล้องเท่ากับ ๐.๘๒

^๔ บุญชม ศรีสะอาด, วิจัยเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์, ๒๕๔๕), หน้า ๙๙

๕) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try Out) กับศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ในจังหวัดนครราชสีมา ที่ใกล้เคียงกับพื้นที่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน และนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา ครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .๘๗๓ แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว มาปรับปรุงและจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริง ต่อไป

๖) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับประชากรกลุ่มตัวอย่างใน ตามตารางที่ ๓.๑

๓.๓.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

๑) นำหนังสือแนะนำตัวและขออนุญาตเก็บข้อมูลจากศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แจกแบบสอบถาม

๒) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน ๓๖๗ ชุด แจกให้แก่กลุ่มตัวอย่าง

๓) นำแบบสอบถามที่ได้รับ มาตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อย

๓.๓.๒ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ และนำเสนอผลวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยายพร้อมแสดงเป็นภาพแผนภูมิร้อยละ

แบบสอบถามตอนที่ ๒ วิเคราะห์ ใน ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านเมตตาทายกรรม ๒) ด้านเมตตาวจีกรรม ๓) ด้านเมตตามโนกรรม ๔) ด้านสาธารณโภคี ๕) ด้านศีลสามัญญตา และ ๖) ด้านทิวฐิสามัญญตา มี ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับ ๕ หมายถึง มีการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ ๔ หมายถึง มีการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับ มาก

ระดับ ๓ หมายถึง มีการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ ๒ หมายถึง มีการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับ น้อย

ระดับ ๑ หมายถึง มีการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

เกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนี้^๕

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑-๕.๐๐ หมายถึง มีการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑-๔.๕๐ หมายถึง มีการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑-๓.๕๐ หมายถึง มีการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑-๒.๕๐ หมายถึง มีการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐-๑.๕๐ หมายถึง มีการพัฒนาศักยภาพอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักศาสนยธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ข้อมูลเชิงคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามภาคสนามจะกระทำการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) ตามกำหนดปฏิทินการสัมภาษณ์ โดยต้องติดต่อประสานงานเพื่อยืนยันกำหนดการสัมภาษณ์ทุกครั้ง และทำการบันทึกในเอกสารด้วยผู้ทำการศึกษาวิจัยเองทุกราย หากผู้ทำการสัมภาษณ์ประสงค์จะบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถูกสัมภาษณ์ก่อนทุกครั้ง กำหนดนัดหมายในปฏิทินการสัมภาษณ์ควรอยู่ในช่วงเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม คือ สิ้นเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗ มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑) ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนลงสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการนัดหมายวันเวลาที่สัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญพร้อมกับขอเอกสารต่างๆ พร้อมกันนั้น ผู้วิจัยจะต้องศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เตรียม และศึกษาวิธีการใช้เครื่องบันทึกเสียง เตรียมสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

๒) ติดต่อขอหนังสือจาก สถาบันพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ในการเข้าสัมภาษณ์

๓) ขั้นตอนดำเนินการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสนทนาสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายและขออนุญาตใช้เครื่อง

^๕ ผศ.พิเศษ ดร.สงศรี ชมภูวงศ์, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, วิพีเอส : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช, ๒๕๕๔, หน้า ๓๓๑.

บันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์ ขออนุญาตใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อใช้อ้างอิงในการสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่างๆ ที่บันทึกเสียงไว้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ

การรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก จะใช้เทคนิคในการรวบรวมข้อมูลเนื้อหา (Content Analysis Technic) ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Primary Qualitative Data) ดังนี้

๑) การจัดทำข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และหัวข้อคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก และทำการบันทึกข้อมูล

๒) นำข้อมูลที่บันทึกและถอดข้อความจากการบันทึกเสียง มาสรุปในแต่ละประเด็น และทำการจัดหมวดหมู่เพื่อหาคำตอบ

๓) การตรวจสอบข้อมูล ขณะเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) ของข้อมูลในการรวบรวมข้อมูลภาคสนามทุกครั้ง

๓.๔.๑ ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัย และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

๓.๔.๒ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสอบถามและสัมภาษณ์ โดยนำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตศึกษาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปถึง กลุ่มประชากร แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

๓.๔.๓ ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๖๗ ชุด โดยการนำแบบสอบถามไปแจกบุคลากร กลุ่มประชากร ในพื้นที่ที่กำหนดไว้ที่ต้องการใช้ในการวิจัย

๓.๔.๔ ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

๓.๔.๕ ผู้วิจัยกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) ที่ใช้ในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และทำการบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสนทนาด้วยเทปบันทึกเสียง ทั้งนี้ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ ๓๐-๔๕ นาทีต่อรูป/คน

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา

จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยใช้สถิติ ดังนี้

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยละเอียด ดังนี้

๑) นำแบบสอบถามทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง ในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form)

๒) การทำวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

๓) การวิเคราะห์ข้อมูล ๓ อย่าง ดังนี้

(๑) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

(๒) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็น ของกลุ่มประชากรแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) คะแนนการตอบแบบสอบถาม

(๓) การเปรียบเทียบ โดยจำแนกปัจจัยบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน สถานภาพ ใช้สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) สำหรับทดสอบสมมติฐานค่าที (T-test) และค่าเอฟ (F-test) โดยวิเคราะห์ทางแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบว่า มีความแตกต่าง ก็จะทำเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

(๔) ข้อมูลปลายเปิด (Open Ended Question) ในเรื่องแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการนำเสนอเนื้อหา โดยทำการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นการเขียนแบบความเรียง

๕) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ๑. กลุ่มหัวหน้าส่วนราชการและข้าราชการ ๒. กลุ่มผู้นำทางศาสนา ๓. กลุ่มผู้นำชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิ ๔. ประชาชนในเขตพื้นที่ (In-depth Interview) รวมเป็น ๒๕ ท่าน โดยวิเคราะห์เนื้อหาสาระประกอบประเด็นสำคัญ และนำเสนอเป็นเขียนแบบเรียงความ

๖) จัดทำเล่มวิจัยฉบับสมบูรณ์ โดยการปรับปรุงส่วนประกอบที่เป็นฉบับร่างทั้งหมดให้ถูกต้อง เช่น สารบัญ ตาราง และบรรณานุกรม เป็นต้น ตลอดจนจัดทำเอกสารประกอบที่สำคัญให้ครบถ้วนและถูกต้อง เช่น บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กิตติกรรมประกาศ สารบัญภาพ สารบัญตาราง ภาคผนวก และประวัติผู้ทำวิจัย

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ส่วนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

ส่วนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

สรุปประเด็นสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในแต่ละด้านแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา

๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย

๔.๓.๑ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๓.๒ องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$S.D.$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ส่วนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ ๔. ๑ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

($n=367$)

เพศ	ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
ชาย		๑๖๓	๔๔.๔๑
หญิง		๒๐๔	๕๕.๕๙
	รวม	๓๖๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๖๗ คน โดยจำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๐๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕๙ และเป็นเพศชาย จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๔๑ ตามลำดับ สามารถแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ตารางที่ ๔. ๒ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

($n=367$)

อายุ	ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี		๓๖	๙.๘๑
อายุ ๒๐ - ๓๐ ปี		๙๓	๒๕.๓๔
อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี		๙๓	๒๕.๓๔
อายุ ๔๑ ปีขึ้นไป		๑๔๕	๓๙.๕๑
	รวม	๓๖๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๖๗ คน โดยจำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๕๑ รองลงมา ผู้ที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๔ ผู้ที่มีอายุ ๒๐ - ๓๐ ปี จำนวน ๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๔ และผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๘๑ ตามลำดับ สามารถแสดงเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้

ตารางที่ ๔. ๓ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

(n=๓๖๗)		
ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	๑๒	๓.๒๗
ประถมศึกษา	๑๑๘	๓๒.๑๕
มัธยมศึกษา	๑๔๕	๓๙.๕๑
อนุปริญญา/ปริญญาตรี	๘๙	๒๔.๒๕
สูงกว่าปริญญาตรี	๓	๐.๘๒
รวม	๓๖๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๖๗ คน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๕๑ รองลงมา ระดับประถมศึกษา จำนวน ๑๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๑๕ ระดับอนุปริญญา/ปริญญาตรี จำนวน ๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๒๕ ระดับไม่ได้รับการศึกษา จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๗ และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๒ ตามลำดับ สามารถแสดงเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้

ตารางที่ ๔. ๔ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

(n=๓๖๗)		
ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกร	๒๑	๕.๗๒
รับจ้าง	๑๓๓	๓๖.๒๔
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๑๐๘	๒๙.๒๓

ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๔๑	๔.๒๓
อาชีพอื่น ๆ (ประมง)	๖๔	๑๒.๖๗
รวม	๓๖๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๖๗ คน โดยจำแนกตามอาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน ๑๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒๔ รองลงมา มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๑๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๔๓ มีอาชีพอาชีพอื่น ๆ (ประมง) จำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๖๗ มีอาชีพราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๓ และมีอาชีพเกษตร จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๒ ตามลำดับ สามารถแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ตารางที่ ๔. ๕ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

(n=๓๖๗)		
ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
รายได้		
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐. -	๔๙	๑๓.๓๕
๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐. -	๑๓๖	๓๗.๐๖
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐. -	๙๔	๒๕.๖๑
๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐. -	๔๔	๑๑.๙๙
๒๐,๐๐๑. - ขึ้นไป	๔๔	๑๑.๙๙
รวม	๓๖๗	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๖๗ คน โดยจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้ ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐. - จำนวน ๑๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๐๖ รองลงมา มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐. - จำนวน ๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๖๑ มีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐. - จำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๕ มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐. - จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙๙ และมีรายได้ ๒๐,๐๐๑. - ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙๙ ตามลำดับ สามารถแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ ๔. ๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมทั้ง ๖ ด้าน

(n=๓๖๗)

การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตาม หลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบน พื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่า นาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา	ระดับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ด้านเมตตาทายกรรม	๓.๗๓	๐.๙๐	มาก
๒. ด้านเมตตาวจีกรรม	๓.๗๙	๐.๘๓	มาก
๓. ด้านเมตตาโมกกรรม	๓.๗๗	๐.๘๘	มาก
๔. ด้านสาธารณโภคี	๓.๗๙	๐.๗๖	มาก
๕. ด้านศีลสามัญญตา	๓.๘๘	๐.๘๖	มาก
๖. ด้านทิวฐีสามัญญตา	๓.๗๓	๐.๙๒	มาก
ภาพรวม	๓.๗๘	๐.๗๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ระดับการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๘, S.D. = ๐.๗๖$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านศีลสามัญญตา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๘๘, S.D. = ๐.๘๖$) รองลงมา คือ ด้านเมตตาวจีกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๗๙, S.D. = ๐.๘๓$) ด้านสาธารณโภคี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๗๙, S.D. = ๐.๗๖$) ด้านเมตตาโมกกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๗๗, S.D. = ๐.๘๘$) ด้านทิวฐีสามัญญตา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๗๓, S.D. = ๐.๙๒$) และด้านเมตตาทายกรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๓.๗๓, S.D. = ๐.๙๐$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔. ๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ด้านเมตตาทายกรรม (n=๓๖๗)

การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา	ระดับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	แปลผล
๑. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมลงมือทำในการทำกิจกรรม หรือโครงการเพื่อพัฒนาในชุมชน	๓.๙๒	๑.๐๒	มาก
๒. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรเงินทอง เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน	๓.๖๒	๑.๑๔	มาก
๓. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุและอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน	๓.๘๐	๐.๙๘	มาก
๔. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารการเงินเพื่อนำมาพัฒนาชุมชน	๓.๖๐	๑.๑๐	มาก
๕. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานตามแผนงาน หรือโครงการพัฒนาชุมชน	๓.๗๒	๑.๑๑	มาก
รวม	๓.๗๓	๐.๙๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ในด้านเมตตาทายกรรม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๓.๗๓, *S.D.* = ๐.๙๐)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมลงมือทำในการทำกิจกรรม หรือโครงการเพื่อพัฒนาในชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.92, S.D. = 0.92$) รองลงมา คือ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุและอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.80, S.D. = 0.98$) ส่วนข้อที่ว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารการเงินเพื่อนำมาพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 3.60, S.D. = 0.90$)

ตารางที่ ๔. ๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ด้านเมตตาวชิกรรม

(n=๓๖๗)

การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา	ระดับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S. D.	แปลผล
๑. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอปัญหาเรื่องต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนาชุมชน	๓.๙๑	๐.๙๕	มาก
๒. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะจัดระดับความสำคัญในการแก้ไขปัญหาของชุมชนและผู้นำต้องชี้แจงถึงประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับ และผู้นำต้องชี้แจงถึงประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับ	๓.๘๑	๑.๐๔	มาก
๓. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ในกิจกรรมพัฒนาชุมชน	๓.๘๕	.๙๙	มาก
๔. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้วิพากษ์การใช้ทรัพยากรหรืองบประมาณในโครงการพัฒนาชุมชน	๓.๖๓	๑.๑๐	มาก
๕. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลงประชามติ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาของชุมชน	๓.๗๗	๑.๐๙	มาก
รวม	๓.๗๙	๐.๘๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ในด้านเมตตาวชิกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๙, S.D. = ๐.๘๓$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอปัญหาเรื่องต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๙๑, S.D. = ๐.๙๕$) รองลงมา คือ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ในกิจกรรมพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๘๕, S.D. = ๐.๙๙$) ส่วนข้อที่ว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ วิกาศ์การใช้ทรัพยากรหรืองบประมาณในโครงการพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๓.๖๓, S.D. = ๑.๑๐$)

ตารางที่ ๔. ๙ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ด้านเมตตามโนกรรม

(n=๓๖๗)

การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา	ระดับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S. D.	แปลผล
๑. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการคิดวางแผน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ อย่างเสมอภาคกัน	๓.๗๔	๑.๐๗	มาก
๒. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ แจ้งประกาศเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนอย่าง เปิดเผยในที่สาธารณะ หรือสื่อต่าง ๆ ด้วยจิตเป็นกลาง	๓.๙๑	๐.๙๙	มาก
๓. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ให้เกียรติและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มี ช่องทางในการเสนอปัญหาอย่างตรงไปตรงมา	๓.๗๕	๑.๐๔	มาก
๔. ประชาชนสามารถเข้าร่วมประชุม เพื่อรับฟังแนวทางการพัฒนาของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ได้	๓.๗๔	๑.๑๕	มาก

๕. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและตัดสินใจในการพัฒนาเรื่องต่าง ๆ	๓.๗๒	๑.๑๖	มาก
รวม	๓.๗๗	๐.๘๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ในด้านเมตตามโนกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๗, S.D. = ๐.๘๘$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ แจ้างประกาศเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนอย่าง เปิดเผยในที่สาธารณะ หรือสื่อต่าง ๆ ด้วยจิตเป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๙๑, S.D. = ๐.๙๙$) รองลงมา คือ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ให้เกียรติและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มี ช่องทางในการเสนอปัญหาโดยตรงไปตรงมา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๗๕, S.D. = ๑.๐๔$) ส่วนข้อที่ว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและตัดสินใจในการพัฒนาเรื่องต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๓.๗๒, S.D. = ๑.๑๖$)

ตารางที่ ๔. ๑๐แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ด้านสาธารณโภคิ

(n=๓๖๗)

การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา	ระดับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S. D.	แปลผล
๑. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน	๓.๕๗	๑.๐๒	มาก
๒. ประชาชนมีส่วนได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการร่วมทำกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชน	๓.๗๘	๐.๙๘	มาก
๓. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเพราะต้องการความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในชุมชน	๓.๗๙	๐.๙๗	มาก

๔. ประชาชนมีส่วนร่วมในอำนาจในการตรวจสอบและควบคุมการทำงานของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้	๔.๐๖	๐.๙๕	มาก
๕. ประชาชนมีส่วนร่วมในอำนาจในการตรวจสอบและควบคุมการทำงานของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้	๓.๗๖	๐.๗๖	มาก
รวม	๓.๗๙	๐.๗๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ในด้านสาธารณโภคี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๙, S.D. = ๐.๗๖$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในอำนาจในการตรวจสอบและควบคุมการทำงานของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๐๖, S.D. = ๐.๙๕$) รองลงมา คือ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเพราะต้องการความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในชุมชน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๗๙, S.D. = ๐.๙๗$) ส่วนข้อที่ว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๓.๕๗, S.D. = ๑.๐๒$)

ตารางที่ ๔. ๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ด้านศีลสามัญญตา (n=๓๖๗)

การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา	ระดับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S. D.	แปลผล
๑. ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำของชุมชนด้วยความสุจริต	๔.๐๕	๑.๐๒	มาก
๒. ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกติกา อย่างเสมอภาคกัน	๓.๙๓	๑.๐๔	มาก
๓. ประชาชนมีส่วนร่วมติดตามผลการดำเนินการโครงการต่าง ๆ และสามารถร้องเรียนได้อย่างเท่าเทียมกัน	๓.๘๕	๑.๐๓	มาก

๔. ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามความก้าวหน้าของโครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย	๓.๗๘	๑.๐๖	มาก
๕. ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร ได้อย่างเสมอภาค	๓.๗๗	๑.๑๒	มาก
รวม	๓.๘๘	๑.๘๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ในด้านสี่สามัญธรรมา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๘๘, S.D. = ๑.๘๖$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำของชุมชนด้วยความสุจริตมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๐๕, S.D. = ๑.๐๒$) รองลงมา คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดูแล การเลือกตั้งให้เป็นไปตามกติกา อย่างเสมอภาคกัน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๙๓, S.D. = ๑.๐๔$) ส่วนข้อที่ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรของเทศบาลได้อย่างเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๓.๗๗, S.D. = ๑.๑๒$)

ตารางที่ ๔. ๑๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ด้านทฤษฎีสี่สามัญธรรมา (n=๓๖๗)

การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา	ระดับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S. D.	แปลผล
๑. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นปัญหาและการแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยปราศจากความขัดแย้ง	๓.๘๔	๑.๐๓	มาก
๒. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์จากชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน	๓.๘๒	๑.๐๔	มาก
๓. ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีส่วนร่วมในการได้รับรู้ข่าวสารของทางหน่วยงานราชการ อย่างละเอียด	๓.๗๔	๑.๐๘	มาก

๔. ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้การใช้จ่ายงบประมาณ	๓.๔๒	๑.๒๙	ปานกลาง
๕. ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าโครงการพัฒนาชุมชนของตนได้อย่างสะดวก โดยไม่มีการขัดขวางหรือกีดกัน	๓.๘๓	๑.๐๕	มาก
รวม	๓.๗๓	๐.๙๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ในด้านทัศนคติสัมฤทธิ์อยู่ ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๓, S.D. = ๐.๙๒$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นปัญหาและการแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยปราศจากความขัดแย้งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = ๓.๘๔, S.D. = ๐.๙๒$) รองลงมา คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าโครงการพัฒนาชุมชนของตนได้อย่างสะดวก โดยไม่มีการขัดขวางหรือกีดกัน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๘๓, S.D. = ๑.๐๕$) ส่วนข้อที่ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้การใช้จ่าย งบประมาณมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = ๓.๔๒, S.D. = ๑.๒๙$)

สรุปผลการวิจัย

๑) จากผลการวิจัยที่พบว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหาร คณะกรรมการเจ้าหน้าที่ ควรปรับปรุงและพัฒนาต่อไปให้ถึงที่สุด มีการบูรณาการยกระดับทักษะศักยภาพบุคลากรของหน่วยงาน ด้วยการฝึกฝนอบรมขั้นตอนการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒) จากผลการวิจัยที่พบว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผู้บริหาร คณะกรรมการเจ้าหน้าที่ ควรรักษาและพัฒนาต่อไปให้ถึงที่สุด มีการบูรณาการเพื่อเพิ่มทักษะศักยภาพในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและประชาชนที่เกี่ยวข้อง

๓) จากผลการวิจัยที่พบว่าแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหาร

คณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ ควรปรับปรุงและพัฒนาต่อไปให้ถึงที่สุด มีการบูรณาการด้วยการฝึกฝนอบรมขั้นตอนการทำงานเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔) จากผลการวิจัยที่พบว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสภานโยบาย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญอำเภอเสีดา จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผู้บริหาร คณะกรรมการเจ้าหน้าที่ ควรรักษาและพัฒนาต่อไปให้ถึงที่สุด มีการบูรณาการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาศักยภาพของพนักงานและปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กรให้สูงขึ้น โดยวิธีการฝึกอบรม การให้การศึกษา เพื่อเตรียมบุคคลให้มีความพร้อมที่จะทำงานตามความต้องการของมูลนิธิในอนาคต

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ส่วนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

งานวิจัยเรื่อง”แนวทางการพัฒนาศูนย์ฯ ตามหลักสภานโยบายสามารถช่วยสร้างความเข้มแข็งในชุมชนได้จริง โดยเน้นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน การสื่อสารที่โปร่งใส และการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพัฒนาที่เน้นการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตผ่านการเคารพซึ่งกันและกันและการร่วมมือจากการสัมภาษณ์เจ้าคณะอำเภอเสีดา, เจ้าอาวาสวัดป่านาบุญ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเสีดา, ประธานสภาเทศบาลตำบล, สมาชิกสภาเทศบาล, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑, ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเสีดา บุคคลที่ ๑ - ๒๕ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสภานโยบายบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอเสีดา จังหวัดนครราชสีมา โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้ ได้แก่ ๑) ด้านเมตตา ๒) ด้านเมตตาจริกรรม ๓) ด้านเมตตาโมกกรรม ๔) ด้านสาธารณโภคี ๕) ด้านศีลสามัญญตา ๖) ด้านทิวาสัญญาตา ดังนี้^๑

๑) ด้านเมตตาจริกรรม

๑.๑ ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาแต่ละด้าน ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ของวัดป่านาบุญ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดแนวคิด Mind map ถึงความต้องการที่แท้จริง เพื่อสนองต่อความ

^๑ สัมภาษณ์ เจ้าคณะอำเภอเสีดา, เจ้าอาวาสวัดป่านาบุญ, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเสีดา, ประธานสภาเทศบาลตำบล, สมาชิกสภาเทศบาล, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑, ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเสีดา บุคคลที่ ๑ - ๒๕, เมื่อวันที่ ๒๑ - ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

ต้องการของประชาชนในชุมชน และนำมาจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาให้กับประชาชนในชุมชนได้ในเชิงประจักษ์ เป็นรูปธรรมตรงกับความต้องการและควรแจ้งประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงแผนงานโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ล่วงหน้าก่อนการดำเนินการ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ และวางแผนในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ^๒

๑.๒ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ของวัดป่านาบุญควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน อย่างเสมอภาค ถือหลักคุณธรรม^๓

“ดั่งชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ในการร่วมทำกิจกรรมโครงการ เช่น โครงการ Big Cleaning Day โครงการปลูกต้นไม้ กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาบำเพ็ญประโยชน์ การที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการ ๆ ควรเริ่มตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ของผู้นำ แจ้งให้ชาวบ้านรับทราบ ร่วมดำเนินงาน ชาวบ้านต้องร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจเต็มกำลังความรู้ความสามารถของตนเอง ทำให้งานหรือภารกิจดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย”^๔ และทำให้ประชาชนเห็นคุณค่าและความสำคัญในชุมชนของตนเอง^๕

๑.๓ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ของวัดป่านาบุญควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งคณะกรรมการภายในชุมชน ซึ่งจะทำให้รู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชนอย่างแท้จริง เพราะคณะกรรมการชุมชนสามารถเข้าถึงและรู้ปัญหาของประชาชนในชุมชนของตนได้ดีที่สุด^๖ และควรจัดตั้งหน่วยงานดูแลรักษาความสะอาดของแม่น้ำ ลำคลอง ควรแจ้งให้เรือประมงที่เข้ามาในแม่น้ำ ลำคลอง ระวัง ระเบียบ ข้อห้าม และข้อปฏิบัติ และประชาชนควรมีส่วนร่วมในการช่วยดูแล รักษาแม่น้ำลำคลองอีกแรงหนึ่งด้วย^๗

๑.๔ ให้โอกาสทุกคน ประกาศเชิญชวนทำกิจกรรมร่วมกัน ร่วมประชุม ประเมินกิจกรรมอย่างเปิดเผย^๘ ใช้หลักเมตตาธรรมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น^๙

^๒ สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^๓ สัมภาษณ์ บุคคลที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^๔ สัมภาษณ์ บุคคลที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^๕ สัมภาษณ์ บุคคลที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^๖ สัมภาษณ์ บุคคลที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^๗ สัมภาษณ์ บุคคลที่ ๗ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^๘ สัมภาษณ์ บุคคลที่ ๘ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^๙ สัมภาษณ์ บุคคลที่ ๙ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

๑.๕ ควรมีแนวทางพัฒนาตามหลักของประชาชน ร่วมกันมือทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทำงานร่วมกับประชาชนในพื้นที่ ร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ และงานพัฒนาของเทศบาล มีการอบรมประชาชนตามความเหมาะสม ร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาหรือกิจกรรมอื่น ๆ ภายในวัดและในพื้นที่อื่น ๆ ^{๑๐}

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอเสีตา จังหวัดนครราชสีมา ด้านเมตตาทายกรรม พบว่า ก่อนที่เทศบาลจะดำเนินกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ควรแจ้งประชาสัมพันธ์ก่อนล่วงหน้า และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทำกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความรักความสามัคคี เห็นคุณค่าในสถานที่ สิ่งของ สิ่งแวดล้อม และช่วยกันดูแลรักษาชุมชนของตนเอง

๒) ด้านเมตตาจริกรรม

๒.๑ จัดให้มีการประชุมร่วมแสดงความคิดเห็น วิพากษ์ วิจารณ์ ในการทำหรือไม่ทำโครงการใดหรือสิ่งใดในพื้นที่ของชุมชน ให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision) เพราะประชาชนในชุมชนย่อมรู้ว่าโครงการที่จะทำมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของพวกเขาอย่างไร^{๑๑}

๒.๒ ในการประชุมหรือการประชุม การพูดแสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะใด ๆ ต้องใช้ถ้อยคำที่ดี ที่สุภาพ และให้เกียรติซึ่งกันและกันในการใช้ถ้อยคำนั้น^{๑๒} มีการพูดคุยอย่างเสรีในประเด็นที่กำลังประชุม หรือในปัญหาต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ ยกย่องเชิดชูในการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ของผู้ร่วมประชุม^{๑๓}

๒.๓ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าเสนอปัญหาที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนที่แท้จริง เช่น ถนน น้ำประปา ได้อย่างอิสระ^{๑๔} ให้ชาวบ้านมีบทบาทและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นมากยิ่งขึ้น พูดแนะนำในการแก้ปัญหา พูดด้วยความปรารถนาดี^{๑๕} ที่สำคัญ เมื่อชาวบ้านเสนอไปแล้ว รัฐจะต้องทำเมื่อคิดว่าเกิดผลประโยชน์ต่อชุมชน ^{๑๖}

^{๑๐} สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๑๐ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๑๑} สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๑๑ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๑๒} สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๑๒ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๑๓} สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๑๔} สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๑๔ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๑๕} สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๑๖} สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

๒.๔ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมประชุมในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนของตน และเปิดใจให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เสนอปัญหา หรือแนวทางการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างอิสระ ควรสอบถามปัญหาที่แท้จริงจากชาวบ้านในชุมชนนั้น ๆ แล้วนำมาวางแผนหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกับประชาชนในชุมชนที่มีปัญหา^{๑๗} และทั้ง ๒ ฝ่าย ควรเปิดใจรับฟังซึ่งกันและกัน ไม่ขัดขวางหรือกีดกัน ร่วมกันหาวิธีแก้ไขหรือแนวทางการพัฒนาให้ชุมชนของตนได้เจริญมากยิ่งขึ้น^{๑๘}

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณีย์ธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอเสีดา จังหวัดนครราชสีมา ด้านเมตตาวชิกรรม พบว่า เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ประชาชนได้เสนอปัญหาที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อน หรือแนวทางแก้ไขปัญหา หรือแนวทางการพัฒนาชุมชน และควรรับฟังอย่างเปิดใจ ไม่ขัดขวางหรือกีดกัน มีความเคารพต่อกัน

๓) ด้านเมตตามโนกรรม

๓.๑ ประชาสัมพันธ์ กระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมพูดคุย เสนอแนะ และสอบถามปัญหาที่ประชาชนมองเห็น โดยยึดหลักนโยบายของทางราชการ และหลักทฤษฎีที่นักวิชาการได้คิดค้นไว้ในด้านนั้น ๆ และร่วมตัดสินใจจากสภาพความเป็นจริงในการดำรงชีวิตของประชาชนตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ^{๑๙} ต้องไม่มีการบังคับ ให้อยู่บนพื้นฐานความมีเสรีภาพ และความเสมอภาคในการตัดสินใจได้^{๒๐} และควรมีจุดจตุหมาย ชุมชนละตัว เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แจ้งปัญหา ข้อเรียกร้อง หรือข้อร้องเรียนของประชาชนได้อย่างเต็มที่^{๒๑}

๓.๒ การจัดทำโครงการที่จะส่งผลกระทบต่อด้านใดด้านหนึ่ง ต่อผู้คน สิ่งมีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อม จะต้องให้มีการจัดทำ ETA หรือ EHIA ตามความเหมาะสมของโครงการ^{๒๒}

๓.๓ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ถือเป็นเรื่องสำคัญในการร่วมกันคิดแผนโครงการกิจกรรมต่าง ๆ เพราะนั่นคือจุดเริ่มต้นในการพัฒนา ไม่ใช่ให้ประชาชนไปทราบตอนลงประชามติ ซึ่งถือว่าประชาชนทราบเรื่องตอนปลายเหตุ^{๒๓} ความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ทำเพื่อประโยชน์ต่อ

^{๑๗} สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๑๔ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๑๘} สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๑๕ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๑๙} สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๒๐} สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๒๑} สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๑๖ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๒๒} สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๒๓} สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

ชุมชนนั้น ต้องเป็นความคิดเห็นที่เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวม มิใช่ถือประโยชน์ต่อส่วนตนหรือพวกพ้องเป็นหลัก^{๒๔} และควรให้เกียรติประชาชนทุกคนด้วยใจเป็นกลาง จำไว้ในใจว่า ทุกคนที่เข้าร่วมประชุมมีความเสมอภาคในสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ไม่ควรดูหมิ่นคนใดคนหนึ่ง ใจเป็นกลาง ฟังการนำเสนอต่าง ๆ อย่างเสมอกัน^{๒๕}

๓.๔ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ควรนำปัญหาที่มีในชุมชนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในที่ประชุม เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขหรือการพัฒนา และต้องมีความเป็นกลาง ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชน ร่วมกันคิดแผนหรือโครงการต่าง ๆ อย่างเสมอภาค ไม่เอาความคิดของฝ่ายตนเป็นใหญ่^{๒๖} ไม่ผูกขาดในด้านความคิดให้ประชาชนในชุมชนมีสิทธิ์เสนอความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชน และให้เสียงส่วนใหญ่มีแนวคิดในการช่วยเหลือสังคม วางแผนงานที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน รับฟังและปฏิบัติตามนโยบายความคิดของส่วนรวมที่ถูกต้องและเป็นธรรม^{๒๗} มิใช่แค่รับฟัง แต่พอเริ่มปฏิบัติงานก็ทำตามแผนที่ตนคิดไว้ก่อนหน้านี้มาดำเนินงาน ซึ่งอาจจะทำให้โครงนั้นเกิดปัญหา ทำให้ผู้รับเหมางานทำงานได้ไม่ตรงตามเกณฑ์ประเมินที่ได้วางไว้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อชุมชนนั้นในภายภาคหน้า^{๒๘}

การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม เพื่อร่วมกันเสนอความคิดเห็นหาแนวทางพัฒนา หรือแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนของตนเอง จะทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ตรงจุด และยังสามารถร่วมกันคิดแผน โครงการการพัฒนาชุมชนที่เกิดประโยชน์แก่ประชาชน ชุมชน และส่งผลดีต่อเทศบาลอีกด้วย^{๒๙}

๓.๕ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือสมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในกิจกรรม หรือโครงการที่มีความสำคัญหรือที่เกิดผลกระทบต่อชุมชน^{๓๐}

๓.๖ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้และหน่วยงานราชการควรร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียงโดยการจัดกิจกรรม เพื่อที่จะทำให้บุคคลเหล่านี้มีกำลังใจและไม่เจ็บเหงา^{๓๑}

^{๒๔} สัมภาษณ์. รองเจ้าคณะอำเภอสีดา, เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๒๕} สัมภาษณ์, เจ้าคณะอำเภอสีดา, เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๒๖} สัมภาษณ์, เจ้าอาวาสวัดปานาบุญ, เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๒๗} สัมภาษณ์. บุคคลที่ ๘ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๒๘} สัมภาษณ์, ประชาชนในเขตพื้นที่สีดา, เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๒๙} สัมภาษณ์ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา, เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๓๐} สัมภาษณ์ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา, บุคคลที่ ๑๑ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๓๑} สัมภาษณ์ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา, บุคคลที่ ๑๒ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

๓.๗ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ควรเข้าไปถึงประชาชนในชุมชนแบบจริง ๆ ไม่ใช่รับฟังข้อมูลจากผู้นำชุมชนหรือจากบุคคลอื่นเพียงฝ่ายเดียว ให้ทางผู้นำเทศบาลเข้าหาประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ด้วยตนเอง เพื่อจะได้รับฟัง รับทราบถึงปัญหาที่แท้จริง และจะได้แก้ปัญหาได้ตรงจุด^{๓๒}

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสัจธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอเสีตา จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินตามโครงการ พบว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาร่วมช่วยกันคิด เสนอแนะ หาแนวทางในการพัฒนาชุมชน และควรใช้คำพูดที่สุภาพ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความเป็นกลาง ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชน ร่วมกันคิดแผน หรือโครงการต่าง ๆ อย่างเสมอภาค ไม่เอาความคิดของฝ่ายตนเป็นใหญ่ ให้ความสำคัญกับชุมชนที่ควรจะได้รับการพัฒนา ก่อน - หลัง และร่วมตัดสินใจจากสภาพความเป็นจริงในการดำรงชีวิตของประชาชน ตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ คำนึงถึงผลกระทบและผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ ให้คุ้มค่าต่อการใช้งบประมาณมากที่สุด และควรมีจุดจรรยา ุมนลช่ตุ้ เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เสนอปัญหา ข้อเรียกร้อง หรือข้อร้องเรียนของประชาชนได้อย่างอิสระ ปราศจากการบังคับข่มขู่

๔) ด้านสาธารณโภคี

๔.๑ ในการจะทำหรือไม่ทำโครงการใด ๆ จะต้องคำนึงถึง Output และ Outcome ที่ส่งผลกระทบหรือผลประโยชน์แก่ประชาชนส่วนใหญ่เป็นหลักสำคัญ มิใช่เพื่อคนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด เป็นการเฉพาะ ผลลัพธ์ที่ได้ คนส่วนใหญ่จะต้องได้อย่างเสมอภาค^{๓๓}

๔.๒ ในการพัฒนาในแต่ละด้านนั้น ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนส่วนใหญ่จะได้รับ และก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณนั้น ๆ ต่อส่วนรวมให้มากที่สุด^{๓๔} จะต้องชี้แจงงบประมาณ เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้รายละเอียดของงบประมาณที่นำมาพัฒนา ว่ามันคุ้มกับงานที่ออกมาหรือไม่อย่างไร^{๓๕}

^{๓๒} สัมภาษณ์. ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเสีตา,บุคคลที่ ๑๔ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

^{๓๓} สัมภาษณ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเสีตา,เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

^{๓๔} สัมภาษณ์ ประธานสภาเทศบาล,เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๓๕} สัมภาษณ์ ประชาชนในเขตพื้นที่,ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเสีตา,บุคคลที่ ๑๕ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

๔.๓ การจัดบริการความสะอาด ตามลำดับก่อน - หลัง การบริการความสะอาดต่าง ๆ จัดระเบียบ ปฏิบัติเสมอกัน ไม่สองมาตรฐาน และมีการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ อย่างเท่าเทียม^{๓๖}

๔.๔ การที่ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้จะคิดแผน โครงการ หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชน ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ^{๓๗} ไม่ใช่ผู้รับเหมาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เช่นนั้น การร่วมมือของประชาชนในชุมชนก็จะล้มเหลว อย่างเช่นปัจจุบัน^{๓๘} และการทำโครงการต่าง ๆ ควรทำประชาพิจารณ์ให้ประชาชนในชุมชนได้รับรู้ข้อมูลรายละเอียดของโครงการว่ามีขั้นตอนการใช้งานอย่างไร ชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบถึงผลกระทบและผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับต่อโครงการที่จะกระทำ^{๓๙}

๔.๕ เมื่อมีผลประโยชน์ หรืองบประมาณมาสู่ชุมชน ควรจัดสรรสัดส่วนให้เป็นธรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ผู้มีอำนาจหน้าที่ไม่ควรเห็นแก่ได้โดยประโยชน์ส่วนตัว ต้องคำนึงถึงผู้ด้อยโอกาสเป็นลำดับแรก จัดสรรผลประโยชน์ให้เป็นธรรมที่สุด^{๔๐} และส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่ม มีอาชีพเสริมเพียงพอต่อการดำรงชีวิต สนับสนุนให้ประชาชนฝึกอบรบอาชีพเสริมต่าง ๆ ส่งเสริมให้แต่ละชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตสินค้า สำหรับจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว และให้กลุ่มอาชีพที่มีอยู่เดิม ควรขยายงาน ขยายตลาด เพื่อต่อยอดให้เข้มแข็งและยั่งยืน^{๔๑}

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสัจธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา ด้านสาธารณสุขโลกีพบว่า การจะทำหรือไม่ทำโครงการใด ๆ ที่จะต้องคำนึงถึง Output และ Outcome ที่ส่งผลกระทบหรือผลประโยชน์แก่ประชาชนส่วนใหญ่เป็นหลักสำคัญ ทำประชาพิจารณ์ให้ประชาชนในชุมชนได้รับรู้

^{๓๖} สัมภาษณ์, ประชาชนในเขตพื้นที่,ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา,บุคคลที่ ๑๗ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

^{๓๗} สัมภาษณ์, ประชาชนในเขตพื้นที่,ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา,บุคคลที่ ๑๘ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

^{๓๘} สัมภาษณ์, ประชาชนในเขตพื้นที่,ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา,บุคคลที่ ๑๙ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

^{๓๙} สัมภาษณ์, ประชาชนในเขตพื้นที่,ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา,บุคคลที่ ๒๐ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

^{๔๐} สัมภาษณ์, ประชาชนในเขตพื้นที่,ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา,บุคคลที่ ๒๑ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

^{๔๑} สัมภาษณ์, ประชาชนในเขตพื้นที่,ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา,บุคคลที่ ๒๒ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

ข้อมูลรายละเอียดของโครงการว่ามีขั้นตอนการใช้งานอย่างไร และส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพเสริม มีรายได้เพิ่มเพียงพอต่อการดำรงชีวิต ส่งเสริมให้แต่ละชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตสินค้า เพื่อทำเป็นสินค้าประจำถิ่นให้นักท่องเที่ยวซื้อเป็นของฝากกลับบ้าน

๕) ด้านสี่สามัญญาตา

๕.๑ การจัดทำเทศบัญญัติ หรือข้อกำหนดใด ๆ ในการใช้กับคนหรือประชาชนในชุมชน หรือเขตเทศบาลนั้น ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อม ในการสร้างหรือกำหนดกฎเกณฑ์ และเห็นชอบร่วมกันก่อนที่จะประกาศใช้^{๔๒}

๕.๒ การอยู่ร่วมกันในสังคม ควรต้องยึด “หลักนิติธรรม” นั่นคือ ความถูกต้องตามระเบียบ หรือข้อกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนในสังคมได้เคารพกฎกติกาเดียวกันอย่างเสมอภาค การบริหารงบประมาณก็เช่นกัน ต้องคำนึงถึงหลักนิติธรรม^{๔๓}

๕.๓ จัดระบบปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเสมอภาค ทุกคนที่ปฏิบัติตามระเบียบ จะได้รับการบริการที่ดี ไม่ส่งเสริมหรือย่อหย่อนต่อผู้ไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์^{๔๔} ควรให้บริการประชาชนด้วยความเต็มใจ ความโปร่งใส และตรงไปตรงมา ต้องเปิดเผยรายละเอียดทุกอย่างให้ประชาชนได้รับรู้^{๔๕}

๕.๔ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ต้องยึดหลักการตามระเบียบ และต้องปฏิบัติกันทุกคนทุกกลุ่มอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน^{๔๖} ควรที่จะแจ้งให้ประชาชนทราบถึงปัญหา แล้วร่วมกันหาทางแก้ไข ควรชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบถึงผลกระทบและผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และ

^{๔๒} สัมภาษณ์ ประชาชนในเขตพื้นที่,ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา,บุคคลที่ ๒๓ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗. สัมภาษณ์

^{๔๓} สัมภาษณ์ ประชาชนในเขตพื้นที่,ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา,บุคคลที่ ๒๔ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

^{๔๔} สัมภาษณ์ ประชาชนในเขตพื้นที่,ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา,บุคคลที่ ๒๕ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

^{๔๕} สัมภาษณ์ ประชาชนในเขตพื้นที่,ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา,บุคคลที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

^{๔๖} สัมภาษณ์ ประชาชนในเขตพื้นที่,ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสีดา,บุคคลที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

ส่งผลกระทบต่ออนาคตของชุมชนอย่างไร สิ่งต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมานี้ ควรเป็นไปตามขั้นตอนและแก้ไขตามกระบวนการที่ถูกต้อง^{๔๗}

๕.๕ ควรให้ประชาชนร่วมตั้งกฎ ระเบียบของชุมชนตนเอง เพื่อจะได้ประพฤติ ปฏิบัติให้เหมือน ๆ กัน การตั้งกฎ ระเบียบของชุมชนแต่ละชุม อาจจะต้องตั้งกฎ ระเบียบ เหมือนกับชุมชนอื่นหรือคล้ายกัน หรือต่างกันก็ได้ อยู่ที่สภาพแวดล้อม และความเป็นอยู่ของประชาชนแต่ละชุมชน^{๔๘}

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสัจธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอเสีตา ด้านสี่ลสามัญญตาพบว่า ในการจัดตั้งเทศบัญญัติ เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในการจัดตั้งเทศบัญญัติร่วมกำหนดกฎ ระเบียบ กฎเกณฑ์ ของตนเอง เพื่อความโปร่งใส ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน และต้องปฏิบัติกันทุกคน ไม่ยกเว้นใครเป็นกรณีพิเศษ

๖) ด้านทฤษฎีสัจธรรม

๖.๑ นโยบายต่าง ๆ ที่ผู้บริหารจัดการทำ จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น และต้องตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่อย่างแท้จริง มิใช่เพื่อกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด เป็นการเฉพาะทุกคนสามารถเข้าถึงผลประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าของโครงการที่ได้จัดทำ^{๔๙}

๖.๒ ไม่ควรปิดกั้นความคิดที่ประชาชนที่ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนา ทั้งนี้ข้อเสนอนั้น ต้องคำนึงถึงความถูกต้องและชอบธรรมเป็นหลัก^{๕๐}

๖.๓ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาร่วมทำกิจกรรม ร่วมวางแผน ร่วมเสนอปัญหา และร่วมคิดหาแนวทางการพัฒนาชุมชน โดยอิสระ เทศบาลควรให้ข้อมูลข่าวสารโดยไม่ปิดบังข้อมูลใด ๆ ทั้งสิ้น^{๕๑} และควรนำเอาความเห็นต่างทั้งหลายมาหลอมรวมกัน แล้วร่วมกันคิดหาแนวทางในการพัฒนาที่ดีที่สุดมาใช้^{๕๒}

^{๔๗} สัมภาษณ์ ประชาชนในเขตพื้นที่,ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเสีตา,บุคคลที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

^{๔๘} สัมภาษณ์ สัมภาษณ์ ประชาชนในเขตพื้นที่,ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเสีตา,บุคคลที่ ๑๕ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

^{๔๙} สัมภาษณ์ นายกเทศมนตรีเทศบาล,เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

^{๕๐} สัมภาษณ์ ประธานสภาเทศบาลตำบล,เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

^{๕๑} สัมภาษณ์ สมาชิกสภาเทศบาล,เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

^{๕๒} สัมภาษณ์ เจ้าคณะอำเภอเสีตา,เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน๒๕๖๗.

๖.๔ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ควรให้เกียรติผู้ร่วมงานหรือประชาชนด้วยหัวใจที่ไม่มีอคติ ต้องลดทฤษฎีของตนเองในเวลาร่วมประชุม รับฟังความคิดเห็นต่างของผู้ร่วมประชุมอย่างเสมอภาค และยอมรับมติในที่ประชุม แล้วนำไปปฏิบัติได้โดยปราศจากความอคติ^{๕๓} เวลาที่มีผู้อื่นมาติเตียน ควรยอมรับคำติเตียนจากผู้อื่นด้วยใจ ไม่โกรธ ไม่อาคาตแค้น ควรนำคำติเตียนนั้นมาพิจารณา แล้วแก้ไขให้ดีขึ้น

๖.๕ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ไม่ควรมีการแข่งขันวรรณะ มีความเสมอภาค ชาวบ้านสามารถมีสิทธิ์เสนอโครงการและตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา^{๕๔}

๖.๖ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ควรเน้นความจริงใจ มีจิตใจที่จะพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าจริง ๆ มีความโปร่งใส และยุติธรรมในการพัฒนา^{๕๕} ประชาชนในพื้นที่ต้องมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน^{๕๖} และประชาชนสามารถตรวจสอบ ทักถ่วง และคัดค้าน ในการเสนอโครงการนั้น ๆ ที่ประชาชนเห็นว่าไม่สมเหตุผล หรือไม่ถูกต้องตามแบบแปลน^{๕๗}

๖.๗ การบริหารการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม โดยปราศจากความทมิฬ หรืออคตินั้น เทศบาลควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ไม่จัดทำแผนแต่งตั้งกรรมการหรือที่ปรึกษา ให้ประชาชนร่วมเป็นกรรมการต่าง ๆ ของเทศบาลตามระเบียบที่กำหนด^{๕๘}

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสัจธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอเสีดา ด้านทมิฬสามัญญตาพบว่า การที่เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมทำ ร่วมเสนอแนะ ร่วมแสดงความคิดเห็น โดยอิสระ มีความโปร่งใส ไม่ควรปิดกั้นความคิดที่ประชาชนได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนา ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความเสมอภาค ยอมรับมติในที่ประชุม แล้วนำไปปฏิบัติได้ โดยปราศจากความอคติ เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ควรให้ประชาชนร่วมเป็นกรรมการต่าง ๆ ของเทศบาลตามระเบียบที่กำหนด และการจะทำกิจกรรม หรือโครงการใด ๆ ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับและคุ้มค่ากับงบประมาณที่นำไปพัฒนาให้มากที่สุด

^{๕๓} สัมภาษณ์, เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๕๔} สัมภาษณ์, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑, เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๕๕} สัมภาษณ์ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาล, บุคคลที่ ๑, เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๕๖} สัมภาษณ์ ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาล, บุคคลที่ ๒, เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๕๗} สัมภาษณ์ ประชาชนในเขตพื้นที่, บุคคลที่ ๑, เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

^{๕๘} สัมภาษณ์, ประชาชนในเขตพื้นที่, บุคคลที่ ๑, เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๗.

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา

จากการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในแต่ละด้านไว้ดังนี้

๑) **ด้านเมตตาทายกรรม** คือ การกระทำทางกายด้วยความรักความปรารถนาดีต่อกัน คิดดี การมองกันในแง่ดี มีความหวังดี รักและเมตตาต่อกัน คิดแต่ในสิ่งที่สร้างสรรค์ต่อกัน ไม่อิจฉาริษยา ไม่คิดอคติ รู้จักให้ออกาส และให้อภัยต่อกันและกันอยู่เสมอ

๒) **ด้านเมตตาวจิกรรม** คือ การพูดจาปราศรัยด้วยความรักความปรารถนาดี พูดกันด้วยความรัก ความปรารถนาดี รู้จักการพูดให้กำลังใจกันและกัน ไม่พูดจาซ้ำเติม หรือนินทาว่าร้าย ในยามที่มีใครทำผิดพลาดหรือหกล้มลง ทั้งต่อหน้าและลับหลัง พูดแนะนำในสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ พูดอย่างไรก็ตามอย่างนั้น ไม่โกหกมดเท็จ

๓) **ด้านเมตตาโมกรรม** คือ การมีความคิดความดำริด้วยความรักความปรารถนาดีต่อกัน มีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักสัมาคารวะ ไม่เบียดเบียน หรือรังแกกัน ไม่ทำร้ายกันทั้งทางกายและจิตใจ ทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้องต่อกันอยู่ตลอดเวลา

๔) **ด้านสาธารณโภคี** คือ การรู้จักแบ่งปันผลประโยชน์กันด้วยความยุติธรรม ช่วยเหลือกัน ไม่เห็นแก่ตัวหรือประโยชน์ส่วนตน ไม่เอารอดเอาเปรียบกัน และเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกันอยู่เสมอ

๕) **ด้านศีลสามัญญตา** คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือวินัยต่าง ๆ อย่างเดียวกัน เคารพในสิทธิเสรีภาพของบุคคล ไม่ก้าวร้าวหน้าทีกัน ไม่อ้างอำนาจบาตรใหญ่ ไม่ถืออภิสิทธิ์ใด ๆ ทั้งปวง

๖) **ด้านทัญญูสามัญญตา** คือ ไม่ยึดถือความคิดของตนเป็นใหญ่ รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นอยู่เสมอ ปรับมุมมองให้ตรงกัน มีความคิดเห็นเป็นอย่างเดียวกัน รู้จักแสวงหาจุดร่วม และ สงวนไว้ซึ่งจุดต่างของกันและกัน

๔.๓ องค์ความรู้

๔.๓.๑ องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา ทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ สามารถแสดงในลักษณะแผนภาพความสัมพันธ์ของความ

ต้องการแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลัก สาระณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอเสีตา ที่สามารถนำไปพัฒนาความ เป็นอยู่ของประชาชนได้จริงตาม องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสาระณียธรรม มีดังนี้

๑.การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ การวิจัยได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนา ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ในชุมชน โดยเน้นการใช้หลักสาระณียธรรมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับ ชุมชน

๒.การมีส่วนร่วมของประชาชน: ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ออกความคิดเห็นและการแก้ไขปัญหาของชุมชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้

๓.การสื่อสารและการเปิดเผยข้อมูล การแจ้งประกาศเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนอย่าง เปิดเผยในที่สาธารณะหรือสื่อต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและการมีส่วนร่วมของ ประชาชน

๔.การรับรู้การใช้จ่ายงบประมาณ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณแก่ ประชาชนเป็นสิ่งที่ควรพัฒนาเพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่าย

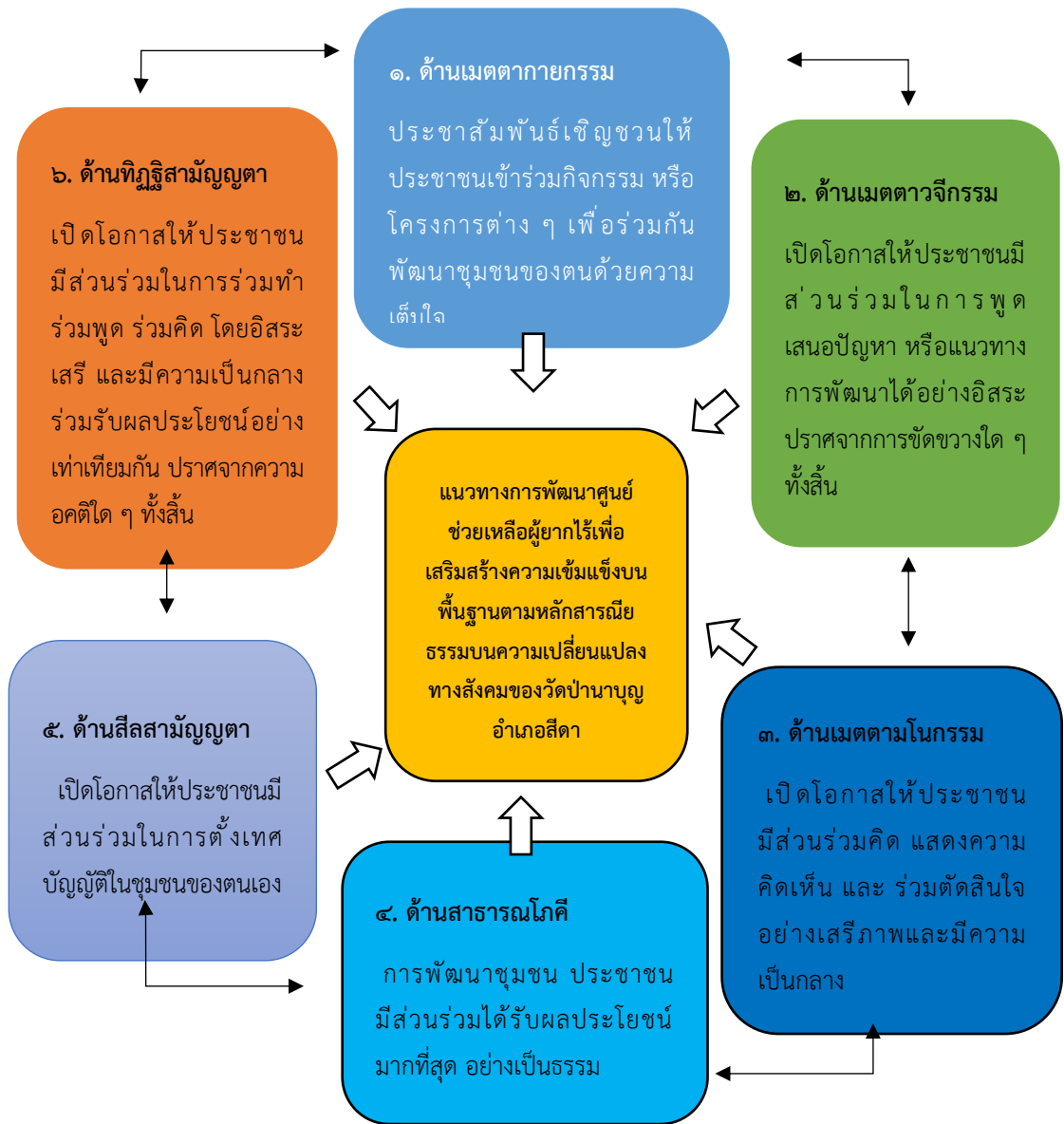
๕.การสร้างความเข้มแข็งในชุมชน การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสาระณีย ธรรมสามารถนำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งในชุมชนและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้จริง

วัตถุประสงค์กับวิธีการศึกษาตาม วัตถุประสงค์หลักคือการหาวิธีพัฒนาศูนย์ฯ ให้เข้ากับ บริบทของชุมชน วิธีการวิจัยแบบผสมช่วยให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายทั้งเชิงลึกและเชิงกว้าง ทำให้ สามารถสะท้อนปัญหาและแนวทางการพัฒนาได้ครอบคลุมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์กับผลการวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและการใช้หลักสาระณีย ธรรมในการพัฒนาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่เน้นการสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนและคุณภาพชีวิต ที่ดีขึ้น

วิธีการศึกษาและผลการวิจัยกับการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกช่วยให้ได้ ข้อมูลที่ชัดเจนทั้งในด้านทัศนคติของชาวบ้านและแนวทางการพัฒนา ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้สะท้อนถึง ความสำคัญของการใช้หลักธรรมและการมีส่วนร่วมของชุมชน

แผนภาพที่ ๔.๑ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑ การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักสภารณียธรรม

๔.๓.๒ องค์กรความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ แสดงให้เห็นว่า ความต้องการแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสภารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่าบุญอำเภอสีดาหลักสภารณียธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมในพระพุทธศาสนา มาเป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ โดยเป็นการประยุกต์ใช้หลักการเมตตา ความสามัคคี และความเสมอภาคในการทำงานร่วมกับชุมชน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการใช้หลักธรรมนี้ไม่เพียงแต่ช่วยในการแก้ไขปัญหาผู้ยากไร้

แต่ยังช่วยสร้างความเข้มแข็งในระดับชุมชนผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนของการพัฒนา นั้น จะต้องประกอบด้วย

๑) ด้านเมตตากายกรรม เทศบาลควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงรายละเอียด วัน เวลา ที่จะมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ล่วงหน้า เพื่อให้ประชาชนเตรียมพร้อมในการร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้วยความเต็มใจ แสดงอาการกิริยาสุภาพ เคารพนับถือกันประดุจเครือญาติ

๒) ด้านเมตตาวจีกรรม เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ประชาชนได้เสนอปัญหาที่ตนได้รับความเดือดร้อน หรือร่วมหาแนวทางแก้ไขปัญหาหรือแนวทางการพัฒนาชุมชน รับฟังอย่างเปิดใจ และมีความเคารพต่อกัน

๓) ด้านเมตตามโนกรรม เทศบาลควรเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมทุกครั้ง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนช่วยกันคิด เสนอแนะ และหาแนวทางในการพัฒนาชุมชน และควรใช้คำพูดที่สุภาพ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความเป็นกลาง ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนร่วมกัน คิดแผนหรือโครงการต่าง ๆ อย่างเสมอภาค ไม่เอาความคิดของฝ่ายตนเป็นใหญ่ คำนึงถึงความสำคัญกับชุมชนที่ควรจะได้รับการพัฒนา ก่อน - หลัง และร่วมตัดสินใจจากสภาพความเป็นจริงในการดำรงชีวิตของประชาชนตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับมากที่สุด และควรมีจุดมุ่งหมาย ชุมชนละตู้ เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เสนอปัญหาของประชาชน ข้อเรียกร้อง หรือข้อร้องเรียนได้อย่างเต็มที่ และอิสระ

๔) ด้านสาธารณโภคี การจะทำหรือไม่ทำโครงการใด ๆ เทศบาลจะต้องคำนึงถึง Output และ Outcome ที่ส่งผลกระทบต่อหรือผลประโยชน์แก่ประชาชนส่วนใหญ่เป็นหลักสำคัญ ทำประชาพิจารณ์ให้ประชาชนในชุมชนได้รับรู้ข้อมูลรายละเอียดของโครงการ ว่ามีขั้นตอนการใช้งบประมาณอย่างไร และส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพเสริม มีรายได้เพิ่ม เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ส่งเสริมให้แต่ละชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตสินค้า ทำเป็นสินค้าประจำถิ่น เพื่อนำมาขายให้กับนักท่องเที่ยวเป็นของฝากกลับบ้าน

๕) ด้านศีลสามัญญตา คือ ในการจัดตั้งเทศบัญญัติ เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในการจัดตั้งเทศบัญญัติ ร่วมกำหนดกฎ ระเบียบ กฎเกณฑ์ ของตนเอง เพื่อความโปร่งใส ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน และต้องปฏิบัติกันทุกคน ไม่ยกเว้นบุคคลใดเป็นกรณีพิเศษ

๖) ด้านทิวฐีสามัญญตา คือ การที่เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมทำ ร่วมเสนอแนะ ร่วมแสดงความคิดเห็น โดยอิสระ ปราศจากการบังคับหรือข่มขู่ มีความโปร่งใส ไม่ปิดกั้นความคิดที่ประชาชนที่ได้เสนอแนะมา ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความเสมอภาค ยอมรับมติในที่

ประชุม แล้วนำไปปฏิบัติได้ โดยปราศจากความอคติ และการจะทำกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับมากที่สุด และคุ้มค่ากับงบประมาณที่นำไปพัฒนา ในการทำงานของคุณฯ ซึ่งช่วยเพิ่มความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมของประชาชน งานวิจัยเสนอให้คุณฯ ช่วยเหลือผู้ยากไร้เปิดเผยข้อมูลทางการเงินและการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใส และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ นี่เป็นแนวทางใหม่ที่ไม่เพียงแต่สร้างความเชื่อมั่นในชุมชน แต่ยังเสริมสร้างความยั่งยืนในกระบวนการพัฒนา

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและประวัติความเป็นมาของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ วัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา และเสนอแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปผลได้ดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการอภิปรายผลของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเน้นถึงความสำคัญของการใช้ หลักสารณียธรรม ในการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ โดยเฉพาะด้านเมตตาและความสามัคคี ซึ่งช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ผลการวิจัยพบว่าหลักธรรมด้านต่างๆ เช่น เมตตา กายกรรม และเมตตา วชิกรรม มีบทบาทสำคัญในการทำให้ชาวบ้านร่วมมือและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการร่วมกันตัดสินใจและแสดงความคิดเห็นส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวในชุมชนโดยจำแนกดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๖๗ คน โดยจำแนกตามเพศ

ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๐๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕๙ และเป็นเพศชาย จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๔๑ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๖๗ คน โดยจำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๕๑ รองลงมา ผู้ที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๔ ผู้ที่มีอายุ ๒๐ - ๓๐ ปี จำนวน ๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๔ และผู้ที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๘๑

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๖๗ คน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๑๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๕๑ รองลงมา ระดับประถมศึกษา จำนวน ๑๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๑๕ ระดับอนุปริญญา/ปริญญาตรี จำนวน ๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๒๕ ระดับไม่ได้รับการศึกษา จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๒๗ และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๒ ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๖๗ คน โดยจำแนกตามอาชีพ

ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน ๑๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒๔ รองลงมา มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๑๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๔๓ มีอาชีพอาชีพอื่น ๆ (ประมง) จำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗ มีอาชีพราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๗ และมีอาชีพเกษตรกร จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๒ ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓๖๗ คน โดยจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้ ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐. - จำนวน ๑๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๐๖ รองลงมา

มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐. - จำนวน ๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๖๑ มีรายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐. - จำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๕ มีรายได้ ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐. - จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙๙ และมีรายได้ ๒๐,๐๐๑. - ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙๙

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณิธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง

พบว่า ระดับการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณิธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๓.๗๘, S.D. = ๐.๗๖) สรุปในแต่ละด้านจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้

ด้านศีลสามัญญตา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = ๓.๘๘, S.D. = ๐.๘๖)

ด้านเมตตาวจีกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.79, S.D. = 0.83$)

ด้านสาธารณโภคี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.79, S.D. = 0.76$)

ด้านเมตตามโนกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.77, S.D. = 0.88$)

ด้านทิวฐีสามัญญตา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.73, S.D. = 0.92$)

ด้านเมตตากายกรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 3.73, S.D. = 0.90$)

๕.๑.๒.๑ ด้านเมตตากายกรรม

การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ในด้านเมตตากายกรรม พบว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมลงมือทำในการทำกิจกรรม หรือโครงการเพื่อพัฒนาในชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.92, S.D. = 1.92$) ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุและอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชนมี ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารการเงินเพื่อนำมาพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

๕.๑.๒.๒ ด้านเมตตาวจีกรรม

การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ในด้านเมตตาวจีกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79, S.D. = 0.83$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอปัญหาเรื่องต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.91, S.D. = 0.95$) รองลงมา คือ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ในกิจกรรมพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.85, S.D. = 0.99$) ส่วนข้อที่ว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้วิพากษ์การใช้ทรัพยากรหรืองบประมาณในโครงการพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 3.63, S.D. = 1.10$)

๕.๑.๒.๓ ด้านเมตตามโนกรรม

พบว่า การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ในด้านเมตตามโนกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77, S.D. = 0.88$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ แจ้างประกาศเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ หรือสื่อต่าง ๆ ด้วยจิตเป็นกลาง

มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.91, S.D. = 0.99$) รองลงมา คือ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ให้เกียรติและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีช่องทางในการเสนอปัญหาโดยตรงไปตรงมา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.75, S.D. = 1.04$) ส่วนข้อที่ว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและตัดสินใจในการพัฒนาเรื่องต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 3.72, S.D. = 1.16$)

๕.๑.๒.๔ ด้านสาธารณโภคี

การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ในด้านสาธารณโภคี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79, S.D. = 0.76$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในอำนาจในการตรวจสอบและควบคุมการทำงานของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.95$) รองลงมา คือ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเพราะต้องการความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในชุมชน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.79, S.D. = 0.97$) ส่วนข้อที่ว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 3.57, S.D. = 1.02$)

๕.๑.๒.๕ ด้านสิทธิสามัญญตา

การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ในด้านสิทธิสามัญญตา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88, S.D. = 0.86$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำของชุมชนด้วยความสุจริตมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.05, S.D. = 1.02$) รองลงมา คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดูแล การเลือกตั้งให้เป็นไปตามกติกา อย่างเสมอภาคกัน

มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.93, S.D. = 1.04$) ส่วนข้อที่ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรของเทศบาลได้อย่างเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 3.77, S.D. = 1.12$)

๕.๑.๒.๖ ด้านทฤษฎีสัมถัญญา

การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทาง สังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ในด้านทฤษฎีสัมถัญญา อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = ๓.๗๓, S.D. = ๐.๙๒)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นปัญหาและการแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยปราศจากความขัดแย้ง

มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{X} = ๓.๘๔, S.D. = ๐.๙๒) รองลงมา คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าโครงการพัฒนาชุมชนของตนได้อย่างสะดวก โดยไม่มีการขัดขวางหรือกีดกัน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = ๓.๘๓, S.D. = ๑.๐๕) ส่วนข้อที่ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้การใช้จ่าย งบประมาณมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด (\bar{X} = ๓.๔๒, S.D. = ๑.๒๙)

๕.๑.๓ สรุปผลวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

จากการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา หลักสารณียธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมในพระพุทธศาสนา มาเป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ โดยเป็นการประยุกต์ใช้หลักการเมตตา ความสามัคคี และความเสมอภาคในการทำงานร่วมกับชุมชน

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการใช้หลักธรรมนี้ไม่เพียงแต่ช่วยในการแก้ไขปัญหาผู้ยากไร้ แต่ยังช่วยสร้างความเข้มแข็งในระดับชุมชนผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนของการพัฒนา การวิจัยได้อภิปรายถึง ความยั่งยืนของการพัฒนา ผ่านการใช้หลักสารณียธรรม การพัฒนาโดยเน้นการให้ความสำคัญกับชุมชนและการมีส่วนร่วมอย่างเสมอภาคไม่เพียงแต่สร้างความเข้มแข็งในระยะสั้น แต่ยังช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างเท่าเทียมกันและการยึดมั่นในหลักธรรมจะเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างชุมชนที่มั่นคงและยั่งยืน โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในแต่ละด้านไว้ ดังนี้

๑. ด้านเมตตาการุณ

๑.๑ ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาแต่ละด้าน ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ของวัดป่านาบุญ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดแนวคิด Mind map ถึงความต้องการที่แท้จริง เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน และนำมาจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนใน

ชุมชนได้ในเชิงประจักษ์ เป็นรูปธรรมตรงกับความต้องการ และควรแจ้งประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึง แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ล่วงหน้าก่อนการดำเนินการ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ และวางแผนในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ

๑.๒ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ของวัดป่านาบุญควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชน อย่างเสมอภาค ถือหลักคุณธรรม ดึงชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือ โครงการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ในการร่วมทำกิจกรรมโครงการ เช่น โครงการ Big Cleaning Day โครงการปลูกต้นไม้ กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาบำเพ็ญประโยชน์ การที่จะให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการ ๆ ควรเริ่มตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ของผู้นำ แจ้งให้ชาวบ้าน รับทราบ ร่วมดำเนินงาน ชาวบ้านต้องร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจเต็มกำลังความรู้ความสามารถของ ตนเอง ทำให้งานหรือภารกิจดังกล่าวสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย และทำให้ประชาชนเห็นคุณค่าและ ความสำคัญในชุมชนของตนเอง

๑.๓ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ของวัดป่านาบุญควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง คณะกรรมการภายในชุมชน ซึ่งจะช่วยให้รู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชนอย่าง แท้จริง เพราะคณะกรรมการชุมชนสามารถเข้าถึงและรู้ปัญหาของประชาชนในชุมชนของตนได้ดีที่สุด และควรจัดตั้งหน่วยงานดูแลรักษาความสะอาดของแม่น้ำ ลำคลอง ควรแจ้งให้เรือประมงที่เข้ามาใน แม่น้ำ ลำคลอง รู้กฎ ระเบียบ ข้อห้าม และข้อปฏิบัติ และประชาชนควรมีส่วนร่วมในการช่วยดูแล รักษาแม่น้ำลำคลองอีกแรงหนึ่งด้วย

๑.๔ ให้โอกาสทุกคน ประกาศเชิญชวนทำกิจกรรมร่วมกัน ร่วมประชุม ประเมินกิจกรรม อย่างเปิดเผย ใช้หลักเมตตาธรรมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

๑.๕ ควรมีแนวทางพัฒนาตามหลักของประชาชน ร่วมกันมือทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการ ทำงานร่วมกับประชาชนในพื้นที่ ร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ และงานพัฒนาของเทศบาล มีการอบรม ประชาชนตามความเหมาะสม ร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาหรือกิจกรรมอื่น ๆ ภายในวัดและ ในพื้นที่อื่น ๆ

๒. ด้านเมตตาธรรม

๒.๑ จัดให้มีการประชุมร่วมแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ ในการทำหรือไม่ทำ โครงการใดหรือสิ่งใดในพื้นที่ของชุมชน ให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision) เพราะประชาชนในชุมชนย่อมรู้ว่าโครงการที่จะทำมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของพวกเขาอย่างไร

๒.๒ ในการประชุมหรือการประชาคม การพูดแสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะใด ๆ ต้องใช้ถ้อยคำที่ดี ที่สุภาพ และให้เกียรติซึ่งกันและกันในการใช้ถ้อยคำนั้น มีการพูดคุยอย่างเสรีใน

ประเด็นที่กำลังประชุม หรือในปัญหาต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ ยกย่องเชิดชูในการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ของผู้ร่วมประชุม

๒.๓ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าเสนอปัญหาที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนที่แท้จริง เช่น ถนน น้ำประปา ได้อย่างอิสระ ให้ชาวบ้านมีบทบาทและกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นมากยิ่งขึ้น พุดแนะนำในการแก้ปัญหา พุดด้วยความปรารถนาดี ที่สำคัญ เมื่อชาวบ้านเสนอไปแล้ว รัฐจะต้องทำ เมื่อคิดว่าเกิดผลประโยชน์ต่อชุมชน

๒.๔ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมประชุมในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนของตน และเปิดใจให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เสนอปัญหา หรือแนวทางการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างอิสระ ควรสอบถามปัญหาที่แท้จริงจากชาวบ้านในชุมชนนั้น ๆ แล้วนำมาวางแผนหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกับประชาชนในชุมชนที่มีปัญหา และทั้ง ๒ ฝ่าย ควรเปิดใจรับฟังซึ่งกันและกัน ไม่ขัดขวางหรือกีดกัน ร่วมกันหาวิธีแก้ไขหรือแนวทางการพัฒนาให้ชุมชนของตนได้เจริญมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอเสีตา จังหวัดนครราชสีมา ด้านเมตตาธรรม พบว่า เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ประชาชนได้เสนอปัญหาที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อน หรือแนวทางแก้ไขปัญหา หรือแนวทางการพัฒนาชุมชน และควรรับฟังอย่างเปิดใจ ไม่ขัดขวางหรือกีดกัน มีความเคารพต่อกัน

๓. ด้านเมตตาธรรม

๓.๑ ประชาสัมพันธ์ กระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมพูดคุย เสนอแนะ และสอบถามปัญหาที่ประชาชนมองเห็น โดยยึดหลักนโยบายของทางราชการ และหลักทฤษฎีที่นักวิชาการได้คิดค้นไว้ในด้านนั้น ๆ และร่วมตัดสินใจจากสภาพความเป็นจริงในการดำรงชีวิตของประชาชนตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ ต้องไม่มีการบังคับ ให้อยู่บนพื้นฐานความมีเสรีภาพ และความเสมอภาคในการตัดสินใจได้ และควรมีผู้จุดหมาย ชุมชนละตู้ เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แจ้งปัญหาข้อเรียกร้อง หรือข้อร้องเรียนของประชาชนได้อย่างเต็มที่

๓.๒ การจัดทำโครงการที่จะส่งผลกระทบต่อด้านใดด้านหนึ่ง ต่อผู้คน สิ่งมีชีวิตหรือสิ่งแวดล้อม จะต้องให้มีการจัดทำ ETA หรือ EHIA ตามความเหมาะสมของโครงการ

๓.๓ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ถือเป็นเรื่องสำคัญในการร่วมกันคิดแผนโครงการกิจกรรมต่าง ๆ เพราะนั่นคือจุดเริ่มต้นในการพัฒนา ไม่ใช่ให้ประชาชนไปทราบตอนลงประชามติ ซึ่งถือว่าประชาชนทราบเรื่องตอนปลายเหตุ ความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ทำเพื่อประโยชน์ต่อชุมชนนั้น ต้องเป็นความคิดเห็นที่เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวม มิใช่ถือประโยชน์ต่อส่วนตนหรือพวกพ้องเป็นหลัก และควรให้เกียรติประชาชนทุกคนด้วยใจเป็นกลาง จำไว้ในใจว่า ทุกคนที่เข้าร่วม

ประชุมมีความเสมอภาคในสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ไม่ควรดูหมิ่นคนใดคนหนึ่ง ทำใจเป็นกลาง ฟังการนำเสนอต่าง ๆ อย่างเสมอกัน

๓.๔ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ควรนำปัญหาที่มีในชุมชนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในที่ประชุม เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขหรือการพัฒนา และต้องมีความเป็นกลาง ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชน ร่วมกันคิดแผนหรือโครงการต่าง ๆ อย่างเสมอภาค ไม่เอาความคิดของฝ่ายตนเป็นใหญ่ ไม่ผูกขาดในด้านความคิดให้ประชาชนในชุมชนมีสิทธิเสนอความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชน และให้เสียงส่วนใหญ่ มีแนวคิดในการช่วยเหลือสังคม วางแผนงานที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน รับฟังและปฏิบัติตามนโยบายความคิดของส่วนรวมที่ถูกต้องและเป็นธรรม มิใช่แค่รับฟัง แต่พอเริ่มปฏิบัติงานก็ทำตามแผนที่ตนคิดไว้ก่อนหน้านี้นี้มาดำเนินงาน ซึ่งอาจจะทำให้โครงนั้นเกิดปัญหา ทำให้ผู้รับเหมางานทำงานได้ไม่ตรงตามเกณฑ์ประเมินที่ได้วางไว้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อชุมชนนั้นในภายภาคหน้า

การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม เพื่อร่วมกันเสนอความคิดเห็น แนวทางพัฒนา หรือแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนของตนเอง จะทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ตรงจุด และยังสามารถร่วมกันคิดแผน โครงการการพัฒนาชุมชนที่เกิดประโยชน์แก่ประชาชน ชุมชน และส่งผลดีต่อเทศบาลอีกด้วย

๔. ด้านสาธารณโภคี

๔.๑ ในการจะทำหรือไม่ทำโครงการใด ๆ จะต้องคำนึงถึง Output และ Outcome ที่ส่งผลกระทบต่อหรือผลประโยชน์แก่ประชาชนส่วนใหญ่เป็นหลักสำคัญ มิใช่เพื่อคนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด เป็นการเฉพาะ ผลลัพธ์ที่ได้ คนส่วนใหญ่จะต้องได้อย่างเสมอภาค

๔.๒ ในการพัฒนาในแต่ละด้านนั้น ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนส่วนใหญ่จะได้รับ และก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณนั้น ๆ ต่อส่วนรวมให้มากที่สุด จะต้องชี้แจงงบประมาณ เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้รายละเอียดของงบประมาณที่นำมาพัฒนา ว่ามันคุ้มกับงานที่ออกมาหรือไม่อย่างไร

๔.๓ การจัดการบริการความสะอาด ตามลำดับก่อน - หลัง การบริการความสะอาดต่าง ๆ

จัดระเบียบ ปฏิบัติเสมอกัน ไม่สองมาตรฐาน และมีการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ อย่างเท่าเทียม

๔.๔ การที่ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้จะคิดแผน โครงการ หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชน ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ มิใช่ผู้รับเหมาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่เช่นนั้น การร่วมมือของประชาชนในชุมชนก็จะล้มเหลว อย่างเช่นปัจจุบัน และการทำโครงการต่าง

ๆ ควรทำประชาพิจารณ์ให้ประชาชนในชุมชนได้รับรู้ข้อมูลรายละเอียดของโครงการว่ามีขั้นตอนการใช้งบประมาณอย่างไร ชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบถึงผลกระทบและผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับต่อโครงการที่จะกระทำ

๔.๕ เมื่อมีผลประโยชน์ หรืองบประมาณมาสู่ชุมชน ควรจัดสรรสัดส่วนให้เป็นธรรม ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ผู้มีอำนาจหน้าที่ไม่ควรเห็นแก่ได้โดยประโยชน์ส่วนตัว ต้องคำนึงถึงผู้ด้อยโอกาสเป็นลำดับแรก จัดสรรผลประโยชน์ให้เป็นธรรมที่สุด และส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่ม มีอาชีพเสริมเพียงพอต่อการดำรงชีวิต สนับสนุนให้ประชาชนฝึกอบรบอาชีพเสริมต่าง ๆ ส่งเสริมให้แต่ละชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตสินค้า สำหรับจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว และให้กลุ่มอาชีพที่มีอยู่เดิม ควรขยายงาน ขยายตลาด เพื่อต่อยอดให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๕. ด้านสิทธิสามัญชน

๕.๑ การจัดทำเทศบัญญัติ หรือข้อกำหนดใด ๆ ในการใช้กับคนหรือประชาชนในชุมชน หรือเขตเทศบาลนั้น ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อม ในการสร้างหรือกำหนด กฎเกณฑ์ และเห็นชอบร่วมกันก่อนที่จะประกาศใช้

๕.๒ การอยู่ร่วมกันในสังคม ควรต้องยึด “หลักนิติธรรม” นั่นคือ ความถูกต้องตามระเบียบ หรือข้อกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนในสังคมได้เคารพกฎกติกาเดียวกันอย่างเสมอภาค

การบริหารงบประมาณก็เช่นกัน ต้องคำนึงถึงหลักนิติธรรม

๕.๓ จัดระบบปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเสมอภาค ทุกคนที่ปฏิบัติตามระเบียบ จะได้รับการบริการที่ดี ไม่ส่งเสริมหรือย่อหย่อนต่อผู้ไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ ควรให้บริการประชาชนด้วยความเต็มใจ ความโปร่งใส และตรงไปตรงมา ต้องเปิดเผยรายละเอียดทุกอย่างให้ประชาชนได้รับรู้

๕.๔ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ต้องยึดหลักการตามระเบียบ และต้องปฏิบัติกัน

ทุกคนทุกกลุ่มอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน ควรที่จะแจ้งให้ประชาชนทราบถึงปัญหา แล้วร่วมกันหาทางแก้ไข ควรชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบถึงผลกระทบและผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และส่งผลต่ออนาคตของชุมชนอย่างไร สิ่งต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมานี้ ควรเป็นไปตามขั้นตอนและแก้ไขตามกระบวนการที่ถูกต้อง

๕.๕ ควรให้ประชาชนร่วมตั้งกฎ ระเบียบของชุมชนตนเอง เพื่อจะได้ประพฤติ ปฏิบัติให้เหมือน ๆ กัน การตั้งกฎ ระเบียบของชุมชนแต่ละชุมชน อาจจะต้องตั้งกฎ ระเบียบ เหมือนกับชุมชนอื่น หรือคล้ายกัน หรือต่างกันได้ อยู่ที่สภาพแวดล้อม และความเป็นอยู่ของประชาชนแต่ละชุมชน

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา ด้านศีลสามัญญตาพบว่า ในการจัดตั้งเทศบัญญัติ เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในการจัดตั้งเทศบัญญัติร่วมกำหนดกฎ ระเบียบ กฎเกณฑ์ ของตนเอง เพื่อความโปร่งใส ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน และต้องปฏิบัติกันทุกคน ไม่ยกเว้นใครเป็นกรณีพิเศษ

๖. ด้านทฤษฎีสามัญญตา

แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา ด้านทฤษฎีสามัญญตาพบว่า การที่เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมทำ ร่วมเสนอแนะ ร่วมแสดงความคิดเห็น โดยอิสระ มีความโปร่งใส ไม่ควรปิดกั้นความคิดที่ประชาชนได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความเสมอภาค ยอมรับมติในที่ประชุม แล้วนำไปปฏิบัติได้ โดยปราศจากความอคติ เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ควรให้ประชาชนร่วมเป็นกรรมการต่าง ๆ ของเทศบาลตามระเบียบที่กำหนด และการจะทำกิจกรรม หรือโครงการใด ๆ ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และคุ้มค่างบประมาณที่นำไปพัฒนาให้มากที่สุด

๖.๑ นโยบายต่าง ๆ ที่ผู้บริหารจัดการทำ จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น และต้องตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่อย่างแท้จริง มิใช่เพื่อกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด เป็นการเฉพาะ ทุกคนสามารถเข้าถึงผลประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าของโครงการที่ได้จัดทำ

๖.๒ ไม่ควรปิดกั้นความคิดที่ประชาชนที่ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนา ทั้งนี้ข้อเสนอแนะนั้น ต้องคำนึงถึงความถูกต้องและชอบธรรมเป็นหลัก

๖.๓ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาร่วม

ทำกิจกรรม ร่วมวางแผน ร่วมเสนอปัญหา และร่วมคิดหาแนวการพัฒนาชุมชน โดยอิสระ เทศบาลควรให้ข้อมูลข่าวสารโดยไม่ปิดบังข้อมูลใด ๆ ทั้งสิ้น และควรนำเอาความเห็นต่างทั้งหลาย มาหลอมรวมกัน แล้วร่วมกันคิดหาแนวทางในการพัฒนาที่ดีที่สุดมาใช้

๖.๔ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ควรให้เกียรติผู้ร่วมงานหรือประชาชนด้วยหัวใจที่ไม่มีอคติ ต้องลดทฤษฎีของตนเองในเวลาร่วมประชุม รับฟังความคิดเห็นต่างของผู้ร่วมประชุมอย่างเสมอภาค และยอมรับมติในที่ประชุม แล้วนำไปปฏิบัติได้โดยปราศจากความอคติ เวลาที่มีผู้อื่นมาติเตียน ควร

ยอมรับคำติเตียนจากผู้อื่นด้วยใจ ไม่โกรธ ไม่อาคาศแค้น ควรนำคำติเตียนนั้นมาพิจารณา แล้วแก้ไขให้ดีขึ้น

๖.๕ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ไม่ควรมีการแบ่งชั้นวรรณะ มีความเสมอภาค ชาวบ้านสามารถมีสิทธิ์เสนอโครงการและตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา

๖.๖ ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ควรเน้นความจริงใจ มีจิตใจที่จะพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้าจริง ๆ มีความโปร่งใส และยุติธรรมในการพัฒนา ประชาชนในพื้นที่ต้องมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน และประชาชนสามารถตรวจสอบ ทักถ่วง และคัดค้าน ในการเสนอโครงการนั้น ๆ ที่ประชาชนเห็นว่าไม่สมเหตุผล หรือไม่ถูกต้องตามแบบแปลน

๖.๗ การบริหารการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม โดยปราศจากคามทิฐิ หรืออคตินั้น เทศบาลควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ไม่จัดทำแผนแต่งตั้งกรรมการหรือที่ปรึกษา ให้ประชาชนร่วมเป็นกรรมการต่าง ๆ ของเทศบาลตามระเบียบที่กำหนด

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

ศึกษาสภาพปัญหาและประวัติความเป็นมาของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ วัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมาวัดป่านาบุญ ตั้งอยู่บ้านตลาดนาบุญ ถนนมิตรภาพ หมู่ที่ ๑ ตำบลโพหนองอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา เดิมเป็นที่พักสงฆ์ มีนามเดิมว่า ที่พักสงฆ์ป่าอัมพวนโทยาราม มีเนื้อที่ ๑๗ ไร่ ๒ งาน ๒๕ ตารางวา ที่พักสงฆ์ป่าอัมพวนโทยาราม ไม่ปรากฏหลักฐานที่ชัดเจน นอกจากการบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ที่เล่าต่อกันมาว่า เมื่อ ปี พ.ศ.๒๕๐๘ การมีส่วนร่วมของวัดป่านาบุญ นั้น โดยเฉพาะผู้นำทางศาสนา เป็นตัวเชื่อมหลักระหว่างผู้คนในชุมชนและศาสนาและ เริ่มมาจากสถาบันทางสังคม คือ ครอบครัวที่ช่วยอบรมให้เรียนรู้ระเบียบของสังคม รวมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่สมาชิกใหม่ที่ถือกำเนิดขึ้นมา เช่น การพูด การแต่งกาย การดำรงชีวิต การรู้จักพิจารณาว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ตลอดจนการเรียนรู้แบบแผนและวิธีปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคม สถาบันศาสนา ทำหน้าที่ช่วยสนองความต้องการด้านจิตใจ เสริมสร้างกำลังใจให้สมาชิกในสังคมศาสนาเป็นที่ยึดถือและใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ พระสมุห์อมร อมโร (สีด้า) และ พระครูโฆสิตวัณนาภูกุล ที่พบว่า ผู้นำของสงฆ์เป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าต่อสมาชิกในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมกับวัดหรือองค์กรต่าง ๆ ผ่านวิธีการเผยแผ่^๑

แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณีย์ธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา ด้านเมตตา ภายกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า เทศบาลตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมลงมือทำในการทำกิจกรรม หรือโครงการเพื่อพัฒนาในชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ เทศบาลตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุและอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน ส่วนข้อที่ว่า เทศบาลตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารการเงินเพื่อนำมาพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วิชญ์ หยกจินดา** ที่ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ด้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การที่ประชาชนได้ร่วมกันออกแรงในการทำกิจกรรมโครงการ ร่วมสนับสนุนทรัพย์สินเงินทอง หรือมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี^๒ การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมเสนอแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณีย์ธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา ด้านเมตตาวัจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอปัญหาเรื่องต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ในกิจกรรมพัฒนา ส่วนข้อที่ว่า เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้วิพากษ์การใช้ทรัพยากรหรืองบประมาณในโครงการพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูนทวิวัฒน์ วิธมโม (มีนุสรณ์)** ที่ได้กล่าวว่า แนวทางการนำหลักสารณีย์ธรรม ๖ ไปประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในด้านเมตตาวัจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับการบริหารตามด้านเมตตาวัจกรรมมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าเทศบาลตำบลปลายบาง ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ สั่งสอน แนะนำ

^๑ พระสมุห์อมร อมโร (สีด้า), พระครูโฆสิตวิธานุกุล, (ม.ย. ๖๒), **แนวทางการประยุกต์ใช้หลักสารณีย์ธรรมในการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านช่อง ตำบลช่อง อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง**, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๔ (มิถุนายน ๒๕๖๑): ๑๗๒๗.

^๒ วิชญ์ หยกจินดา, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน**, (บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๗), หน้า ๗๐.

ตักเตือนด้วยความหวังดีกล่าววาจาสุภาพ แสดงความเคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลังแก่ผู้ที่มา
รับบริการ^๓

แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณีย์ธรรมเพื่อเสริมสร้างความ
เข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา ในด้าน
เมตตาตามโนกรรม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ควรแจ้งประกาศเรื่องต่าง ๆ แก่
ประชาชนอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ หรือสื่อต่าง ๆ ด้วยจิตเป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา
คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีช่องทางในการเสนอปัญหาอย่างตรงไปตรงมา ส่วนข้อที่ว่า เปิดโอกาส
ให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและตัดสินใจในการพัฒนาเรื่องต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่ง
สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phang Kosal และคณะ ที่ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบ
ความคิดเห็นของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัด
กันตลาราชอาณาจักรกัมพูชา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า อยู่ในระดับมาก เพราะ
ประชาชนมีโอกาสในการเข้าร่วมประชุมเสนอความคิดเห็น พิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือ
กิจกรรมของตำบล ร่วมตัดสินใจในการกำหนดแนวทางพัฒนาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน โดย
ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเหล่านั้นได้รับการยอมรับ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ด้านการมีส่วนร่วมใน
การตัดสินใจอยู่ในระดับมาก^๔ ในด้านสารณโภคี อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ประชาชนมีส่วนร่วมที่เข้ามาพัฒนาชุมชนของตน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ประชาชนมีส่วนร่วม
ในการพัฒนาชุมชนของตนเพราะต้องการความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงใน
ชุมชน ส่วนข้อที่ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
ในชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิศร ยืนยง ที่ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมใน
การรับผลประโยชน์ของประชาชนในจังหวัดนครนายก อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะประชาชนได้เข้าไป
มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น เช่น โครงการสวน
สมุนไพร โครงการประปาหมู่บ้าน หมายถึง กิจกรรมการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น
ประชาชนนั้นได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในการได้รับผลประโยชน์จากการจัดกิจกรรมนั้น ๆ ไม่ว่าจะ

^๓ พระครูนนทวิวัฒน์ วีระธมโม (มีนุสรณ์), “การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสารณีย์ธรรม ๖ :
กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), ๑๑๘.

^๔ Phang Kosal และคณะ, การมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการ
พัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันตลาราชอาณาจักรกัมพูชา, ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑๓
(กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๑): ๙๔.

โครงการสวนสมุนไพร โครงการประปาหมู่บ้าน ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น^๕ ในด้านสิทธิสามัญญตา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำของชุมชนด้วยความสุจริต มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกติกา อย่างเสมอภาคกัน ส่วนข้อที่ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรของเทศบาล ได้อย่างเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูปลัดธรรมสรณ์ โสภานุตร** ได้กล่าวว่า แนวทางในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธตามหลักบรรพชาปฏิบัติมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนเมืองโพธิ์ชัย อำเภอโพธิ์ชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓ ผู้ปกครองมีภาวะความเป็นผู้นำในการส่งสอนนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกตนและสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเองได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนได้ปฏิบัติตาม^๖ ส่วนข้อที่ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้การใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูศรีวิฑูเมธี และคณะ** ได้กล่าวว่า การทำความเข้าใจให้ตรงกันอันเป็นส่วนกำหนดพฤติกรรมโดยรวมของสมาชิกในชุมชนบ้านวังโพน ทำได้ด้วยการหมั่นประชุมหารือกัน เมื่อมีงานเกิดขึ้นในหมู่บ้าน ถ้าหากมีการตัดสินใจสำคัญในการขับเคลื่อนให้หลักสารณียธรรมของชุมชนบ้านวังโพนถูกขับเคลื่อนไปได้จะอยู่ที่ผู้นำที่เข้มแข็ง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิกในชุมชน อันทำให้สมาชิกในชุมชนบ้านวังโพนให้การยอมรับและพร้อมที่จะปฏิบัติตาม^๗

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญอำเภอเสีตา จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

^๕ ธนิศร ยืนยง, การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของประชาชนในจังหวัดนครนายก, **มหาจุฬานาครธรรมสารณ**, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๖๑): ๑๒๗ - ๑๒๘.

^๖ พระครูปลัดธรรมสรณ์ โสภานุตร, **แนวทางในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธตามหลักบรรพชาปฏิบัติมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนเมืองโพธิ์ชัย อำเภอโพธิ์ชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๓**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา, ๒๕๖๑), ๙๙.

^๗ พระครูศรีวิฑูเมธี และคณะ, **การสังเคราะห์ประเพณีฮีต ๑๒ เข้ากับหลักสารณียธรรมตามแนวปฏิบัติของชุมชน ตำบลเขาวไร่ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม**, (ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือนมกราคม - เมษายน ๒๕๖๐): ๙๓.

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหาร คณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ ควรปรับปรุงและพัฒนาต่อไปให้ถึงที่สุด มีการบูรณาการยกระดับทักษะศักยภาพบุคลากรของหน่วยงาน ด้วยการฝึกฝนอบรมขั้นตอนการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒) จากผลการวิจัยที่พบว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ

อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผู้บริหาร คณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ ควรรักษาและพัฒนาต่อไปให้ถึงที่สุด มีการบูรณาการเพื่อเพิ่มทักษะศักยภาพในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและประชาชนที่เกี่ยวข้อง

๓) จากผลการวิจัยที่พบว่าแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหาร คณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ ควรปรับปรุงและพัฒนาต่อไปให้ถึงที่สุด มีการบูรณาการด้วยการฝึกฝนอบรมขั้นตอนการทำงานเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔) จากผลการวิจัยที่พบว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผู้บริหาร คณะกรรมการเจ้าหน้าที่ ควรรักษาและพัฒนาต่อไปให้ถึงที่สุด มีการบูรณาการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาศักยภาพของพนักงานและปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กรให้สูงขึ้น โดยวิธีการฝึกอบรม การให้การศึกษา เพื่อเตรียมบุคคลให้มีความพร้อมที่จะทำงานตามความต้องการของมูลนิธิในอนาคต

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ตรงกับงานที่ปฏิบัติอย่างเคร่งครัดทั่วถึง

๒) ควรสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจเป็นการกระตุ้นในการปฏิบัติงาน

๓) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ โดยการจัดให้มีการประชุมเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางในการพัฒนาชุมชน

๔) ควร พัฒนาระบบการสื่อสาร ระหว่างศูนย์ฯ และชุมชนให้มีความชัดเจน โปร่งใส โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งบประมาณ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในพื้นที่

๕) การใช้หลัก สารณียธรรม ในการพัฒนาศูนย์ฯ จะช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยเน้นการเคารพสิทธิและการมีส่วนร่วมอย่างเสมอภาคของทุกฝ่าย

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรมีการศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลของสื่อที่มีผลต่อพฤติกรรมการสร้างจิตอาสาแก่ประชาชน

๒) ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์ฯช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมในจังหวัดอื่น

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____. พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด ๙๑ เล่ม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

ประเวศ วะสี. ประชาคมตำบล ยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ศิลธรรม และสุขภาพ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์กิจ พรีนติ้ง เซ็นเตอร์, ๒๕๔๑.

พุทธทาสภิกขุ. สารนิพนธ์พุทธทาสว่าด้วยวิถีประชาธิปไตยและหัวใจเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร: คณะอนุกรรมการฝ่ายพุทธทาสศึกษา. ๒๕๕๐.

คณะกรรมการการพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔). กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ๒๕๖๐.

ดลพัฒน์ ยศธร. “รูปแบบการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวพุทธศาสตร์”. คุษณินิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๒.

ประเวศ วะสี. การจัดการความรู้: กระบวนการปลดปล่อยมนุษย์สู่ศักยภาพ เสรีภาพ และความสุข. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม. ๒๕๔๘.

พระปิ่น ปณีโต. สัจจะสะสมทรัพย์ : สะสมทุนสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, ๒๕๔๑.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), เศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกลบอลคัมทอง, ๒๕๓๘.

_____. พุทธธรรม (ฉบับปรับปรุงขยายความ). พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๔๖.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), พุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๓๖.

_____. เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ, พิมพ์ครั้งที่ ๙, กรุงเทพมหานคร: Dhammaintrend, ๒๕๔๘.

- _____ . การพัฒนาที่ยั่งยืน, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกลบอลคิมทอง, ๒๕๕๖.
- _____ . พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๕.
- พระพิพิธธรรมสุนทร, การแก้ปัญหาเศรษฐกิจตลอดการ: คติธรรมนำชีวิต, กรุงเทพมหานคร: เลียง เชียง, ๒๕๔๑.
- พระอริยคุณาธาร (เส็ง ปุสโส), ทิพยอำนาจ, ๒๔๙๔, หน้า ๒๓-๒๔, ๑๓๙, หลวงพ่อพุทธทาสภิกขุ กล่าวเช่นกันว่า “อริยสัจก็คือสัมมาทิฐิ อันเป็นองค์ที่หนึ่งของมรรค; และมรรคมืองค์ แปรก็คืออริยสัจข้อที่ ๔ อันเรียกชื่อว่า ทุกขนิโรธคามินีปฏิปธานั่นเอง”, พุทธทาสภิกขุ, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๔๙๗.
- พิราวรรณ ชนะพาร์ท, กระบวนทัศน์การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ เศรษฐกิจพอเพียง, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๑).
- พุทธทาสภิกขุ, การศึกษาสมบูรณ์แบบ:คือวงกลมที่คุ้มครองโลกถึงที่สุด, (กรุงเทพมหานคร: อุกาการพิมพ์, ๒๕๔๙).
- ภิกขุปัญญานันทะ, คำสอนในพระพุทธศาสนา, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕), หน้า ๖๙๘-๖๙๙.
- ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, พ.ศ. ๒๕๕๔, หน้า ๑๙๔๔.
- วัลลภ พรหมทอง, เกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริ, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๐).
- วิทยากร เชียงกุล, เศรษฐศาสตร์มิติใหม่, กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๒.
- สฤณี อาชวานันทกุล, ทุนนิยมมีชีวิตธุรกิจมีหัวใจ, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๕๓.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. การเรียนรู้สู่สมดุลปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับงานวิจัยเพื่อ ท้องถิ่น, (จังหวัดเชียงใหม่: วนิดาการพิมพ์. ๒๕๔๙).
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, รายงานเสนอต่อคณะกรรมการบูรณาการ นโยบายพัฒนาภาค :แผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐. ๒๕๖๔.
- อภิชัย พันธเสน, “จุดยืนของพุทธเศรษฐศาสตร์กับปัญหาความยากจน (ความทุกข์) ตอนที่ ๑,” ใน เศรษฐธรรม รวมบทปาฐกถาภิรตยาจารย์ แห่งเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร: Openbooks. ๒๕๕๓.
- _____ . พุทธเศรษฐศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์. ๒๕๕๘.
- _____ . พุทธเศรษฐศาสตร์ฉบับนิสิตนักศึกษาและประชาชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ดอกหญ้าวิชาการจำกัด. ๒๕๔๙.

(๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์:

พระมหาจุลศักดิ์ จีรวฑฒโน (รณน้อย). “แนวคิดและวิธีการแก้ปัญหาเศรษฐกิจแนวพุทธของปราชญ์อีสาน”. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๔๗.

พระมหาศิริวัฒน์ อริยมณี (จันต๊ะ). “การศึกษาเชิงวิเคราะห์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากมุมมองของพระพุทธศาสนา”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

พระมหาสง่า พลสงคราม, “เปรียบเทียบเศรษฐศาสตร์เชิงพุทธกับเศรษฐกิจพอเพียงในสังคมไทย”, **ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล. ๒๕๔๒.

พระมหาสมโภช ฐิตญาโณ (ศิริพันธ์), “ศึกษาวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์ตามแนวพระไตรปิฎก”, **ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๓๕.

พระวิทยา ญาณสารโร (คุ้มราษฎร์). “ศึกษาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท”. **ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

พวงพยอม เกรียงอุทอง. “การประกอบอาชีพแบบพึ่งตนเองของเกษตรกร”. **วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑.

พิชญ์รัชต์ บุญช่วย, “การศึกษากระบวนการสร้างภavana ๔ โดยใช้หลักไตรสิกขา”. **วิทยานิพนธ์ พุทธ ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๔๙.

พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์. “การใช้การสร้างตัวชี้วัดเพื่อวิเคราะห์ เศรษฐกิจพอเพียงโดยเปรียบเทียบกับพุทธเศรษฐศาสตร์”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

พระธานี เขมธมโม (จำปา), “ศึกษาสัมมาอาชีวะในพระไตรปิฎก”. **ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎี บัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย, ๒๕๕๐.

มบุญ มุกข์ประดิษฐ์, “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา”. **ดุสิตนิพนธ์พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๔๘

พุทธิตา รักพงศ์. “การศึกษาเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ: ศึกษาเฉพาะกรณีภาคีภาค ๔”. **ดุสิตนิพนธ์พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ๒๕๕๑.

ยุทธนา ทาระบุตร, “ยุทธศาสตร์การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติระดับครัวเรือนในชุมชนภาคอีสานตอนใต้”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. คณะรัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ๒๕๕๓.

(๓) รายงานวิจัย:

บำรุง สุขพรรณ และบัว พลรัมย์, “กลยุทธ์ความสำเร็จในการเผยแพร่ธรรมะที่แฝงอยู่ในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระสังฆาธิการในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”, **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒

รายงานที่ตีพิมพ์ฉบับที่ ๑๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙, “ภาวะหนี้สินเกษตรกรและแนวทางการปรับปรุงศักยภาพการดำเนินงานของกองทุนในการกำกับดูแลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์”, **รายงานวิจัย**, ระบบสวัสดิการสังคม, ระบบเศรษฐกิจ, นิพนธ์ พัวพงศกร และคณะ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://tdri.or.th/๒๐๑๖/๑๒/a-study-of-farmers-debt-and-the-improvement-of-the-sledging-funds-under-the-supervision-ofmoac/> [๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๕].

ณิชา สุขสบาย และคณะ. “รูปแบบการเกษตรของชาวลองจันทาที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง”. **รายงานการวิจัย**. ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์, สถาบันวิจัยและพัฒนา: มหาวิทยาลัยศิลปากร. ๒๕๕๔.

พีรธร บุญยรัตพันธุ์ และคณะ, “การศึกษาเพื่อพัฒนานโยบายและกลไกการส่งเสริมความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม”, **รายงานฉบับสมบูรณ์ชุดโครงการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๖), หน้า ๑๒.

สุเทพ พันประสิทธิ์, “การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจของชุมชนบนพื้นฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง”, **รายงานฉบับสมบูรณ์**, คณะเศรษฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๔.

นางสาวเพียว พรหมพันธุ์ใจ. **รายงานโครงการวิจัยโครงการทดสอบและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชผักปลอดภัยเพื่อเพิ่มมูลค่า**. กรมวิชาการเกษตร, ๒๕๖๑.

(๔) บทความ:

วันชัย ทรงเมตตา, “พุทธศาสนากับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง”, **วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์**, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-ธันวาคม ๒๕๕๓): ๓๙.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). “สุขภาวะองค์รวมแนวพุทธ”. **พุทธจักร**. ปีที่ ๕๙ ฉบับที่ ๑๑ (พฤศจิกายน ๒๕๕๘): ๕-๑๐

Ven. Veota Vongpadith, “แนวทางการพัฒนาเกษตรกรไทยสู่การเป็นเกษตรกรอัจฉริยะในยุคไทยแลนด์ 4.0 บ้านลำแดงตำบลหันตะเภาอำเภอวังน้อยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, **วารสาร มจร การพัฒนาสังคม**, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – เมษายน ๒๕๖๖): ๗๐.

(๕) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่และเอกสารอื่น ๆ:

สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา. **บรรยายสรุปจังหวัดนครราชสีมา**. ม.ป.ป.(อัดสำเนา)

(๖) สื่ออิเล็กทรอนิกส์:

กรีนเน็ต, **องค์กรธุรกิจเพื่อสังคม ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และการค้า สหกรณ์กรีนเน็ต และมูลนิธิสายใยแผ่นดิน**, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <https://www.greenet.or.th/แนวทางการเกษตรอินทรีย์/> [๑๑ มีนาคม ๒๕๖๖].

เสรี พงศ์พิศ, **การพัฒนายั่งยืน**, (ออนไลน์) แหล่งที่มา : <http://www.phongphit.com/2013/> [๙ เมษายน ๒๕๖๖].

พระไพศาล วิสาโล, **สุขภาพองค์รวมกับสุขภาพสังคม**, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <https://www.visalo.org/article/healthsukapabkabOngRuam.htm> [๙ เมษายน ๒๕๖๖].

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, ผศ.ดร., “**เศรษฐศาสตร์การเมืองเชิงพุทธ: การจัดการความขัดแย้งผ่านมิติการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ**”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php?articleid=1208&articlegroup_id=187 (๙ เมษายน ๒๕๖๖)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, “**การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**”, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://www.oae.go.th/ewt_news.php?nid=6582 [๙ มีนาคม ๒๕๖๖].

๒. ภาษาอังกฤษ

Albert Amold gore, **An Inconvenient Truth**, คุณากร วาณิชยวิรุฬห์ แปล, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๕๐), หน้า ๓.

E.F. Schumacher, *Small is Beautiful; A Study of Economics as if People Mattered*, (London: Blond and Briggs, 1973), [ออนไลน์], แหล่งที่มา : https://en.wikipedia.org/wiki/Small_Is_Beautiful [๙ เมษายน ๒๕๖๖]

UN Department of Economic and Social Affairs Division For Sustainable Development, **Commission on Sustainable Development (CSD)**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://sustainabledevelopment.un.org/intergovernmental/csd> [๒๒ เมษายน ๒๕๖๖].

Fleischer, A. and Tchetchik, A. (2006). Does Rural Tourism Benefit from Agriculture?, online. Retrieved April 7, 2021, from <http://www.sciencedirect.com>.

Akpınar, N. I., Talay, C. C., and Gundus, S. (2005). Rural Women and Agro tourism in the Context of Sustainable Rural Development: A Case Study from Turkey. *Environment Development and Sustainability*. 6 (4), 473 –486.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ใบรับรองจริยธรรมในมนุษย์

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย ว.๓๑๕/๒๕๖๗

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายงานการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อข้อเสนอการวิจัย: แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา
(Guidelines for Developing Centers to Help the Poor to Strengthen the Foundation According to Saraniyadhamma Principles on Social Change of Wat Pa Na Bun Sida District, Nakhon Ratchasima Province)

รหัสข้อเสนอการวิจัย: MCU RS 800766233

สถาบันที่สังกัด: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้วิจัยหลัก: พระอนันต์ อภินันโท (ผกา), ดร.

เอกสารที่พิจารณาทบทวน

๑. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗
๒. เอกสารชี้แจงข้อมูลผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗
๓. หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗
๔. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	ฉบับที่ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗

(พระมหาสมิบุรณ์ ฐชฌิกโร, รศ.ดร.)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๗

หมายเลขใบรับรอง: ว.๓๑๕/๒๕๖๗

วันที่ให้การรับรอง: ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๗

วันหมดอายุใบรับรอง: ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘

ที่ ยว ๘๐๐๗/ว.๓๑๕

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๔ หมู่ ๑ ตำบลท่าไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๘๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๕ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๕ ๘๐๐๔
www.mcu.ac.th

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง รับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย

เรียน พระอนันต์ อภินนโท (ผกา), คร. / นักวิจัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย เพื่อทำการวิจัยในเรื่อง "แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสภานียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดบ้านนาบุญ อำเภอเสีสา จังหวัดนครราชสีมา" มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณาเครื่องมือการวิจัยของท่าน โดยให้มีการแก้ไขปรับปรุง/เพิ่มเติมเอกสาร ตามเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป.

เรียนมาด้วยความนับถือ

(พระมหาสุมบุรณ์ วุฑฒิกโร, รศ.ดร.)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

หนังสือนำ

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/๑

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล
อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. (๐๕๔) ๒๖๕๕๖๐, ๒๖๕๕๕๖, ๒๖๕๕๕๗, ๒๖๕๕๗๗
โทรสาร (๐๕๔) ๒๖๕๕๖๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

กราบเรียน พระราชวชิราลังการ เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา (ธรรมยุต) วัดชีราลงกรณวราราม
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสัจธรรม
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าปานบุญ อำเภอสีดา
จังหวัดนครราชสีมา”

เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลลงพื้นที่วิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการและนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ
และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้
กราบเรียนมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

กราบเรียนด้วยความเคารพอย่างสูง

(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/๑๖

มหาวิทยาลัยมหาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล

อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

โทร. (๐๕๔) ๒๖๕๕๑๐, ๒๖๕๕๕๖, ๒๖๕๕๕๗, ๒๖๕๕๗๙

โทรสาร (๐๕๔) ๒๖๕๕๖๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

กราบเรียน พระครูสุภัทรธรรมมาทร เจ้าคณะตำบลจักราช (ธรรมยุต) วัดป่าบ้านโคกพลวง
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสัจธรรม
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าบานบุญ อำเภอสีดา
จังหวัดนครราชสีมา”

เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลลงพื้นที่วิจัย จึงขออนุญาต อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการและนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ
และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้า ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

กราบเรียนด้วยความเคารพอย่างสูง

(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

ได้ รมลัมภานท์ 11 คิว เพื่อความสวัสดี
ทุกประการ ด้วยเทอญ
พระครูสุภัทรธรรมมาทร
(จ. ต. จักราช (ธ))

ที่ อว ๘๐๓๖.๗/๖

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร.(๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๙๒๔๕๕๖, ๙๒๔๕๕๗, ๒๖๔๕๗๔

โทรสาร (๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐

ดร. อภินันต์ อภินันโท

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
การเปรียบเทียบ *พระคุณ/พิธีกรรม*
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินันโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักศาสนพิธีธรรม
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา
จังหวัดนครราชสีมา”

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการ
และแก้ปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย หรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พระอนันต์ อภินันโท

(พระอนันต์ อภินันโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน
พระอนันต์ อภินันโท, ดร.
โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

ดร. อภินันต์ อภินันโท
ดร. อภินันต์ อภินันโท

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว พรอนันต์ อภิรักษ์ ได้ทราบ รายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้ว อย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระอนันต์ ผกา, ดร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาพระพุทธศาสนา สังกัดส่วนงานวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา ทำการเก็บข้อมูลประกอบการทำงานโครงการวิจัย/วิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสัจธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ลงชื่อ พระอนันต์ อภิรักษ์ (ผู้เข้าร่วมการวิจัย)
วันที่ 06 เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

พรอนันต์ อภิรักษ์
ลงชื่อ พระอนันต์ อภิรักษ์,ดร. (ผู้วิจัย)
วันที่ 06 เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร.(๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๙๒๔๕๕๖, ๙๒๔๕๕๗, ๒๖๕๕๗๙

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/๑๙

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายธีรวัฒน์ เทียงคาม กำนันตำบลสีดา

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสภารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และแก้ปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย หรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอเจริญพร

(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

น.น.ท. อ. อ. อ.

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว ได้ทราบ รายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้ว อย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปแบบที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระอนันต์ ผากา, ดร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาพระพุทธศาสนา สังกัดส่วนงานวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา ทำการเก็บข้อมูลประกอบการทำงานโครงการวิจัย/วิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดบ้านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ลงชื่อ..... (ผู้เข้าร่วมการวิจัย)

วันที่ ๑๓ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๖๖

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ พระอนันต์ อภินันโท,ดร. (ผู้วิจัย)

วันที่ ๑๓ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๖๖

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว ได้ทราบ รายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้ว อย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระอนันต์ ผาภา, ดร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา ทำการเก็บข้อมูลประกอบการทำงานโครงการวิจัย/วิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ลงชื่อ.....
วันที่ ๑๗ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ พระอนันต์ อภินันโท,ดร. (ผู้วิจัย)
วันที่ ๑๗ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว ประสิทธิ์ สิงทอง ได้ทราบ
รายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้ว
อย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้
ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วม
โครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัว
ข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัว
ข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระอนันต์ ผาภา, ดร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คณะพุทธศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา สังกัดส่วนงานวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา ทำการเก็บข้อมูล
ประกอบการทำงานโครงการวิจัย/วิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตาม
หลักสัจนิยมธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านา
บุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ลงชื่อ..... ประสิทธิ์ สิงทอง (ผู้เข้าร่วมการวิจัย)
วันที่ ๑๓ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสี่ยงที่
อาจจะเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

.....
ลงชื่อ พระอนันต์ อภินนโท,ดร. (ผู้วิจัย)
วันที่ ๑๓ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา
ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลห้วยทะเล
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
โทร.(๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๙๒๔๕๕๖, ๙๒๔๕๕๗, ๒๖๕๕๗๔

ที่ อว ๘๐๓๖.๗/๖

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒ ตำบลสีดา
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

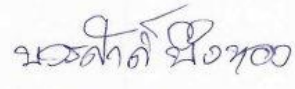
ด้วย พระอนันต์ อภินนฺโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสภารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์ จากท่านเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และแก้ปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย หรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอเจริญพร

(พระอนันต์ อภินนฺโท, ดร.)
นักวิจัย

พสมม.ม.ร.
๓๑/๕/๖๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน
พระอนันต์ อภินนฺโท, ดร.
โทร. ๐๘๕๕-๓๔๒-๐๓๗๗

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว ชัชวาล เกียรติพันธ์ ได้ทราบ รายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้ว อย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระอนันต์ ผาภา, ดร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาพระพุทธศาสนา สังกัดส่วนงานวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา ทำการเก็บข้อมูลประกอบการทำงานโครงการวิจัย/วิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสัจธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ลงชื่อ..... ชัชวาล เกียรติพันธ์ (ผู้เข้าร่วมการวิจัย)
วันที่ ๑๗ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ พระอนันต์ อภินันโท,ดร. (ผู้วิจัย)

วันที่ ๑๗ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร.(๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๙๒๔๕๕๖, ๙๒๔๕๕๗, ๒๖๕๕๗๙

ที่ อว ๘๐๓๖.๗/๑๕

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ ตำบลโพหนอง

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และแก้ปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย หรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออณุโมนทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอเจริญพร

(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

โทร. ๐๘๕๕-๓๔๒-๐๑๗๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลห้วยทะเล

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร.(๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๓๒๔๕๕๖, ๓๒๔๕๕๗, ๒๖๕๕๗๙

ที่ อว ๘๐๓๖.๗/๑๕

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒ ตำบลโพหนอง

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการ และแก้ปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย หรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอเจริญพร

(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ใหญ่บ้าน

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลห้วยทะเล

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร.(๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๙๒๔๕๕๖, ๙๒๔๕๕๗, ๒๖๕๕๗๗

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/๘

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นางรุ่งนภา ศิลป์ประกอบ นักพัฒนาชุมชน เทศบาลตำบลสีดา

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และแก้ปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย หรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมามาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอเจริญพร

(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

นางรุ่งนภา ศิลป์ประกอบ นักพัฒนาชุมชน

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว วิรัชดา คาม/ตรีรัตน์ ได้ทราบ รายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้ว อย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วม โครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัว ข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัว ข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระอนันต์ ผกา, ดร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คณะพุทธศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา สังกัดส่วนงานวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา ทำการเก็บข้อมูล ประกอบการทำงานโครงการวิจัย/วิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตาม หลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านา บุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา"

ลงชื่อ วิรัชดา คาม/ตรีรัตน์ (ผู้เข้าร่วมการวิจัย)
วันที่ ๐๙ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสี่ยงที่ อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

พ.อ. อภิรักษ์ อภิรักษ์
ลงชื่อ พระอนันต์ อภิรักษ์,ดร. (ผู้วิจัย)
วันที่ ๐๙ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลห้วยทะเล

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร.(๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๙๒๔๕๕๖, ๙๒๔๕๕๗, ๒๖๕๕๗๙

ที่ อว ๘๐๓๖.๓๙๓

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ ตำบลสีดา

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าปานบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และแก้ปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย หรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอเจริญพร

 วรรณา สมใจดี
(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)
นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร.(๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๙๒๔๕๕๖, ๙๒๔๕๕๗, ๒๖๕๕๗๙

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/๑๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน/เจริญพร **พระสมเด็จฯ อภินันโท**

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินันโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสัจธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าบ้านบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์ จากท่านเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และแก้ปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย หรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้า ณ โอกาสนี้

จึงเรียน/เจริญพรมมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอเจริญพร

(พระอนันต์ อภินันโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินันโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว ทองพอง ใจใสโรทาม ได้ทราบ รายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้ว อย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระอนันต์ ผาภา, ดร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาพระพุทธศาสนา สังกัดส่วนงานวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา ทำการเก็บข้อมูลประกอบการทำงานโครงการวิจัย/วิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ลงชื่อ ทองพอง ใจใสโรทาม (ผู้เข้าร่วมการวิจัย)
วันที่ ๑๓ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

ลงชื่อ พระอนันต์ อภินันโต,ดร. (ผู้วิจัย)
วันที่ ๑๓ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลห้วยทะเล

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร.(๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๙๒๔๕๕๖, ๙๒๔๕๕๗, ๒๖๕๕๗๙

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/๑๑

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายทศพล เตียประพงษ์ กำนันตำบลโพหนอง

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสภารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และแก้ปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย หรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอเจริญพร

(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว ดร. พระ อภินันท์ ได้ทราบ

รายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้ว
อย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้
ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วม
โครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัว
ข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัว
ข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระอนันต์ ผกา, ดร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คณะพุทธศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา สังกัดส่วนงานวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา ทำการเก็บข้อมูล
ประกอบการทำงานโครงการวิจัย/วิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตาม
หลักสภารณิธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านา
บุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ลงชื่อ..... (ผู้เข้าร่วมการวิจัย)
วันที่ 6 เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสี่ยงที่
อาจจะเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

.....
ลงชื่อ พระอนันต์ อภินันท์,ดร. (ผู้วิจัย)
วันที่ ๑๒ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ที่ อว ๘๐๓๖.๗/๑๐

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา
ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
โทร.(๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๙๒๔๕๕๖, ๙๒๔๕๕๗, ๒๖๕๕๗๙
โทรสาร (๐๔๔) ๒๖๕๕๖๐

๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร.พรชัย ศรีวิไลกุล นักวิชาการศาสนาชำนาญการ

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนุโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสภารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดบ้านนาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และแก้ปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย หรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(พระอนันต์ อภินนุโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน
พระอนันต์ อภินนุโท, ดร.
โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

หนังสือแสดงเจตนายินยอม

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว พรอุษา ภัทรภรณ์ ได้ทราบ รายละเอียดของโครงการวิจัยตลอดจนประโยชน์ และข้อเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อข้าพเจ้าจากผู้วิจัยแล้ว อย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้นและยินยอมให้ทำการวิจัยในโครงการที่มีชื่อข้างต้น และข้าพเจ้ารู้ว่าถ้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยเกิดขึ้นข้าพเจ้าสามารถสอบถามผู้วิจัยได้ และข้าพเจ้าสามารถไม่เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อข้าพเจ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ และจะเปิดเผยได้เฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้น

จึงยินยอมให้ พระอนันต์ ผาภา, ดร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาพระพุทธศาสนา สังกัดส่วนงานวิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา ทำการเก็บข้อมูลประกอบการทำงานโครงการวิจัย/วิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสภารณธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ลงชื่อ พรอุษา ภัทรภรณ์ (ผู้เข้าร่วมการวิจัย)
วันที่ 06 เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

คำอธิบายของผู้วิจัย

ข้าพเจ้าได้อธิบายรายละเอียดของโครงการ ตลอดจนประโยชน์ของการวิจัย รวมทั้งข้อเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยทราบแล้วอย่างชัดเจนโดยไม่มีสิ่งใดปิดบังซ่อนเร้น

พระอนันต์ อภินนโท
ลงชื่อ พระอนันต์ อภินนโท,ดร. (ผู้วิจัย)
วันที่ 06 เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/๑๖

มหาวิทยาลัยมหาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล

อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

โทร. (๐๕๔) ๒๖๕๕๖๐, ๕๒๕๕๕๖, ๕๒๕๕๕๗, ๒๖๕๕๗๙

โทรสาร (๐๕๔) ๒๖๕๕๖๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

กราบเรียน พระครูสุภัทรธรรมมาทร เจ้าคณะตำบลจักราช (ธรรมยุต) วัดป่าบ้านโคกพลวง
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสัจธรรม
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าบ้านบุญ อำเภอสีดา
จังหวัดนครราชสีมา”

เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลลงพื้นที่วิจัย จึงขออนุญาต อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการและนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ
และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

กราบเรียนด้วยความเคารพอย่างสูง

(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

ได้รั้มลักราชกั 11คั เพื่อควมสั รั
ทุกประการ ดรัยทึคน
พระครูสุภัทรธรรมมาทร
จ ต. จักราช (ธ)

ที่ อว ๘๐๓๖.๗/๖

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร.(๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๙๒๔๕๕๖, ๙๒๔๕๕๗, ๒๖๔๕๗๔

โทรสาร (๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐

ดร. อภินันต์ อภินันโท

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์กับข้อมูลเพื่อการวิจัย
กราบเรียน พระครูโพธิ์สุภัทโท
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินันโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักศาสนียธรรม
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา
จังหวัดนครราชสีมา”

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขออนุมัติครุภัณฑ์
จากท่านเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการ
และแก้ปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย หรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พระอนันต์ อภินันโท

(พระอนันต์ อภินันโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน
พระอนันต์ อภินันโท, ดร.
โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

พระครูโพธิ์สุภัทโท
พระครูโพธิ์สุภัทโท

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล
อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. (๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๙๒๔๕๕๖, ๙๒๔๕๕๗, ๒๖๔๕๗๙
โทรสาร (๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

กราบเรียน พระศรีวิธานุวัตร รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา วัดป่าพิภพ พระอารามหลวง
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสารณียธรรม
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าปานบุญ อำเภอสีดา
จังหวัดนครราชสีมา”

เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลลงพื้นที่วิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการและนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ
และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอพระคุณล่วงหน้า ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.
นักวิจัย

กราบเรียนด้วยความเคารพอย่างสูง

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/๙๐

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล
อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. (๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๓๒๔๕๕๖, ๓๒๔๕๕๗, ๒๖๔๕๗๙
โทรสาร (๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
กราบเรียน พระครูกิตติศีลโสภณ เจ้าคณะอำเภอบัวใหญ่ (ธรรมยุต) วัดป่าหนองกระทุ่ม
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสัจธรรม
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดบ้านบุญ อำเภอลำทะเมนชัย
จังหวัดนครราชสีมา”

เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลลงพื้นที่วิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการและนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ
และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ได้รับทราบเรื่องแล้ว

พระครูกิตติศีลโสภณ

กราบเรียนด้วยความเคารพอย่างสูง

พระอนันต์ อภินนโท

(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล
อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. (๐๕๔) ๒๖๕๕๖๐, ๙๒๕๕๕๖, ๙๒๕๕๕๗, ๒๖๕๕๗๗
โทรสาร (๐๕๔) ๒๖๕๕๖๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
กราบเรียน พระครูวินัยธร ฤวัติ ถาวรธมโม เจ้าคณะอำเภอวังน้ำเขียว (ธรรมยุต) วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสภารณียธรรม
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดปานบุญ อำเภอสีดา
จังหวัดนครราชสีมา”

เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลลงพื้นที่วิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการและนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ
และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้า ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ได้รับทราบแล้ว
พระครูวินัยธร ฤวัติ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗

กราบเรียนด้วยความเคารพอย่างสูง

(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน
พระอนันต์ อภินนโท, ดร.
โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล
อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. (๐๕๔) ๒๖๔๕๖๐, ๒๖๔๕๕๖, ๒๖๔๕๕๗, ๒๖๔๕๗๗
โทรสาร (๐๕๔) ๒๖๔๕๖๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

กราบเรียน พระปลัด ฌฤทธิ จิตินฺทร เจ้าคณะตำบลวังน้ำเขียว-ระเรียง (ธรรมยุต) วัดป่าธรรมพนมวันย์
สิ่งทีแนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนฺโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสตรณียธรรม
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา
จังหวัดนครราชสีมา”

เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลลงพื้นที่วิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการและนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ
และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอพระคุณล่งหน้ามา ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ได้รับทราบแล้ว
พระปลัด ฌฤทธิ จิตินฺทร.

กราบเรียนด้วยความเคารพอย่างสูง

(พระอนันต์ อภินนฺโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนฺโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล
อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทร. (๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๓๒๔๕๕๖, ๓๒๔๕๕๗, ๒๖๕๕๗๙
โทรสาร (๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

กราบเรียน พระครูพิศาลภัทรบัณฑิต, ดร. เจ้าอาวาสวัดป่าปานบุญ
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสภารณียธรรม
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าปานบุญ อำเภอสีดา
จังหวัดนครราชสีมา”

เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลลงพื้นที่วิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการ
เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการและนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ
และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

กราบเรียนมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ได้รับทราบการสัมภาษณ์แล้ว
พระครูพิศาลภัทรบัณฑิต

กราบเรียนด้วยความเคารพอย่างสูง

(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๓๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร.(๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๙๒๔๕๕๖, ๙๒๔๕๕๗, ๒๖๕๕๗๙

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายธนา ปักนอก กำนันตำบลสามเมือง
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนุโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสารณีย์ธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการ และแก้ปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย หรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออโนไมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

เก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

(๕๗๖ ๘๗๖ สัก๓๐๗)

ขอเจริญพร

(พระอนันต์ อภินนุโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร.(๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๙๒๔๕๕๖, ๙๒๔๕๕๗, ๒๖๕๕๗๘

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/๕

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายนิพัทธ์ เตียประพงษ์ นายกเทศมนตรีตำบลสีดา
สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสารณียธรรม
เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าบุญ อำเภอสีดา
จังหวัดนครราชสีมา”

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการ
และแก้ปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย หรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอเจริญพร

(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๒๕๖๗
๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

นิพัทธ์

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร.(๐๔๔) ๒๖๔๕๖๐, ๙๒๔๕๕๖, ๙๒๔๕๕๗, ๒๖๕๕๗๙

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/๕

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นางกนิษฐิ์ สุนทรเทศ นายอำเภอสีดา

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร. นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสภารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าปานบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และแก้ปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย หรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอเจริญพร

(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

ทวาม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

ถนนชาติพัฒนา บ้านหัวถนน ตำบลหัวทะเล

อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

โทร.(๐๕๔) ๒๖๔๕๖๐, ๙๒๔๕๕๖, ๙๒๔๕๕๗, ๒๖๕๕๗๙

ที่ อว ๘๐๓๖.๓/๕

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๘ ตำบลสามเมือง

สิ่งที่แนบมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระอนันต์ อภินนโท, ดร นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เรื่อง “แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสัจธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าปานบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา”

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากท่าน จึงขอความอนุเคราะห์ จากท่านเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และแก้ปัญหาที่สำคัญของมหาวิทยาลัย หรือนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขออนุโมทนาขอพระคุณล่วงหน้า ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอเจริญพร

(พระอนันต์ อภินนโท, ดร.)

นักวิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๒๕๖๗/๕๖๖๖๖๖

สมมติ

ผู้ประสานงาน

พระอนันต์ อภินนโท, ดร.

โทร. ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

ภาคผนวก ค.

เครื่องมือการวิจัย

๑. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
๒. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐาน
ตามหลักสารนิยธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ
อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง:

๑. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึง แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารนิยธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบตามความเป็นจริง และตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย เพื่อนำผลไปประยุกต์ใช้และส่งเสริมแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๒. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด ๒ ตอน

ตอนที่ ๑ ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ข้อคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารนิยธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

๓. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม หรือหน่วยงาน และจะไม่มีเปิดเผยข้อมูลเป็นรายบุคคลแต่อย่างใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ขอขอบคุณประชาชนทุกท่านที่ได้ตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด คำตอบของทุกท่านจะเป็นความลับและจะใช้สำหรับการทำวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

พระอนันต์ อภินนโท (ผกา), ดร

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ตอนที่ ๑ ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

๑. เพศ

(๑). เพศชาย

(๒). เพศหญิง

๒. อายุ

(๑). อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี

(๒). อายุ ๒๐ - ๓๐ ปี

(๓). อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี

(๔). อายุ ๔๑ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

(๑). ไม่ได้รับการศึกษา

(๒). ประถมศึกษา

(๓). มัธยมศึกษา

(๔). อนุปริญญา/ปริญญาตรี

(๕). สูงกว่าปริญญาตรี

๔. อาชีพ

(๑). เกษตรกรรม

(๒). รับจ้าง

(๓). ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

(๔). ราชการ/รัฐวิสาหกิจ

(๕). อาชีพอื่น ๆ (โปรดระบุ)

๕. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

(๑). ต่ำกว่า ๕,๐๐๐. -

(๒). ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐. -

(๓). ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐. -

(๔). ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐. -

(๕). ๒๐,๐๐๑. - ขึ้นไป

ตอนที่ ๒ ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารนิยธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าบุญอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง โปรดเลือกทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ท่านเห็นว่าถูกต้องตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ระดับคะแนน ๕ หมายถึง ระดับมีการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง ระดับมีการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

๓ หมายถึง ระดับมีการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

๒ หมายถึง ระดับมีการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

๑ หมายถึง ระดับมีการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม				
		๕	๔	๓	๒	๑
ด้านเมตตาการุณกรรม						
๑.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมลงมือทำในการทำกิจกรรม หรือโครงการเพื่อพัฒนาในชุมชน					
๒.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพย์สินเงินทอง เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน					
๓.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุและอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน					
๔.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารการเงินเพื่อนำมาพัฒนาชุมชน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม				
		๕	๔	๓	๒	๑
๕.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้เป็นคณะกรรมการดำเนินงานตามแผนงาน หรือ โครงการพัฒนาชุมชน					
ข้อ	ข้อความ	ระดับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม				
		๕	๔	๓	๒	๑
ด้านเมตตาวชิกรรม						
๖.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอปัญหาเรื่องต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนาชุมชน					
๗.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะจัดระดับความสำคัญในการแก้ไขปัญหาของชุมชนและผู้นำต้องชี้แจงถึงประโยชน์ที่ประชาชนพึงได้รับ					
๘.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ในกิจกรรมพัฒนาชุมชน					
๙.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้วิพากษ์การใช้ทรัพยากรหรืองบประมาณในโครงการพัฒนาชุมชน					
๑๐.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลงประชามติ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาของชุมชน					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม				
		๕	๔	๓	๒	๑
ด้านเมตตามโนกรรม						
๑๑.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดวางแผน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ อย่างเสมอภาคกัน					
๑๒.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ประกาศเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ หรือสื่อต่าง ๆ ของเทศบาลด้วยจิตเป็นกลาง					
๑๓.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ให้เกียรติและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีช่องทางในการเสนอปัญหาอย่างตรงไปตรงมา					
๑๔.	ประชาชนสามารถเข้าร่วมประชุม เพื่อรับฟังแนวทางการพัฒนาของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ได้					
๑๕.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนความคิดและตัดสินใจในการพัฒนาเรื่องต่าง ๆ					

ด้านสาธารณโภคี						
๑๖.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน					
๑๗.	ประชาชนมีส่วนได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการร่วมทำกิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชน					

๑๘.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ของตนเพราะต้องการความมั่นคงในการทำงานและการ มีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในชุมชน					
๑๙.	ประชาชนมีส่วนร่วมในอำนาจในการตรวจสอบและ ควบคุมการทำงานของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้					
๒๐.	ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกคณะกรรมการ เข้ามา พัฒนาชุมชนของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้					
ด้านสี่สามัญญาตา						
๒๑.	ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดูแลการ เลือกตั้งให้เป็นไปตามกติกา อย่างเสมอภาคกัน					
๒๒.	ประชาชนมีส่วนร่วมติดตามผลการดำเนินการโครงการ ต่าง ๆ และสามารถร้องเรียนได้อย่างเท่าเทียมกัน					
๒๓.	ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามความก้าวหน้าของ โครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย					
๒๔.	ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของ บุคลากรของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ได้อย่างเสมอภาค					
๒๕.	ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของ บุคลากร ได้อย่างเสมอภาค					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม				
		๕	๔	๓	๒	๑
ด้านทฤษฎีสัมมัญญา						
๒๖.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นปัญหาและการแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยปราศจากความขัดแย้ง					
๒๗.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์จากชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน					
๒๘.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ มีส่วนร่วมในการได้รับรู้ข่าวสารของทางหน่วยงานราชการ อย่างละเอียด					
๒๙.	ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้การใช้จ่ายงบประมาณของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้					
๓๐.	ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ส่วนร่วมในการเข้าโครงการพัฒนาชุมชนของตนได้อย่างสะดวก โดยไม่มีการขัดขวางหรือกีดกัน					

ขอขอบคุณที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามครั้งนี้

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบน
พื้นฐานตามหลักสารณียธรรม บนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ
อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง:

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรม บนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับเป็นข้อมูล และแนวทางสำหรับผู้วิจัย เพื่อที่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

กรุณาให้สัมภาษณ์ตามความเป็นจริง เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ในทางวิชาการ ข้อมูลที่ได้จากการให้สัมภาษณ์นี้ จะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม ซึ่งการให้สัมภาษณ์นี้จะไม่ผลเสียต่อผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้งในหน้าที่และการปฏิบัติงานแต่อย่างใด

แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรม บนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ขอขอบคุณทุกท่าน ที่ได้ตอบแบบสัมภาษณ์นี้ตามความเป็นจริง และตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด คำตอบของทุกท่านจะเก็บไว้เป็นความลับและจะใช้สำหรับการทำวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

พระอนันต์ อภินนโท (ผกา), ดร

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ชื่อ-นามสกุล..... อายุปี

กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์

วันที่/เดือน/ปีที่สัมภาษณ์ เวลา น.

สถานที่สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ ข้อคำถามการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรม บนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

๑. สภาพปัญหาเกี่ยวกับศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

.....
.....
.....
.....

ตอนที่ ๓ ข้อคำถามการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรม บนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

๑. แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ด้านเมตตาทายกรรม (มีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมพัฒนา) ควรมีแนวทางพัฒนาอย่างไร

.....
.....
.....
.....

๒. การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ (มีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอปัญหาเรื่องต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้) ควรมีแนวทางพัฒนาอย่างไร

.....
.....
.....

๓. การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ด้านเมตตามโนกรรม (มีส่วนร่วมในการคิดแผนโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ อย่างเสมอภาคกัน) ควรมีแนวทางพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

๔. การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ด้านสาธารณโภคี (มีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน) ควรมีแนวทางพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

๕. การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ด้านศีลสามัญญา (มีส่วนร่วมในให้ความคิดเห็นและการกำหนดกฎเกณฑ์ในชุมชนของตน) ควรมีแนวทางพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

๖. การพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ด้านทฤษฎีสัมมัญญา (มีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์จากชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน) ควรมีแนวทางพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ ๔ ปัญหาและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ได้กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ครั้งนี้

พระอนันต์ อภินนโท (ผากา), ดร

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ผลการหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	๓๐	๑๐๐.๐
	Excluded ^a	๐	.๐
	Total	๓๐	๑๐๐.๐

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.๙๗๕	.๙๗๕	๓๐

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
A1	๔.๔๗	๐.๗๓	๓๐.๐๐
A2	๔.๑๗	๐.๘๓	๓๐.๐๐
A3	๔.๔๓	๐.๘๒	๓๐.๐๐
A4	๔.๓๓	๐.๗๖	๓๐.๐๐
A5	๔.๓๗	๐.๘๑	๓๐.๐๐
B1	๔.๓๐	๐.๗๕	๓๐.๐๐
B2	๔.๓๐	๐.๗๙	๓๐.๐๐

B3	ඌ.ඟඟ	෧.෨෧	෨෧.෧෧
B4	ඌ.෧ඟ	෧.෧෧	෨෧.෧෧
B5	ඌ.෧෨	෧.෨෧	෨෧.෧෧
C1	ඌ.෧෧	෧.෨෨	෨෧.෧෧
C2	ඌ.ඟඟ	෧.෧෧	෨෧.෧෧
C3	ඌ.ඟඟ	෧.෧෧	෨෧.෧෧
C4	ඌ.ඟ෨	෧.෧෧	෨෧.෧෧
C5	ඌ.ඟඟ	෧.෧෧	෨෧.෧෧
D1	ඟ.෨෧	෧.෧෧	෨෧.෧෧
D2	ඌ.ඟඟ	෧.෨෧	෨෧.෧෧
D3	ඌ.෧෨	෧.෧෨	෨෧.෧෧
D4	ඌ.෧෨	෧.෨෨	෨෧.෧෧
D5	ඌ.ඟඟ	෧.෧෧	෨෧.෧෧
E1	ඌ.෧෨	෧.෨෧	෨෧.෧෧
E2	ඌ.෧෧	෧.෧෧	෨෧.෧෧
E3	ඌ.ඟ෨	෧.෧෧	෨෧.෧෧
E4	ඌ.ඟඟ	෧.෧෧	෨෧.෧෧
E5	ඌ.෧෨	෧.෨෨	෨෧.෧෧
F1	ඌ.෧෧	෧.෧෧	෨෧.෧෧
F2	ඌ.෧෧	෧.෧෧	෨෧.෧෧
F3	ඌ.෧෧	෧.෧෧	෨෧.෧෧

F4	4.07	0.88	30.00
F5	4.33	0.84	30.00

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	2.47	3.71	0.64	0.88
A2	2.27	3.88	0.83	0.87
A3	2.47	3.88	0.77	0.87
A4	2.07	3.21	0.75	0.87
A5	2.07	3.82	0.80	0.87
B1	2.00	3.80	0.67	0.87
B2	2.00	3.16	0.75	0.87
B3	2.07	3.82	0.71	0.87
B4	2.07	3.86	0.78	0.87
B5	2.27	3.22	0.75	0.87
C1	2.00	3.16	0.61	0.88
C2	2.07	3.77	0.82	0.87
C3	2.07	3.68	0.86	0.87
C4	2.07	3.88	0.83	0.87
C5	2.07	3.80	0.85	0.87
D1	2.70	4.71	-0.07	0.88

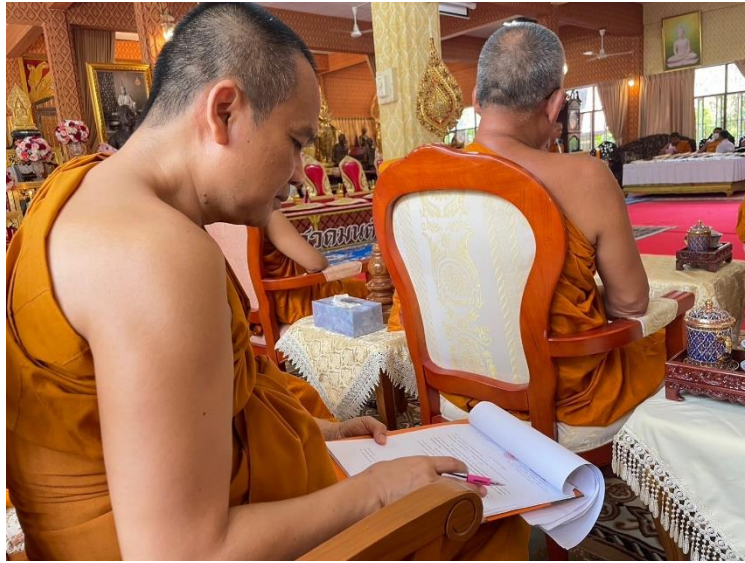
D2	මෙදී.෦෭	෨෧෧.෧෧	෦.෧෧	෦.෧෧
D3	මෙදී.෧෨	෨෧෧.෧෧	෦.෧෧	෦.෧෧
D4	මෙදී.෧෨	෨෧෧.෧෧	෦.෧෧	෦.෧෧
D5	මෙදී.෦෭	෨෧෧.෧෧	෦.෧෧	෦.෧෧
E1	මෙදී.෧෨	෨෧෧.෧෧	෦.෧෧	෦.෧෧
E2	මෙදී.෧෨	෨෧෧.෧෧	෦.෧෧	෦.෧෧
E3	මෙදී.෦෭	෨෧෧.෧෧	෦.෧෧	෦.෧෧
E4	මෙදී.෦෭	෨෧෧.෧෧	෦.෧෧	෦.෧෧
E5	මෙදී.෧෨	෨෧෧.෧෧	෦.෧෧	෦.෧෧
F1	මෙදී.෦෭	෨෧෧.෧෧	෦.෧෧	෦.෧෧
F2	මෙදී.෧෨	෨෧෧.෧෧	෦.෧෧	෦.෧෧
F3	මෙදී.෧෨	෨෧෧.෧෧	෦.෧෧	෦.෧෧
F4	මෙදී.෧෨	෨෧෧.෧෧	෦.෧෧	෦.෧෧
F5	මෙදී.෦෭	෨෧෧.෧෧	෦.෧෧	෦.෧෧

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
෧෧෧.෧෧	෧෧෧.෧෧	෧෧.෧෧	෧෦.෦෦

ภาคผนวก ง.

ภาพประกอบการลงพื้นที่วิจัย

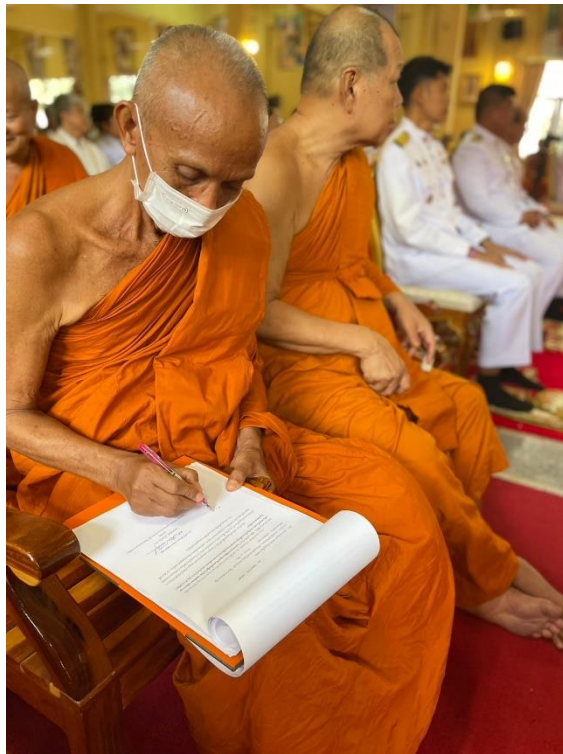
สัมภาษณ์, พระศรีวิชิตราวุฒโร รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา วัดพายัพ พระอารามหลวง
เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗.

สัมภาษณ์, พระอุดมธีรคุณ รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา (ธ) วัดสุทธจินดา
เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗.

สัมภาษณ์, พระญาณติลก เจ้าคณะอำเภอปากช่อง (๘) วัดมกุฏกীরวัน
เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗.

สัมภาษณ์, พระครูกิตติศีลโสภณ เจ้าคณะอำเภอบัวใหญ่ (๘) วัดป่าหนองกระทุ่ม
เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗.

สัมภาษณ์, พระครูวินัยธร ถวดี ถาวรธมโม เจ้าคณะอำเภอวังน้ำเขียว (ธ)
เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗.

สัมภาษณ์, พระปลัด ฤทธิธรรโธ เจ้าคณะตำบลวังน้ำเขียว-ระเรียง (ธ) วัดป่าธรรม
พนมวิมลย์เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗.

สัมภาษณ์, นางกนิษฐิ์ สุนทรเทศ นายอำเภอสีดา
เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗.

สัมภาษณ์, นายนิพิธพนธ์ เตียประพงษ์ นายกเทศมนตรีตำบลสีดา
เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗.

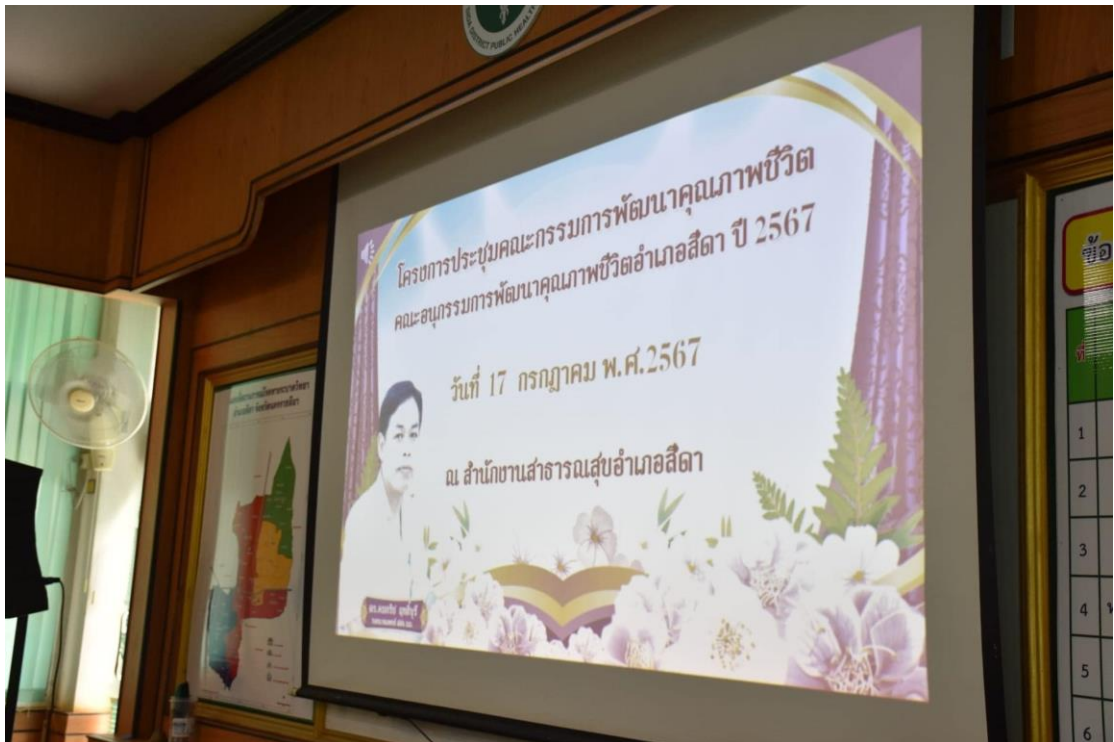
สัมภาษณ์, นายสมบัติ นอกกลาง ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๘ บ้านโนนชาด
เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗.

สัมภาษณ์, นายธนา ปักนอก กำนันตำบลสามเมือง
เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗.

ภาคผนวก จ.

ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ

ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ

ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
<p>คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา</p>	<p>ทำให้ทราบสภาพความเป็นอยู่และวิธีการดำเนินงานของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ วัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา</p>	<p>การวางแผนดำเนินการวิจัยและสำรวจเก็บข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา</p>
<p>คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการลงพื้นที่ในจังหวัดนครราชสีมา ๑ อำเภอ โดยการวิจัยสัมภาษณ์เชิงลึกตัวต่อตัว (Face to Face In Depth Interview) กับผู้ที่ให้ข้อมูล</p>	<p>ผู้วิจัยได้ทราบถึงขอบเขตของการศึกษาโดยมีความเป็นมาและสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ วัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา โดยการจดบันทึกและบันทึกเสียงเพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น</p>	<p>การวางแผนการจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเป็นขั้นตอนโดยจะแยกเป็นกลุ่มเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละพื้นที่</p>
<p>การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างของประชาชน</p>	<p>สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยลงพื้นที่วิจัยจากองค์ประกอบทั้งหมด</p>	<p>เกิดผลกระทบการวิจัยที่วิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินงาน</p>

	ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	
ดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากศึกษาเอกสารและลงพื้นที่สัมภาษณ์และนำเสนอรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ผู้ยากไร้ของวัดป่านาบุญ	จัดทำรายงานและนำเสนอผลการวิจัยที่สามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้	นำเสนอรายงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อทางวิชาการ เช่น ตีพิมพ์บทความ นำเสนองานวิจัยและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้

สถานที่ทำวิจัย : โปรตระบุงสถานที่ทำวิจัยจำแนกตามโครงการวิจัยโดยใช้ฐานข้อมูลจากระบบ และเพิ่มเติมชื่อเฉพาะ เช่น ชุมชน หมู่บ้าน

ในประเทศ/ ต่างประเทศ	ชื่อประเทศ/จังหวัด	พื้นที่ที่ทำวิจัย	ชื่อสถานที่
ในประเทศ	จังหวัดนครราชสีมา	๑.อำเภอสีดา	๑) เทศบาลสีดา
ในประเทศ	จังหวัดนครราชสีมา	๒.อำเภอสีดา	๒) วัดป่านาบุญ

ภาคผนวก ฉ.

การนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

แบบ สท.๐๙.

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

ข้าพเจ้า นายนิพิธพงษ์ เตียประพงษ์ ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลสีดา
ชื่อหน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน เทศบาลตำบลสีดา
ที่อยู่ ตำบลโพหนอง อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๔๓๐
โทรศัพท์ ๐๘๑-๗๙๐๕๓๓๙ โทรสาร ๐๔๔-๓๒๙๓๐๖

ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง
แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความ
เปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา Guidelines for developing centers
to help the poor To strengthen the foundation according to Saraniyadhamma principles on
social change of Wat Pa Na BunSida District, Nakhon Ratchasima Province

ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของ พระอนันต์ ผากา, ดร. และคณะ
ได้นำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

- การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การบรรยาย การสอน การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
- การใช้ประโยชน์ด้านความรู้ในพระพุทธศาสนา
- การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น งานวิจัยและ/หรืองานสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสิ่งประดิษฐ์
- การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ
- การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่น่าไปใช้ประโยชน์ ตั้งแต่ ๒๕๖๗ จนถึง ๒๕๖๘ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้
ประโยชน์นั้น ก่อให้เกิดผลดี ดังนี้

๑. นำหลักหลักตามหลักสารณียธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ ในชุมชนสิ่งที่จะสะท้อนถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ให้
เกิดประโยชน์
๒. รู้แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบน
ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมาเพื่อประโยชน์
๓. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวทางเพื่อจะไปพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ของวัดป่านาบุญไปสู่การเปลี่ยนแปลงเป็น
ตัวอย่างให้เกิดประโยชน์ทั้งหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ

(นายนิพิธพงษ์ เตียประพงษ์)
ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลสีดา

หมายเหตุ: ท่านสามารถประทับตราของหน่วยงานในเอกสารนี้ได้ (ถ้ามี)

แบบ สท.๐๔.

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

ข้าพเจ้า พระราชวชิราลังการ ตำแหน่ง เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา (ธรรมยุต)
ชื่อหน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน สำนักงานเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา (ธรรมยุต) วัดศาลาทอง
ที่อยู่ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๘๕ ๑๙๘ ๒๙๑๑

ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง
แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความ
เปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าบุญอำเภอสิดา จังหวัดนครราชสีมา Guidelines for developing centers
to help the poor To strengthen the foundation according to Saraniyadhamma principles on
social change of Wat Pa Na BunSida District, Nakhon Ratchasima Province

ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของ พระอนันต์ ผากา, ดร. และคณะ
โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

- การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การบรรยาย การสอน การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
- การใช้ประโยชน์ด้านความรู้ในพระพุทธศาสนา
- การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น งานวิจัยและ/หรืองานสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสิ่งประดิษฐ์
- การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ
- การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่น่าไปใช้ประโยชน์ ตั้งแต่ ๒๕๖๗ จนถึง ๒๕๖๘ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้
ประโยชน์นั้น ก่อให้เกิดผลดี ดังนี้

๑. นำหลักหลักตามหลักสารณียธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ ในชุมชนสิ่งทีสะท้อนถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ให้
เกิดประโยชน์
๒. รู้แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบน
ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่าบุญ จังหวัดนครราชสีมาเพื่อประโยชน์
๓. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวทางเพื่อจะไปพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ของวัดป่าบุญไปสู่การเปลี่ยนแปลงเป็น
ตัวอย่างให้เกิดประโยชน์ทั้งหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ

ตำแหน่ง เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา (ธรรมยุต)

หมายเหตุ: ท่านสามารถประทับตราของหน่วยงานในเอกสารนี้ได้ (ถ้ามี)

แบบ สท.๐๘.

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

ข้าพเจ้า พระครูพิศาลภัทรบัณฑิต ตำแหน่ง ประธานศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส และการศึกษา วัดป่าบุญญ
ชื่อหน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน วัดป่าบุญญ
ที่อยู่ ๓๙๔ หมู่ ๑ ตำบลโพหนอง อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๔๓๐
โทรศัพท์ ๐๘๕ ๑๙๘ ๒๙๑๑

ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง
แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความ
เปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่าบุญญอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา Guidelines for developing centers
to help the poor To strengthen the foundation according to Saraniyadhamma principles on
social change of Wat Pa Na BunSida District, Nakhon Ratchasima Province

ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของ พระอนันต์ ผากา, ดร. และคณะ
โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

- การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การบรรยาย การสอน การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
- การใช้ประโยชน์ด้านความรู้ในพระพุทธศาสนา
- การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น งานวิจัยและ/หรืองานสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสิ่งประดิษฐ์
- การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ
- การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่น่าไปใช้ประโยชน์ ตั้งแต่ ๒๕๖๗ จนถึง ๒๕๖๘ ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้
ประโยชน์นั้น ก่อให้เกิดผลดี ดังนี้

๑. นำหลักหลักตามหลักสารณียธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ ในชุมชนสิ่งทีสะท้อนถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ให้
เกิดประโยชน์
๒. รู้แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบน
ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่าบุญญ จังหวัดนครราชสีมาเพื่อประโยชน์
๓. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวทางเพื่อจะไปพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ของวัดป่าบุญญไปสู่การเปลี่ยนแปลงเป็น
ตัวอย่างให้เกิดประโยชน์ทั้งหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อพระครูพิศาลภัทรบัณฑิต.....

(พระครูพิศาลภัทรบัณฑิต)

ตำแหน่ง ประธานศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส และการศึกษา วัดป่าบุญญ

หมายเหตุ: ท่านสามารถประทับตราของหน่วยงานในเอกสารนี้ได้ (ถ้ามี)

ภาคผนวก ช.

บทความวิจัย

ที่ อว ๘๐๓๘.๑/พ๑๔๙

วารสารพุทธศาสตร์ มจร.อุบลราชธานี (TCI.2)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอุบลราชธานี

แบบตอบรับการตีพิมพ์บทความ

๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๗

กองบรรณาธิการ วารสารพุทธศาสตร์ มจร.อุบลราชธานี (TCI.2) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ได้พิจารณาบทความ

เรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

ผู้นิพนธ์ พระอนันต์ อภินันโท,ดร., พระครูพิศาลภัทรบัณฑิต ,ดร., พระมหาสุพร รกขิตธมโม,ผศ.ดร., พระชนาเมธ เตชธโร,ดร. และ อาจารย์ ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์

อนุมัติลงพิมพ์ วารสารพุทธศาสตร์ มจร อุบลราชธานี (ISSN : 2774-0463 (Online)) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

กำหนดเผยแพร่ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๗)

ในการนี้ คณะกองบรรณาธิการฯ ขอรับรองว่าบทความเรื่องนี้ ได้ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (Peer Review) จำนวน ๓ คน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาของบทความและมาจากหลากหลายสถาบัน และไม่ได้อยู่ในสังกัดเดียวกับผู้เขียน ปรากฏว่าบทความมีคุณภาพในระดับ “ดี” และมีประโยชน์ในเชิงวิชาการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(พระครูวุฒิศรรมบัณฑิต,รศ.ดร.)

บรรณาธิการ วารสารพุทธศาสตร์ มจร อุบลราชธานี (TCI)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

กองบรรณาธิการ วารสารพุทธศาสตร์ มจร อุบลราชธานี (TCI)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี
ถนนสมเด็จ กม.๗ ตำบลกระโสม อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๐๐๐
บรรณาธิการ โทร.๐๘๑-๗๙๐๘๔๖๔ ผู้ประสานงาน โทร. ๐๘๑-๒๖๔๒๔๔๓
E-mail : sripracho2515@gmail.com, เว็บไซต์ <https://journal.ubonmcu.org/>

แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณีย์ธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

GUIDELINE FOR DEVELOPMENT ACCORDING TO SARANIYADHAMMA PRINCIPLES TO STRENGTHEN THE HELP CENTER FOR THE POOR OF WAT PA NA BOON IN NAKHONRATCHASIMA PROVINCE

๑ พระอนันต์ อภินนุโท,ดร. ๒พระครูพิศาลภัทรบัณฑิต, ดร.

พระมหาสุพร รกขิตธมฺโม,ผศ.ดร. พระชนาเมธ เตชธโร, ดร, ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์

¹ Phra Anan Phaka, Dr, ²Phrakru Phaisan Phattharabundit Dr., Phamaha Suporn Rakkhitadhammo, Asst.Prof. ,Dr., PhraChanamet Tejadharo, Dr.Dr. Benjamas Suwannawong

¹มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตนครราชสีมา, ประเทศไทย

¹Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhonratchasima Campus, Thailand

¹ anan.pha@mcu.ac.th

Received: August 12, 2024; Revised: November 2, 2024; Accepted: December 30,2024

^๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตนครราชสีมา

^๒ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษานครราชสีมา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและประวัติความเป็นมาของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ วัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา

ผลวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาและประวัติความเป็นมาของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ วัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา โดยเฉพาะในชุมชนวัดป่านาบุญ ที่มีปัญหาสังคมเกี่ยวกับความยากจนและการขาดโอกาสทางสังคม ศูนย์ดังกล่าวมีบทบาทในการช่วยเหลือผู้ที่มีความต้องการ โดยอาศัยหลักการทางพุทธศาสนาในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของปัญหานี้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น ทำให้ชุมชนต้องการแนวทางการพัฒนาใหม่ๆ เพื่อรับมือกับความยากจนและการขาดโอกาส รวมถึงการสร้างเสริมความเข้มแข็งในระดับชุมชน เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาวโดยการประยุกต์ใช้หลักสารณียธรรม 2) แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา มีแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ หลักสารณียธรรม เป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ที่สามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การนำหลักธรรมนี้มาใช้ไม่เพียงแต่ช่วยในการให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้ แต่ยังช่วยส่งเสริมความสามัคคีและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ทั้งด้านเมตตา กายกรรม วจีกรรม และมโนกรรม ที่ทำให้ชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีและยั่งยืน และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานพุทธวิธีความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา การมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือฯ การวิจัยพบว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ การมีส่วนร่วมของประชาชนและการสื่อสารที่ชัดเจนทำให้ชุมชนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองและช่วยเหลือกันอย่างยั่งยืนและมีผลสำคัญต่อการสร้างความเชื่อมั่นในชุมชน และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับสื่อประสม, ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญความพึงพอใจ

Abstract

The objectives of this research are: 1) To study the state of problems and background of Help Center for the Poor of Wat Pa Na Boon in Nakhonratchasima province, 2) To study a guideline for development according to Saraniyadhamma principles to strengthen the Help Center for the Poor of Wat Pa Na Boon in Nakhonratchasima province in the changing society, and 3) To propose the guideline for development according to Saraniyadhamma principles to strengthen the Help Center for the Poor of Wat Pa Na Boon in Nakhonratchasima province in the changing society.

The results of the study found that: 1) The community of Wat Pa Na Boon has social problems concerning poverty and lack of opportunity in society. The center's role is to help people in the community to solve their problems caused by social changes and those problems affect their way of life. People need guidelines for development to cope with their poverty and the lack of opportunity in society, and they want to strengthen their community. The center applies Saraniyadhamma principles in its operation in order that the people can be self-reliant in the long run.

2) A guideline for development according to Saraniyadhamma principles to strengthen the Help Center for the Poor of Wat Pa Na Boon in Sida district of Nakhonratchasima province in the changing society indicates that the application of this Dhamma principle in helping the poor is not just only help them but also encourage unity and participation of people in community development in loving-kindness through bodily action, verbal action and mental action. It also makes the community have good and sustainable relations.

3) The proposed guideline for development according to Saraniyadhamma principles to strengthen the Help Center for the Poor of Wat Pa Na Boon in

Nakhonratchasima province in the changing society is the collaboration of people in community. The research results specify that to welcome the people's opinion, participation and decision in activities, and understandable and comprehensive communication help create potential to community in sustainable self-development and each other assistance. This also results in confidence of the community and supports community in giving collaboration.

Keywords: Help Center for the Poor, Saraniyadhamma Principles,

Nakhonratchasima Province

บทนำ

เป้าหมายประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2579 สังคมไทยเป็นสังคมที่เป็นธรรม มีความเหลื่อมล้ำน้อย อัตราความยากจนต่ำ มีการกระจายโอกาสการเข้าถึงทรัพยากรการสร้างฐานอาชีพ บริการทางสังคมที่มีคุณภาพ โดยที่ประชาชนทุกช่วงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบครัวอยู่ดีมีสุข ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ตามภารกิจกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติที่มุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เพื่อเร่งกระจายโอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมที่เสมอภาคและเป็นธรรม เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัยให้มีความรู้ สร้างความมั่นคงทางรายได้และการออม รวมทั้ง การส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงบริการของรัฐ ตลอดจน มีระบบสวัสดิการที่สมบูรณ์ ให้ประชาชนทั่วไปและผู้ประสบปัญหาทางสังคม ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ได้รับการคุ้มครอง พิทักษ์สิทธิดูแลอย่างมีศักดิ์ศรี และการพัฒนาทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการเรียนรู้ พัฒนาในทุกมิติ และพึ่งตนเองได้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำแผนแม่บทพัฒนาที่อยู่อาศัยระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) โดยสาระสำคัญของแผนแม่บทดังกล่าว ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อให้คนไทยได้มีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย ไว้ว่า “คนไทยทุกคนมีที่อยู่อาศัยถ้วนทั่วและมีคุณภาพชีวิตที่ดีภายในปี 2579” (บุษรา โปวาทอง, 2562: 135) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 ในส่วนของเป้าหมายข้อที่ (6) ระบุไว้ว่า เป้าหมายสำคัญตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ภาครัฐจะต้องดำเนินการพัฒนาให้ภาครัฐมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างมาก ดังเช่น แผนยุทธศาสตร์

กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2560 - 2564 ก็ได้มีการกำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนไว้เช่นเดียวกัน อันได้แก่ 1) ชุมชนจะต้องมีความเข้มแข็ง 2) ชุมชนจะต้องมีความปลอดภัย 3) ชุมชนจะต้องมีความสงบเรียบร้อย 4) หน่วยงานภาครัฐจะต้องมีการบริหารจัดการที่ดีและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีความเข้มแข็ง 5) พื้นที่ภูมิภาคและพื้นที่เศรษฐกิจจะต้องมีขีดความสามารถในการแข่งขัน กรมการพัฒนาชุมชนเอง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในส่วนนี้โดยตรง ก็ได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชนขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดไว้เช่นเดียวกัน โดยได้นำสถานการณ์ปัจจุบันและสภาพแวดล้อมของการบริหารประเทศ นำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงอนาคต ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงประเทศ สู่เป้าหมายสูงสุดภายใต้วิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2567” กรมการพัฒนาชุมชนได้มุ่งขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด โดยดำเนินการผ่านหน่วยงานบริหารราชการต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อให้เข้าถึงและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชนของตนมากยิ่งขึ้น

การจะพัฒนาศักยภาพนั้นมีเป้าหมายสำคัญ เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบให้สมรรถนะของบุคคลและหน่วยงานเพิ่มขึ้น (พิมพ์ลักษณ์ อยู่วัฒนา, 2557) ในปัจจุบันหน่วยงานบริหารราชการต่าง ๆ ของรัฐได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สิ่งใดบ้างที่ชุมชนต้องให้หน่วยงานของรัฐเข้ามาพัฒนา ก็สามารถนำเสนอหรือวางแผนร่วมกับหน่วยงานนั้น ๆ ได้ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของแต่ละชุมชนมากที่สุด หรือหากมีโครงการใดที่ประชาชนหรือชุมชนไม่เห็นด้วย ก็สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาาร่วมกันได้ แต่ที่ผ่านมาก็ยังมีประชาชนอีกหลายคนที่ยังไม่เข้าใจหรือไม่ให้ความสนใจกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตน ปัญหาข้อจำกัดด้านเวลาที่จะเข้าร่วม ปัญหาด้านกิจกรรม การขาดความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วม การไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานในกิจกรรมหรือโครงการ ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการติดตามประเมินผลของกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้ชุมชน เกิดความตระหนักรู้ถึงความสำคัญในส่วนนี้ อันเป็นส่วนที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตและชุมชนของตน ชุมชนใดมีความรู้และมีความเข้มแข็ง ชุมชนนั้นก็สามารถพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นได้ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สุขภาพ และอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งทั้งหมดนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ล้วนเกิดจากการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ร่วมกันติดตามตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ประชาชนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเต็มที่ ตั้งแต่ขั้นริเริ่มการพัฒนา ขึ้นวางแผน ขึ้นดำเนินการ ขึ้นรับผลประโยชน์ จนถึงขั้นประเมินผล ประชาชนมีสิทธิเสนอสิ่งที่ชุมชนต้องการ เพื่อให้ชุมชนเกิด

การพัฒนาที่ตรงจุดและตรงความต้องการ สามารถเสนอความต้องการในการแก้ไขปัญหา ส่งเสริมและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้ชุมชนแต่ละพื้นที่มีความเจริญก้าวหน้า เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง มีความปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อย

ด้วยเหตุผลความสำคัญความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัย จะศึกษาแนวทางการพัฒนา ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะได้สร้างชุมชนให้เป็นชุมชนแบบมีส่วนร่วม ร่วมกันคิด ร่วมกันสร้าง ร่วมกันพัฒนา ให้ชุมชนเป็นชุมชนที่มีแต่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน สืบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและประวัติความเป็นมาของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ วัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้

แบบสอบถาม ใช้สำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน ซึ่งเป็นประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา แบบสอบถามถูกออกแบบเพื่อให้สอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้านสภาพปัญหา แนวทางการพัฒนา และการประยุกต์ใช้หลักสารนิยธรรม

การสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์เชิงลึกถูกใช้เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 25 รูป/คน โดยมุ่งเน้นการสำรวจแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบททางสังคมและชุมชน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือหลักในการวิจัยคือแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกใช้เก็บข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ส่วนที่สองวัดระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามหลักสารนิยธรรม นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 25 รูป/คน เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ได้แก่ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวม รายด้าน เพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป และข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกถูกวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารนิยธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมาผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1) จากผลการวิจัยที่พบว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารนิยธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหาร คณะกรรมการเจ้าหน้าที่ ควรปรับปรุงและพัฒนาต่อไปให้ถึงที่สุด มีการบูรณาการยกระดับทักษะศักยภาพบุคลากรของหน่วยงาน ด้วยการฝึกฝนอบรมขั้นตอนการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) จากผลการวิจัยที่พบว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผู้บริหาร คณะกรรมการเจ้าหน้าที่ ควรรักษาและพัฒนาต่อไปให้ถึงที่สุด มีการบูรณาการเพื่อเพิ่มทักษะศักยภาพในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและประชาชนที่เกี่ยวข้อง

3) จากผลการวิจัยที่พบว่าแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหาร คณะกรรมการเจ้าหน้าที่ ควรปรับปรุงและพัฒนาต่อไปให้ถึงที่สุด มีการบูรณาการด้วยการฝึกฝน อบรมขั้นตอนการทำงานเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4) จากผลการวิจัยที่พบว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผู้บริหาร คณะกรรมการเจ้าหน้าที่ ควรรักษาและพัฒนาต่อไปให้ถึงที่สุด มีการบูรณาการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาศักยภาพของพนักงานและปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กรให้สูงขึ้น โดยวิธีการฝึกอบรม การให้การศึกษา เพื่อเตรียมบุคคลให้มีความพร้อมที่จะทำงานตามความต้องการของมูลนิธิในอนาคต

จากการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานตามหลักสารณียธรรมบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ อำเภอสีดา โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในแต่ละด้านไว้ ดังนี้

1) ด้านเมตตาทายกรรม คือ การกระทำทางกายด้วยความรักความปรารถนาดีต่อกัน คิดดี การมองกันในแง่ดี มีความหวังดี รักและเมตตาต่อกัน และให้อภัยต่อกันและกันอยู่เสมอ

2) ด้านเมตตาวจีกรรม คือ การพูดจาปราศรัยด้วยความรักความปรารถนาดี พูดแนะนำในสิ่งที่ดีและมีประโยชน์

3) ด้านเมตตาโมหกรรม คือ การมีความปรารถนาดีต่อกันมีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จัก สัมมาคารวะ

4) ด้านสาธารณโภคี คือ การรู้จักแบ่งปันผลประโยชน์ และเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกันอยู่เสมอ

5) ด้านศีลสามัญญตา คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ

6) ด้านทฤษฎีสัมมัญญา คือ รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นอยู่เสมอ ปรับความคิดเห็นเป็นอย่างเดียวกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ของวัดป่านาบุญอำเภอเสีตา จังหวัดนครราชสีมา มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ศึกษาสภาพปัญหาและประวัติความเป็นมาของศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ วัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมาวัดป่านาบุญ ตั้งอยู่บ้านตลาดนาบุญ ถนนมิตรภาพ หมู่ที่ 1 ตำบลโพทอง อำเภอเสีตา จังหวัดนครราชสีมา เดิมเป็นที่พักสงฆ์ มีนามเดิมว่า ที่พักสงฆ์ป่าอัมพวนโทยาราม มีเนื้อที่ 17 ไร่ 2 งาน 25 ตารางวา ที่พักสงฆ์ป่าอัมพวนโทยาราม ไม่ปรากฏหลักฐานที่ชัดเจน นอกจากการบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ที่เล่าต่อกันมาว่า เมื่อ ปี พ.ศ.2508 การมีส่วนร่วมของวัดป่านาบุญ นั้น โดยเฉพาะผู้นำทางศาสนา เป็นตัวเชื่อมหลักระหว่างผู้คนในชุมชนและศาสนาและ เริ่มมาจากสถาบันทางสังคม คือ ครอบครัวที่ช่วยอบรมให้เรียนรู้ระเบียบของสังคม รวมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่สมาชิกใหม่ที่ถือกำเนิดขึ้นมา เช่น การพูด การแต่งกาย การดำรงชีวิต การรู้จักพิจารณาว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ตลอดจนการเรียนรู้แบบแผนและวิธีปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคม สถาบันศาสนา ทำหน้าที่ช่วยสนองความต้องการด้านจิตใจ เสริมสร้างกำลังใจให้สมาชิกในสังคมศาสนาเป็นสิ่งยึดถือและใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ (พระสมุห์อมร อมโร 2561: 1727) ที่พบว่า ผู้นำของสงฆ์เป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต่อสมาชิกในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมกับวัดหรือองค์กรต่าง ๆ ผ่านวิธีการเผยแผ่

แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา ด้านเมตตา ภายกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า เทศบาลตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมลงมือทำในการทำกิจกรรม หรือโครงการเพื่อพัฒนาในชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ เทศบาลตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุและอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน ส่วนข้อที่ว่า เทศบาลตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารการเงินเพื่อนำมาพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วิษณุ หยกจินดา 2557: 15) ที่ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หรือมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมเสนอแนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา ด้านเมตตาตัวจักรกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอปัญหาเรื่องต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ในกิจกรรมพัฒนา ส่วนข้อที่ว่า เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้วิพากษ์การใช้ทรัพยากรหรืองบประมาณในโครงการพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูนทวิวัฒน์ วิธรรมโม** 2553 :118) ที่ได้กล่าวว่า ในด้านเมตตาวจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับการบริหารตามด้านเมตตาวจกรรมมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าเทศบาลตำบลปลายบาง ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ สั่งสอน แนะนำตักเตือนด้วยความหวังดี กล่าววาจาสุภาพ แสดงความเคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลังแก่ผู้ที่มารับบริการ

แนวทางการพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ตามหลักสารณียธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานบนความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของวัดป่านาบุญ จังหวัดนครราชสีมา ในด้านเมตตามโนกรรม อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ควรแจ้งประกาศเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ หรือสื่อต่าง ๆ ด้วยจิตเป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีช่องทางในการเสนอปัญหาอย่างตรงไปตรงมา ส่วนข้อที่ว่า เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและตัดสินใจในการพัฒนาเรื่องต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phang Kosal และคณะ 2561: 94) ที่ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ในด้านสาธารณโภคี อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมที่เข้ามาพัฒนาชุมชนของตน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเพราะต้องการความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในชุมชน ส่วนข้อที่ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ธนิศร ยืนยง 2561: 127) ที่ได้กล่าวว่า เป็นเพราะประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน เช่น โครงการสวนสมุนไพร ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ในด้านศีลสามัญญตา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกผู้นำของชุมชนด้วยความสุจริต มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกติกาอย่างเสมอภาคกัน ส่วนข้อที่ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรของเทศบาล ได้อย่างเสมอภาค มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระครูปลัดธรรมสรณ์ โสภานุตร 2561: 2) ได้กล่าวว่า แนวทางในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธตามหลักบรรพชาปฏิบัติของพุทธศาสนิกชนของผู้ปกครองในโรงเรียนเมืองโพธิ์ชัย อำเภอโพธิ์ชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้ปกครองมีภาวะความเป็นผู้นำในการสั่งสอนนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกตนและสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระครูศรีวิสุทธิเมธี และ

คณะ 2560): 93) ได้กล่าวว่า การทำให้ตรงกันอันเป็นส่วนกำหนดพฤติกรรมโดยรวมของสมาชิกในชุมชนบ้านวังโพน ทำได้ด้วยการหมั่นประชุมหารือกัน เมื่อมีงานเกิดขึ้นในหมู่บ้าน ถ้าหากมีการตัดสินใจสำคัญในการขับเคลื่อนให้หลักสาราณียธรรมของชุมชนบ้านวังโพนถูกขับเคลื่อนไปได้จะอยู่ที่ผู้นำที่เข้มแข็ง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิกในชุมชน อันทำให้สมาชิกในชุมชนบ้านวังโพนให้การยอมรับและพร้อมที่จะปฏิบัติตาม

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การใช้หลักธรรมนี้ไม่เพียงแต่ช่วยในการแก้ไขปัญหาผู้ยากไร้ แต่ยังช่วยสร้างความเข้มแข็งในระดับชุมชนผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนของการพัฒนา นั้น จะต้องประกอบด้วย

1) ด้านเมตตาทายกรรม เทศบาลควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงรายละเอียด

วัน เวลา ที่จะมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ล่วงหน้า เพื่อให้ประชาชนเตรียมพร้อมในการร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้วยความเต็มใจ แสดงอาการกิริยาสุภาพ เคารพนับถือกันประดุจเครือญาติ

2) ด้านเมตตาวจีกรรม เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ประชาชนได้เสนอปัญหาที่ตนได้รับความเดือดร้อน หรือร่วมหาแนวทางแก้ไขปัญหาหรือแนวทางการพัฒนาชุมชน รับฟังอย่างเปิดใจ และมีความเคารพต่อกัน

3) ด้านเมตตาโมกกรรม เทศบาลควรเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมทุกครั้ง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนช่วยกันคิด เสนอแนะ และหาแนวทางในการพัฒนาชุมชน และควรใช้คำพูดที่สุภาพ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความเป็นกลาง ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนร่วมกัน คิดแผนหรือโครงการต่าง ๆ อย่างเสมอภาค ไม่เอาความคิดของฝ่ายตนเป็นใหญ่ คำนึงถึงความสำคัญกับชุมชนที่ควรจะได้รับการพัฒนา ก่อน - หลัง และร่วมตัดสินใจจากสภาพความเป็นจริงในการดำรงชีวิตของประชาชนตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับมากที่สุด และควรมีผู้จดหมาย ชุมชนละตู้ เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เสนอปัญหาของประชาชน ข้อเรียกร้อง หรือข้อร้องเรียนได้อย่างเต็มที่ และอิสระ

4) ด้านสาธารณโภคี การจะทำหรือไม่ทำโครงการใด ๆ เทศบาลจะต้องคำนึงถึง Output และ Outcome ที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์แก่ประชาชนส่วนใหญ่เป็นหลักสำคัญ ทำประชาพิจารณ์ให้ประชาชนในชุมชนได้รับรู้ข้อมูลรายละเอียดของโครงการ ว่ามีขั้นตอนการใช้งบประมาณอย่างไร และส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีอาชีพเสริม มีรายได้เพิ่ม เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ส่งเสริมให้แต่ละชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตสินค้า ทำเป็นสินค้าประจำถิ่น เพื่อนำมาขายให้กับนักท่องเที่ยวเป็นของฝากกลับบ้าน

5) ด้านสี่สวามัญญตา คือ ในการจัดตั้งเทศบาลัญญตา เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในการจัดตั้งเทศบาลัญญตา ร่วมกำหนดกฎ ระเบียบ กฎเกณฑ์ ของตนเอง เพื่อความโปร่งใส ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน และต้องปฏิบัติกันทุกคน ไม่ยกเว้นบุคคลใดเป็นกรณีพิเศษ

6) ด้านทิวฐีสวามัญญตา คือ การที่เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมทำร่วมเสนอแนะ ร่วมแสดงความคิดเห็น โดยอิสระ ปราศจากการบังคับหรือข่มขู่ มีความโปร่งใส ไม่ปิดกั้นความคิดที่ประชาชนที่ได้เสนอแนะมา ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีความเสมอภาค ยอมรับมติในที่ประชุม แล้วนำไปปฏิบัติได้ โดยปราศจากความอคติ และการจะทำกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับมากที่สุด และคุ้มค่ากับงบประมาณที่นำไปพัฒนา ในการทำงานของศูนย์ฯ ซึ่งช่วยเพิ่มความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมของประชาชน งานวิจัยเสนอให้ศูนย์ช่วยเหลือผู้ยากไร้เปิดเผยข้อมูลทางการเงินและการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใส และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ นี่เป็นแนวทางใหม่ที่ไม่เพียงแต่สร้างความเชื่อมั่นในชุมชน แต่ยังเสริมสร้างความยั่งยืนในกระบวนการพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

ธนิศร ยืนยง. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของประชาชนในจังหวัดนครนายก.

มหาจุฬานาครทรรศน์. ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2561): 127 - 128.

พระครูนนทวิวัฒน์ วีระธมโม (มีนุสรณ์).(2553) “การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสราณียธรรม

6: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”. **วิทยานิพนธ์
พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูปลัดธรรมสรณ์ โสภานุต.ร (2561). **แนวทางในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธตาม
หลักบวรแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนเมืองโพธิ์ชัย อำเภอพือชัย สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช

วิทยาลัย สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา,

พระครูศรีวิฑูมิเมธี และคณะ. **การสังเคราะห์ประเพณีฮีต 12 เข้ากับหลักสราณียธรรมตามแนว**

ปฏิบัติของชุมชน ตำบลเขวาไร่ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดมหาสารคาม. (ปีที่ 17 ฉบับที่ 1
ประจำเดือน มกราคม - เมษายน 2560): 93.

พระสมุห์อมร อมโร (สีด้า) และ พระครูโฆสิตวัฒนานุกุล. (ม.ย. 62). **แนวทางการประยุกต์ใช้หลัก**

สารานุกรมในการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านช่อง ตำบลช่อง อำเภอนาโยง จังหวัดตรัง,
ปีที่ 6 ฉบับที่ 4 (มิถุนายน 2561): 1727.

พิมพ์ลักษณ์ อยู่วัฒนา. (2557). แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุน เครือข่ายบริการ

สาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม. รายงานวิจัย. กลุ่มงานบริหารทั่วไป ปฏิบัติงาน

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม,

วิชญ์ หยกจินดา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่ง
กว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและ ภาคเอกชน. บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
มหาวิทยาลัยบูรพา

บุษรา โปหาทอง. ทกลิปปีแนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยไทย ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2504 – 2564. ฉบับที่ 68 ฉบับที่ 13 (มกราคม – มิถุนายน 2562): 135.

Phang Kosal และคณะ, การมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนใน

การพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันตล
ราชอาณาจักรกัมพูชา, ปีที่ 12 ฉบับที่ 13 (กันยายน – ธันวาคม 2561): 94.

ประวัติผู้วิจัย

๑.ชื่อ –นามสกุล(ภาษาไทย) พระอนันต์ อภินนโท (ผากา),ดร

๑.๑ ภาษาไทย : พระอนันต์ อภินนโท (ผากา),ดร

๑.๑ ภาษาอังกฤษ : PhraAnan Adhinandho,Dr.

๒. ตำแหน่งปัจจุบัน เจ้าหน้าที่หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (นักวิชาการศึกษา)

สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๓.สังกัดหน่วยงาน บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครราชสีมา

๔.สถานที่อยู่ที่ติดต่อดีสะดวก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๔๑๙ หมู่ ๗ บ้านหัวถนน ถ.ชาติพัฒนา ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง

จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทรศัพท์มือถือ ๐๘๕-๓๔๒-๐๑๗๗

E-mail. Anan.pha@mcu.ac.th

๕.ประวัติการศึกษา

- พ.ศ.๒๕๕๖ ปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- พ.ศ.๒๕๖๑ ปริญญาโท พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- พ.ศ.๒๕๖๕ ปริญญาเอก พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๕๕๘-ปัจจุบัน พระสอนศีลธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๐ เลขานุการพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๖๓ – ปัจจุบัน เลขานุการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะกรรมการพระสอนศีลธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ.๒๕๖๕ นักวิชาการศึกษา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๖.สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ : พระพุทธศาสนา, คอมพิวเตอร์ , ออกแบบ

๗.รางวัล/ผลงานวิจัย

๑.บทความวิชาการ

การปฏิบัติตามหลักวัตตบท ๗ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๓) : กรกฎาคม-ธันวาคม วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์ (AMBJ)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

ศึกษาหลักอิทธิบาท ๔ ในมหาปริณิพพานสูตรเพื่อการมีอายุยืนยาว ประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๗ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

THE BUDDHIST DOCTRINES AS APPEARED IN KAMANITA VASITTHI LITERATURES,โครงการสัมมนาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๘ และนานาชาติครั้งที่ ๗ บัณฑิตวิทยาลัย มจร.ส่วนกลาง ๒๖-๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

วิเคราะห์คุณค่าจริยธรรมในสัมมาอาชีวะของมรรคมืองค์ ๘ ,พระอนันต์ อภินนโท (ผกา) และ พระครูปลัดธนภัทร อุตตมปัญโญ (สงวนศักดิ์), MCU UBONRATCHATHANI JOURNAL OF BUDDHIST STUDIES (JOBU) วารสารพุทธศาสตร์ มจร.อุบลราชธานี,

รูปแบบการดำเนินวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐศาสตร์แนวพุทธของกลุ่มเกษตรกรชุมชนในจังหวัดนครราชสีมา, พระอนันต์ อภินนโท,ดร. พระมหาสุพร รุกขิตธมโม,ผศ,ดร.,ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์. (๒๕๖๖), วารสารมจร.อุบลปริทรรศน์ ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๖ .หน้า ๓๓๗๗-๓๓๘๘.

แนวทางการพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครราชสีมา, พระมหาสุพร รุกขิตธมโม,ผศ,ดร.,ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์, พระอนันต์ อภินนโท,ดร.,วารสารมจร.อุบลปริทรรศน์ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ ประจำเดือนกันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๗

Smart Korat Green City: การพัฒนาเมืองและชุมชนสู่ความยั่งยืนบนฐานเศรษฐกิจสีเขียวในจังหวัดนครราชสีมา ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์, พระมหาสุพร รุกขิตธมโม,ผศ,ดร., พระอนันต์ อภินนโท,ดร.,วารสารมจร.อุบลปริทรรศน์ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ ประจำเดือนกันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๗

๒. ผลงานวิจัย

รูปแบบการดำเนินวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐศาสตร์แนวพุทธของกลุ่มเกษตรกรชุมชนในจังหวัดนครราชสีมา, พระอนันต์ อภินนโท,ดร. พระมหาสุพร รุกขิตธมโม,ผศ,ดร.,ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์. (๒๕๖๖) วิจัยส่วนงาน ปิงบประมาณ ๒๕๖๖

แนวทางการพัฒนาวัตให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดนครราชสีมา, พระมหาสุพร
รฤทธิธมโม,ผศ,ดร.,ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์, พระอนันต์ อภินนโท,ดร.ทุนสกสว ๒๕๖๕
Smart Korat Green City: การพัฒนาเมืองและชุมชนสู่ความยั่งยืนบนฐานเศรษฐกิจสีเขียวใน
จังหวัดนครราชสีมา ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์, พระมหาสุพร รฤทธิธมโม,ผศ,ดร., พระ
อนันต์ อภินนโท,ดร.,ทุนสกสว ๒๕๖๕

ประวัติผู้ร่วมวิจัย

๑.ชื่อ -นามสกุล(ภาษาไทย) พระครูพิศาลภัทรบัณฑิต ดร.

๑.๑ ภาษาไทย : พระครูพิศาลภัทรบัณฑิต ดร.

๑.๑ ภาษาอังกฤษ : Phrakru Phaisan Phattharabundit Dr.

๒. ตำแหน่งปัจจุบัน

- เจ้าอาวาสวัดป่านาบุญ

- เจ้าคณะตำบลโนนแดง (ธรรมยุต)

- เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา (ธรรมยุต)

๓.สังกัดหน่วยงาน

-

๔.สถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก

วัดป่านาบุญ ๓๙๔ หมู่ ๑ ตำบลโพหนอง อำเภอสีดา จังหวัด

นครราชสีมา ๓๐๔๓๐

โทรศัพท์มือถือ ๐๘ ๕๑๙๘ ๒๙๑๑

๕.ประวัติการศึกษา

- พ.ศ.๒๕๕๘ ปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต (สังคมศาสตร์)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- พ.ศ.๒๕๖๐ ปริญญาโท พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธบริหาร

การศึกษา)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- พ.ศ.๒๕๖๕ ปริญญาเอก พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.ประวัติการทำงาน

- พ.ศ.๒๕๕๒ เป็นเลขานุการรองเจ้าคณะอำเภอบัวใหญ่ (ธรรมยุต)

- พ.ศ.๒๕๖๒ เป็นเจ้าอาวาสวัดป่านาบุญ

- พ.ศ.๒๕๖๔ เป็นเจ้าคณะตำบลห้วยยาง (ธรรมยุต)

- พ.ศ.๒๕๖๕ เป็นเลขานุการเจ้าคณะอำเภอบัวใหญ่ (ธรรมยุต)

- พ.ศ.๒๕๖๕ เป็นเลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา (ธ)

- พ.ศ.๒๕๖๕ เป็นเจ้าคณะตำบลโนนแดง (ธรรมยุต)

๖.สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ : - พระพุทธศาสนา, งานสารบรรณ, งานบริหาร

๗.รางวัล/ผลงานวิจัย

๑.วิเคราะห์คุณค่าจริยธรรมในสัมมาอาชีวะของมรรคมืด ,พระอนันต์ อภินนโท (ผากา) และพระครูปลัดธนภัทร อุตตมปัญญา (สงวนศักดิ์), MCU UBONRATCHATHANI JOURNAL OF BUDDHIST STUDIES (JOBU) วารสารพุทธศาสตร์ มจร.อุบลราชธานี,

ประวัติผู้ร่วมวิจัย

๑. ชื่อ -นามสกุล(ภาษาไทย)

๑.๑ ภาษาไทย : พระมหาสุพร รุกขิตธรมโฆ,ผศ.ดร.

๑.๑ ภาษาอังกฤษ : Phramaha Suporn Rakkhitathammo,Asst.Prof.,Dr.

๒. ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำ

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๓.สังกัดหน่วยงาน

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต
นครราชสีมา

๔.สถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๔๑๙ หมู่ ๗ บ้านหัวถนน ถ.ชาติพัฒนา ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง

จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทรศัพท์มือถือ ๐๖๑-๘๙๔๒๔๕๙

E-mail. Suphorn.ruk@mcu.ac.th

๕.ประวัติการศึกษา

พ.ศ.๒๕๓๕ สำเร็จการศึกษาปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) มหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย

พ.ศ.๒๕๔๐ สำเร็จการศึกษาปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต(ภาษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยนาคปूर
อินเดีย

พ.ศ.๒๕๕๗ สำเร็จการศึกษาปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พ.ศ.๒๕๔๔ ป.ธ. ๘ วัดพายัพ สำนักเรียนคณะจังหวัดนครราชสีมา

๖.ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๕๔๐ – ๒๕๕๘ อาจารย์ประจำหลักสูตรมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๔๖ – ๒๕๕๐ รองผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตนครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง-
กรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔ ผู้อำนวยการสำนักวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘ ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครราชสีมา

- พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๖ ผู้อำนวยการสำนักวิชาการมหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทาลัย
วิทยา
เขตนครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๕๘ – ปัจจุบัน อาจารย์ผู้รับผิดชอบและประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
พระพุทธศาสนา มหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทาลัย วิทยาเขต
นครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๖๐ – ปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
มหาวิทาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๖๕ – ปัจจุบัน ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
มหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๕๐ – ปัจจุบัน คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทาลัย
- พ.ศ.๒๕๖๒ – ปัจจุบัน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทาลัยมหาจุฬา
ลง
กรณราชวิทาลัย วิทยาเขตนครราชสีมามหาวิทาลัย มหาจุฬาลงกรณ
ราช วิทาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๖.สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ : พระพุทธศาสนา ภาษาบาลี ภาษาอังกฤษ การประกัน
คุณภาพ การศึกษา

๗.รางวัล/ผลงานวิจัย

- ๑.พระมหาสุพร รกขิตธมฺโม,ผศ,ดร.,ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์.รูปแบบการพัฒนาศักยภาพ
ผู้ประกอบการใหม่เชิงพุทธเพื่อมุ่งสู่ “ Smart City Korat Startup” ได้รับทุนจาก
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สำนักงาน
นวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ทุนวิจัยปีงบประมาณ ๒๕๖๓
- ๒.ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์,พระมหาสุพร รกขิตธมฺโม,ผศ,ดร.และคณะ.การพัฒนาศักยภาพ
ผู้ประกอบการใหม่เชิงพุทธเพื่อมุ่งสู่ “ Smart City Korat Startup” ได้รับทุนจาก
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สำนักงาน
นวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ทุนวิจัยปีงบประมาณ ๒๕๖๓
- ๓.ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์,พระมหาสุพร รกขิตธมฺโม,ผศ,ดร.การพัฒนาระบบนิเวศเชิงพุทธ
สำหรับผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ได้รับทุนจากสำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สำนักงานนวัตกรรม
แห่งชาติ (องค์การมหาชน)ทุนวิจัยปีงบประมาณ ๒๕๖๓

- ๔.ดร.เบญญาภา จิตมั่นคงภักดี,**พระมหาสุพร รกขิตธมฺโม,ผศ,ดร.**การสร้างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)ทุนวิจัยปีงบประมาณ ๒๕๖๓
- ๕.**พระมหาสุพร รกขิตธมฺโม,ผศ,ดร.,**ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์.รูปแบบการพัฒนาจิตผู้สูงอายุตามแนววิถีพุทธเพื่อเตรียมความพร้อมในการเผชิญความตายอย่างสงบของผู้อายุในจังหวัดนครราชสีมา ได้รับทุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ทุนวิจัยปีงบประมาณ ๒๕๖๑
- ๖.**พระมหาสุพร รกขิตธมฺโม,ดร.,**ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์ และคณะ.การประเมินผลการบริการวิชาการแก่สังคมสถานีวิฑูษะพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ได้รับทุนจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ทุนวิจัยปีงบประมาณ ๒๕๖๑
- ๗.รางวัลนักวิจัยระดับดี ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๘.รางวัลผลงานวิจัยที่มีคุณค่า ระดับดี ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจำนวน ๔ เรื่อง

ประวัติผู้ร่วมวิจัย

๑.ชื่อ -นามสกุล(ภาษาไทย) พระชนาเมธ เตชธโร (คำมุงคุณ),ดร

๑.๑ ภาษาไทย : พระชนาเมธ เตชธโร (คำมุงคุณ),ดร

๑.๑ ภาษาอังกฤษ : PhraChanamet Tejadharo,Dr.

๒. ตำแหน่งปัจจุบัน -

๓.สังกัดหน่วยงาน -

๔.สถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก

๔๑๙ หมู่ ๑๓ บ้านบางทรายใหญ่ ตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง
มุกดาหาร

จังหวัดมุกดาหาร ๔๙๐๐๐ โทรศัพท์มือถือ ๐๘๐-๕๐๓-๒๐๒๗

๕.ประวัติการศึกษา

- พ.ศ.๒๕๕๘ ปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- พ.ศ.๒๕๖๑ ปริญญาโท พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- พ.ศ.๒๕๖๖ ปริญญาเอก พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๕๕๘-ปัจจุบัน พระสอนศีลธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ : -

ประวัติผู้ร่วมวิจัย

๑. ชื่อ -นามสกุล

๑.๑ ภาษาไทย : ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์

๑.๑ ภาษาอังกฤษ : Dr.Benjamas Suwannawong

๒. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบและประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๓.สังกัดหน่วยงาน บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๔.สถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
๔๑๙ หมู่ ๗ บ้านหัวถนน ถ.ชาติพัฒนา ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทรศัพท์มือถือ ๐๙๓-๕๕๘๗๘๙๒ E-mail. benjamas.suw@mcu.ac.th

๕.ประวัติการศึกษา

-พ.ศ.๒๕๓๖ สำเร็จการศึกษาปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต (การพยาบาลและผดุงครรภ์
ชั้นสูง) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา

-พ.ศ.๒๕๔๙ สำเร็จการศึกษาปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
(การจัดการสำหรับนักบริหาร)สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

-พ.ศ.๒๕๕๗ สำเร็จการศึกษาปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
พระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๓๘ พยาบาลวิชาชีพพระดับ ๓ โรงพยาบาลชุมพวง

พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๓๙ พยาบาลวิชาชีพพระดับ ๔ โรงพยาบาลพิมาย

พ.ศ. ๒๕๓๙ - ๒๕๔๖ พยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วย VIP โรงพยาบาลกรุงเทพราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๔๙ ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายสนับสนุนการบริการและการตลาด โรงพยาบาลกรุงเทพ
ราชสีมา

พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๐ หัวหน้าแผนกหน่วยตรวจสุขภาพนอกสถานที่ โรงพยาบาลกรุงเทพราชสีมา
(Mobile Checkup)

พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๖ หัวหน้าแผนกศูนย์บริการข้อมูลทางโทรศัพท์ โรงพยาบาลกรุงเทพราชสีมา

- พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๘ หัวหน้าศูนย์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โรงพยาบาลกรุงเทพราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๓ อาจารย์พิเศษ ศูนย์เมือง ๒ นครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
- พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๖ อาจารย์พิเศษ โครงการมหาวิทยาลัยชีวิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
- พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๑ อาจารย์พิเศษหลักสูตรประกาศนียบัตรการสอนศีลธรรมในโรงเรียน วิทยาเขตนครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๖ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ประจำวิทยาเขตนครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๖๔ – ปัจจุบัน ผู้ประเมินภายนอกสมศ. (การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
- พ.ศ. ๒๕๖๕ – ปัจจุบัน ผู้ตรวจประเมิน/ผู้เชี่ยวชาญสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ(องค์การมหาชน) TPQI
- พ.ศ. ๒๕๖๕ – ปัจจุบัน ผู้ประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตร ตามเกณฑ์ AUN-QA Version 4 ของ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.)
- พ.ศ. ๒๕๕๘ – ปัจจุบัน อาจารย์ผู้รับผิดชอบและประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๖๐ – ปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
- พ.ศ. ๒๕๖๒ – ปัจจุบัน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๖.สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ : พระพุทธศาสนา, พยาบาลศาสตร์ ,สุขภาพ, การจัดการสำหรับนักบริหาร, การประกันคุณภาพการศึกษา

๗.ผลงานวิจัย

- ๑.ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์,พระมหาสุพร รกขิตธมโม,ผศ,ดร.และคณะ.**การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่เชิงพุทธเพื่อมุ่งสู่“Smart City Korat Startup” ได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ทุนวิจัยปีงบประมาณ ๒๕๖๓
- ๒.ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์,พระมหาสุพร รกขิตธมโม,ผศ,ดร.**การพัฒนาาระบบนิเวศเชิงพุทธสำหรับผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา ได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)ทุนวิจัยปีงบประมาณ ๒๕๖๓

๓. พระมหาสุพร รุกขิตธมโม, ผศ., ดร., **ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์**. รูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่เชิงพุทธเพื่อมุ่งสู่ “Smart City Korat Startup” ได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ทุนวิจัยปีงบประมาณ ๒๕๖๓
๔. ดร.มนัสพล ยังทะเล, **ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์**. ศึกษาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของผู้ประกอบการใหม่ Startup ในจังหวัดนครราชสีมา. ได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ทุนวิจัยปีงบประมาณ ๒๕๖๓
๕. พระมหาสุพร รุกขิตธมโม, ผศ., ดร., **ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์**. รูปแบบการพัฒนาจิตผู้สูงอายุตามแนววิถีพุทธเพื่อเตรียมความพร้อมในการเผชิญความตายอย่างสงบของผู้อายุในจังหวัดนครราชสีมา ได้รับทุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ทุนวิจัยปีงบประมาณ ๒๕๖๑
๖. พระมหาสุพร รุกขิตธมโม, ดร., **ดร.เบญจมาศ สุวรรณวงศ์** และคณะ. การประเมินผลการบริการวิชาการแก่สังคมสถานีวิจัยพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ได้รับทุนจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา ทุนวิจัยปีงบประมาณ ๒๕๖๑
๗. รางวัลผลงานวิจัยที่มีคุณค่า ระดับดี ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจำนวน ๔ เรื่อง
๘. รางวัลนักวิจัยระดับดี ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย